2/2023 II. ročník

ZBIERKA

STANOVÍSK A ROZHODNUTÍ
NAJVYŠŠIEHO SPRÁVNEHO SÚDU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

NAJVYŠŠÍ
SPRÁVNY SÚD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Z B I E R K A

STANOVÍSK A ROZHODNUTÍ NAJVYŠŠIEHO SPRÁVNEHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY V DISCIPLINÁRNYCH VECIACH

2/2023

Ročník: II.

Redakčná poznámka

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) v súlade s § 24e ods. 3 a 6 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa čl. 9 Rokovacieho poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. 1/2022 Z. z. vydáva Zbierku stanovísk a rozhodnutí najvyššieho správneho sudu (ďalej len „Zbierka“).

Jednotlivé rozhodnutia sú označené poradovým číslom, pod ktorými sú vedené v evidencii Zbierky s uvedením vzťahu k príslušnej právnej úprave, prípadne s uvedením vzťahu k predchádzajúcej judikatúre. Najvyšší správny súd pristúpil k publikovaniu svojich rozhodnutí s uvedením úplného zloženia senátu, ktorý vo veci rozhodol. Všetky rozhodnutia sú označené spisovou značkou konania. Najvyšší správny súd pri publikovaní rozhodnutí vykonáva predpísanú anonymizáciu rozhodnutí.

Pokiaľ sú v údajoch o prejudikatúre uvádzané rozhodnutia označené pod „R“ s príslušným poradovým číslom, ide vždy o rozhodnutie publikované v súdnej zbierke vydávanej najvyšším súdom.

Rozhodnutia publikované v Zbierke budú v judikatúre označované ako „ZNSS“ s príslušným poradovým číslom a rokom vydania. Jednotlivé stanoviská a rozhodnutia publikované v Zbierke budú číslované vzostupne a priebežne bez ohľadu na aktuálny rok. Teda napríklad označenie rozhodnutia č. 1/2022 ZNSS znamená, že ide o prvé rozhodnutia publikované v Zbierke od počiatku jej vydávania a že toto rozhodnutie bolo publikované v roku 2022. Popri všeobecnom číslovaní budú rozhodnutia veľkého senátu ešte samostatne číslované vzostupne a priebežne bez ohľadu na aktuálny rok. Teda napríklad označenie rozhodnutia č. 55/2024 ZNSS (VS 11/2024) znamená, že ide o 55. rozhodnutia publikované v Zbierke od počiatku jej vydávania, že toto rozhodnutie bolo publikované v roku 2024, a že ide o 11. rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho správneho súdu vydané od 1. augusta 2021 a publikované v roku 2024.

Publikované rozhodnutia a právne vety (č. 46 až č. 52) boli schválené na zasadnutí pléna Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky 6. marca 2023.

OBSAH

Stanoviská a rozhodnutia v disciplinárnych veciach

46/2023 ZNSS

Kľúčové slová: disciplinárne konanie; zánik funkcie sudcu z dôvodu veku

Právna veta

Ak disciplinárne obvinenému zanikla funkcia sudcu odvolaním z funkcie z dôvodu veku, dochádza tým k strate právomoci súdu v disciplinárnom konaní. Uvedená skutočnosť je dôvodom na zastavenie disciplinárneho konania.

[*rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 33 D 13/2021 zo 16. marca 2022: predsedníčka senátu JUDr. Viola Takáčová, PhD., sudcovia Mgr. Kristína Babiaková (sudkyňa spravodajkyňa) a prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD., a prísediaci sudcovi Mgr. Marianna Leontiev a prof. JUDr. Vojtech Vladár, PhD.*]

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho senátu

1. Disciplinárny senát konajúci podľa právnej úpravy účinnej do 31. júla 2021 na základe návrhu predsedníčky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky proti disciplinárne obvinenému JUDr. Y. G. pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o sudcoch“) rozhodnutím č. k. 4Ds/3/2020-12 zo dňa 16. júla 2020 rozhodol o prerušení disciplinárneho konania z dôvodu prerušenia výkonu funkcie sudcu disciplinárne obvineného na základe rozhodnutia Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky s účinnosťou od 7. januára 2020.

2. V zmysle čl. 102 ods. 1 písm. t) v spojení s čl. 145 ods. 1 a čl. 147 ods. 2 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky (v znení účinnom do 31. decembra 2020) a podľa § 18 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch bol disciplinárne obvinený dňa 7. októbra 2020 prezidentkou Slovenskej republiky odvolaný z funkcie sudcu z dôvodu, že dosiahol vek 65 rokov.

3. Dňom 1. augusta 2021 začal svoju činnosť vykonávať Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší správny súd“), do ktorého právomoci bolo, okrem iného, zverené aj rozhodovanie o disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov, notárov a súdnych exekútorov [čl. 142 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ako „ústava“)] v spojení s § 1 zákona č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „DSP“).

4. Dňa 1. decembra 2021 nadobudol účinnosť DSP, v zmysle ktorého boli kreované na najvyššom správnom súde disciplinárne senáty. Disciplinárne konanie proti disciplinárne obvinenému sudcovi vedené pod pôvodnou spisovou značkou 4Ds/3/2020 bolo náhodným výberom pridelené na najvyššom správnom súde disciplinárnemu senátu 33D a bolo vedené pod novou sp.zn. 33D/13/2021.

5. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov procesne upravuje DSP s čiastočnou subsidiaritou Trestného poriadku (§ 4 DSP), pričom podľa predmetného ustanovenia sa na konania podľa DSP vzťahujú aj ustanovenia Trestného poriadku „o rozhodnutiach súdu”, a to v prípade „ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevylučuje“ a ustanovenie § 4 DSP zároveň definuje aplikáciu ustanovení Trestného poriadku „primerane“. Z uvedeného vyplýva, že ustanovenie § 4 DSP nepredstavuje zákonný imperatív absolútnej aplikácie ustanovení Trestného poriadku, ale poskytuje

priestor senátu konajúcemu podľa DSP na posúdenie každej právnej otázky, o ktorej rozhoduje, v konkrétnostiach danej veci prihliadnuť na normatívne limity vyplývajúce priamo z § 4 DSP.

6. Vzhľadom na to, že DSP a ani Trestný poriadok výslovne neupravujú, ako má najvyšší správny súd postupovať a rozhodnúť v prípade, ak disciplinárne obvinenému zanikla funkcia sudcu odvolaním z dôvodu veku, stála pred najvyšším správnym súdom úloha vyplniť túto medzeru v zákone. Ústavný súd Slovenskej republiky v prípadoch medzery zákona, ak sú dané podmienky pre dotváranie práva súdom, jasne uvádza, že súd je k dotváraniu práva nielenže oprávnený, vychádzajúc z princípu rovnosti, dokonca povinný. Inštitút analógie je tak legitímnou metódou aplikácie práva a využíva sa v prípadoch, ak určitý spoločenský vzťah nie je upravený konkrétnym ustanovením príslušného zákona, resp. iného právneho predpisu (analogia legis), resp. ak existuje spoločenský vzťah, na ktorý nepamätá právna norma, ktorá by ho regulovala (analogia iuris) (uznesenie Ústavného súdu SR z 16. októbra 2018, sp. zn. III. ÚS 388/2018).

7. Právomoc najvyššieho správneho súdu v disciplinárnom konaní určuje § 3 DSP, podľa ktorého o disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov rozhoduje a disciplinárne opatrenia ukladá Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnych senátoch. Najvyšší správny súd preto v súvislosti s takto vymedzenou právomocou súdu v disciplinárnom konaní konštatuje, že ju môže vykonávať iba voči presne vymedzenému okruhu osôb, medzi ktoré patria aj osoby vymenované do funkcie sudcu. V prípade, že disciplinárne obvinenému sudcovi počas disciplinárneho konania funkcia zanikne, dochádza k vzniku nedostatku jednej zo základných procesných podmienok v disciplinárnom konaní - k strate právomoci súdu stanovenej v § 3 DSP a súd v takom prípade v konaní nemôže ďalej pokračovať.

8. Najvyšší správny súd poukazuje na to, že zákonodarca v § 27 ods. 5 DSP síce upravil postup a rozhodovanie súdu pri zániku funkcie disciplinárne obvineného, ale iba výslovne v prípade, ak disciplinárne obvinenému zanikla funkcia vzdaním sa alebo ak bol odvolaný na vlastnú žiadosť, pričom v tomto prípade súd konanie preruší do prípadného opätovného vymenovania disciplinárne obvineného do funkcie. Využijúc argumentum a contrario z uvedeného pre najvyšší správny súd vyplýva, že zákonodarca mal výslovne záujem upraviť iba tieto spôsoby zániku funkcie ako dôvod pre prerušenie konania, aby sa prostredníctvom účelového dočasného zániku funkcie zamedzilo obchádzaniu účelu DSP (dôvodová správa), pričom v ostatných prípadoch, keď disciplinárne obvinenému zanikla funkcia z iného dôvodu ako vzdaním sa alebo odvolaním na vlastnú žiadosť, súd nemá zákonné zmocnenie na prerušenie konania.

9. Využijúc analógiu legis pristúpil preto najvyšší správny súd k aplikácii ustanovení Trestného poriadku, ktorý síce výslovne neuvádza postup súdu v prípade zániku funkcie sudcu, upravuje však situácie, ktoré naznačujú možný postup súdu v prípade, keď neexistuje alebo zanikla právomoc súdu v trestnom konaní spojená so statusom osoby obvineného. Ide napr. o situáciu upravenú v § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keď s prípadom osoby, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, spája povinnosť súdu konanie zastaviť. Rovnako použitím analógie iuris je strata právomoci súdu všeobecne dôvodom pre zastavenia konania aj v iných procesných predpisoch v právnom poriadku Slovenskej republiky (napr. § 161 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok). Najvyšší správny súd si je vedomý, že v prípade neexistencie právomoci súdu by ešte do úvahy prichádzala možnosť postúpenia veci, čo však v prípade disciplinárneho konania nie je možné, keďže ide o špecifickú oblasť, v ktorej právny poriadok zveril právomoc jedine najvyššiemu správnemu súdu. Najvyšší správny súd z toho dôvodu pri strate svojej právomoci považuje za dôvodné, aby proti disciplinárne obvinenému, v prípadoch, ktoré nie sú uvedené v § 27 ods. 5 DSP, využitím analógie legis, ako aj analógie iuris, konanie zastavil. Uvedený záver podporuje aj fakt, že zánik funkcie sudcu

bol dôvodom na zastavenie disciplinárneho konania aj podľa zákona o sudcoch (§ 124 ods. 1 zákona o sudcoch), ktorý pred nadobudnutím účinnosti DSP upravoval disciplinárne konanie sudcov.

10. Ak najvyšší správny súd v iných konaniach zastavoval disciplinárne konanie poukazujúc iba na analógiu iuris a na Správny súdny poriadok, robil tak preto, že v týchto konaniach bolo dôvodom pre zastavenie konania odpadnutie dôvodu na konanie, čo však nie je aplikovateľné v tejto veci, keďže v prejednávanej veci došlo k strate právomoci disciplinárneho senátu a ide o iný dôvod zastavenia konania.

11. V posudzovanom prípade disciplinárne obvinenému zanikla funkcia sudcu z dôvodu odvolania prezidentkou pre dosiahnutie veku 65 rokov, čo nemožno zaradiť medzi dôvody na prerušenie konania stanovené v § 27 ods. 5 DSP a z toho dôvodu je podľa názoru najvyššieho správneho súdu potrebné konanie proti disciplinárne obvinenému zastaviť.

12. Navyše najvyšší správny súd poukazuje na to, že pri výslovne existujúcich dôvodoch pre zastavenie konania DSP stanovuje výnimky zo zastavenia konania, ako je to v prípade § 26 ods. 2 DSP, podľa ktorého, ak niektorý z dôvodov zastavenia disciplinárneho konania podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. c) vyjde najavo po začatí ústneho pojednávania, disciplinárny senát vyzve disciplinárne obvineného, aby sa v lehote troch dní vyjadril, či súhlasí so zastavením disciplinárneho konania. Ak disciplinárne obvinený v tejto lehote vyhlási, že trvá na prejednaní veci, disciplinárny senát pokračuje v disciplinárnom konaní, inak disciplinárny senát disciplinárne konanie zastaví. Ako vyplýva z § 26 ods. 2 DSP, možnosť pokračovať v konaní DSP spája len s taxatívne uvedenými dôvodmi zastavenia konania a z časového hľadiska jedine s konaním v štádiu po začatí ústneho pojednávania, ktoré v prejednávanom prípade neboli naplnené, a z toho dôvodu nemal najvyšší správny súd povinnosť vyzvať disciplinárne obvineného na vyjadrenie, či súhlasí so zastavením konania.

13. Z vyššie uvedených dôvodov preto najvyšší správny súd z dôvodu straty právomoci v disciplinárnom konaní, keďže disciplinárne obvinenému zanikla funkcia sudcu odvolaním z dôvodu veku, a tento spôsob zániku funkcie sudcu nie je dôvodom pre prerušenie konania podľa § 27 ods. 5 DSP, konanie proti disciplinárne obvinenému využijúc analógiu legis, ako aj analógiu iuris zastavuje.

14. Rozhodnutím o zastavení konania dochádza aj k strate účinkov prerušenia konania.

47/2023 ZNSS

Kľúčové slová: disciplinárne previnenie; viazanosť právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky

Právna veta

Nie každé porušenie povinnosti sudcu o viazanosti právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci Ústavný súd Slovenskej republiky (tzv. kasačná záväznosť), musí bez ďalšieho viesť k záveru o existencii disciplinárneho previnenia.

Pre posúdenie disciplinárnej zodpovednosti sudcu za nedodržanie právneho názoru, ktorý bol pre sudcu záväzný, je kľúčové najmä:

(i) či v čase pred vydávaním rozhodnutia nedošlo k zmene právneho alebo skutkového stavu veci od vydania záväzného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, a

(ii) či bol záväzný právny názor a pokyn Ústavného súdu Slovenskej republiky dostatočne jasný a zrozumiteľný.

[*rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 33 D 17/2021 zo 17. októbra 2022: predsedníčka senátu JUDr. Viola Takáčová, PhD., sudcovia Mgr. Kristína Babiaková (sudkyňa spravodajkyňa) a prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD., prísediaci sudcovia doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M., a doc. JUDr. Diana Treščáková, PhD.*]

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho senátu

Disciplinárny návrh

1. Návrhom zo dňa 22. marca 2021, doručeným disciplinárnemu senátu dňa 24. marca 2021 podľa zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o sudcoch“) účinného do 30. novembra 2021, sa ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj ako „navrhovateľka“ alebo „ministerka spravodlivosti“) domáhala disciplinárneho konania proti T.. L. U., sudcovi M. P. P. D. (ďalej aj ako „disciplinárne obvinený“).

2. Návrh vo veci samej odôvodnila tým, že disciplinárne obvinený ako člen senátu 6Tdo M. P. P. D. v konaní vedenom na M. P. P. D. pod sp. zn. 6Tdo/2/2019 v uznesení sp. zn. 6Tdo/2/2019 zo dňa 26. februára 2020 v rozpore s ustanovením § 362b ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „Trestný poriadok") nerešpektoval právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) obsiahnutý v náleze sp.zn. II. ÚS 382/2018-39 zo dňa 15. novembra 2018, ktorým bolo zrušené uznesenie M. P. P. D. (ďalej aj ako „M. P.“) sp. zn. 6Tdo/45/2017 zo dňa 4. apríla 2018, a to v otázke povinnosti vysporiadať sa s právnym posúdením zisteného skutkového stavu, keď uznesením sp. zn. 6Tdo/2/2019 zo dňa 26. februára 2020 (ďalej aj ako „Uznesenie“) opätovne odmietol dovolanie dovolateľa v príslušnej trestnej veci.

3. Podľa navrhovateľky disciplinárne obvinený na tomto skutkovom základe ohrozil dôveru v nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdu v zmysle § 30 ods. 1 zákona o sudcoch, a zároveň porušil ustanovenie § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, podľa ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov.

4. Vychádzajúc z uvedeného ministerka spravodlivosti navrhla disciplinárne obvineného uznať za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa ustanovenia § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch a navrhla mu uložiť disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona o sudcoch, a to zníženie funkčného platu o 10 % na obdobie troch mesiacov.

5. V odôvodnení svojho návrhu ministerka uviedla, že dňa 31. marca 2020 bolo Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ministerstvo") Úradom vlády Slovenskej republiky postúpené podanie p. Č. (ďalej aj ako „obvinený"), v ktorom poukazoval na Uznesenie, v ktorom M. P. nerešpektoval právny názor ústavného súdu obsiahnutý v náleze ústavného súdu II. ÚS 382/2018-9 zo dňa 15. novembra 2018 (ďalej aj ako „Nález"), ktorým bolo zrušené uznesenie M. P. P. D. sp. zn. 6Tdo/45/2017 zo dňa 4. apríla 2018 (ďalej aj ako „prvé uznesenie"). V súvislosti s plynutím subjektívnej ročnej lehoty na podanie návrhu uviedla, že táto bola dodržaná, keďže o porušení povinnosti členov senátu 6Tdo sa dozvedela odstúpením podania p. Č. dňa 31. marca 2020, a teda uvedená lehota uplynie dňa 31. marca 2021. Tiež je podľa nej zachovaná aj objektívna trojročná lehota na podanie návrhu, keďže k jeho spáchaniu došlo vyhlásením Uznesenia dňa 26. februára 2020, a teda objektívna lehota uplynie dňa 26. februára 2023.

6. Poukázala na to, že ústavný súd v Náleze skonštatoval, že závery M. P. uvedené v prvom uznesení vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sú neakceptovateľné, čo v konečnom dôsledku vedie k záveru o ich arbitrárnosti. Ústavný súd v Náleze uviedol, že „*evidentne nezodpovedá skutočnosti konštatovanie M. P., podľa ktorého sťažovateľ v podanom dovolaní nenamietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ale nesprávne hodnotenie dôkaznej situácie, teda skutkové zistenia okresného súdu a krajského súdu. Realita je taká, že táto časť dovolania je založená na skutkovom stave zistenom okresným súdom a krajským súdom, ktorého právne posúdenie však sťažovateľ považuje za celkom nesprávne so záverom, že skutok tvoriaci predmet obžaloby nie je trestným činom. Za daného stavu bolo povinnosťou M.I. P. meritórne sa zaoberať dovolacou argumentáciou sťažovateľa, teda právnym posúdením otázky, či nakladal s vecami patriacimi odberateľovi (v mene ktorého konal) alebo s cudzími (zverenými) vecami tvoriacimi vlastníctvo odberateľa. Takisto sa mal zaoberať meritórnym právnym posúdením otázky, či sťažovateľ konal v súlade s dohodou, podľa ktorej veci získané od dodávateľa mal použiť na ich následný predaj alebo konal v rozpore s tým, čo bolo s dodávateľom dohodnuté, ako aj otázky, či možno považovať za trestný čin sprenevery, ak páchateľ nakladá so zverenou vecou dohodnutým spôsobom. Pri riešení uvedených právnych otázok je podľa ústavného súdu podstatné, že ak v rámci trestného konania vedeného pre trestný čin sprenevery podľa § 213 Trestného zákona treba riešiť otázku vlastníckeho práva k veci, ktorá má byť predmetom sprenevery, pričom túto otázku Trestný zákon nerieši, musia ju orgány činné v trestnom konaní a všeobecné súdy posudzovať podľa príslušných ustanovení občianskeho, resp. obchodného hmotného práva až na základe takéhoto právneho posúdenia môžu dospieť k ústavne konformnému záveru o tom, či páchateľ nakladal alebo nenakladal s cudzou (zverenou) vecou. Keďže M. P. uvedeným spôsobom nepostupoval a nerozhodol, porušil tým základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru."* Na záver ústavný súd uviedol, že dovolací súd je v novom dovolacom konaní viazaný právnymi názormi ústavného súdu, ktoré uviedol v Náleze.

7. Po zrušení prvého uznesenia ústavným súdom, M. P. v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tdo/2/2019 opätovne preskúmal podané dovolanie a Uznesením ho opäť odmietol. Vo svojom odôvodnení opätovne poukázal na svoje závery, že hoci dovolacie námietky smerujú proti nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, z podstaty dovolateľom tvrdených námietok vyplýva, že tieto sú namierené i proti skutkovým zisteniam a tomu zodpovedajúcim dôkazným hodnotiacim úvahám krajského súdu.

8. X. M. P. sa podľa navrhovateľky v Uznesení nevysporiadal s právnymi názormi ústavného súdu, ktorými bol viazaný, teda potrebou meritórneho posúdenia vlastníckeho práva k predmetnej veci a otázkou, či možno za trestný čin sprenevery považovať konanie, ak páchateľ nakladá so zverenou vecou dohodnutým spôsobom. V súvislosti s týmto uzavrela, že pre konanie na dovolacom súde po zrušení rozhodnutia ústavným súdom platí zásada viazanosti a podriadenosti dovolacieho súdu právnym názorom vysloveným ústavným súdom. Dovolací súd nemá priestor pre úvahy, či bude alebo nebude rešpektovať právny názor ústavného súdu. Nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu možno podľa nej považovať za porušenie základného práva účastníka konania na súdnu a inú právnu ochranu. Poukázal na to, že v prejednávanej veci došlo k nerešpektovaniu záväznosti rozhodnutia ústavného súdu zo strany dovolacieho senátu v otázke posúdenia vlastníckeho práva k predmetnej veci a otázky, či možno za trestný čin sprenevery považovať konanie, ak páchateľ nakladá so zverenou vecou dohodnutým spôsobom, preto je toho názoru, že takýto postup senátu ohrozil dôveru v nestrannosť súdu a jeho schopnosť spravodlivo rozhodnúť, čo možno považovať za porušenie základnej povinnosti sudcu v zmysle § 30 ods. 1 zákona o sudcoch. Doplnila, že disciplinárne obvinený ako člen senátu dovolacieho súdu v dôsledku takéhoto postupu zavinil aj prieťahy v konaní, čím porušil základnú povinnosť sudcu vyplývajúcu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch.

9. V tejto súvislosti poukázala na rozhodovaciu činnosť disciplinárnych senátov, konkrétne na rozhodnutie disciplinárneho senátu zo dňa 7. decembra 2018 sp. zn. 5Ds/2/2018, kde z hľadiska obdobnosti skutku (išlo o nerešpektovanie záväzného názoru odvolacieho súdu sudcom okresného súdu) bol sudca uznaný za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch v dôsledku zavineného porušenia povinností sudcu ustanovených v § 30 ods. 1 a § 30 ods. 4 zákona o sudcoch.

10. K navrhovanému disciplinárnemu opatreniu navrhovateľka uviedla, že M. P. je súdom dovolacím, proti ktorého rozhodnutiu už nie je prípustný opravný prostriedok, čo by malo byť zárukou, že jeho súdne rozhodnutia sú dôkazom jeho skúseností, zdrojom zvyšovania právneho povedomia verejnosti a zároveň z nich môžu čerpať sudcovia súdov nižšieho stupňa, prípadne funkčne mladší sudcovia. Najmä z individuálno-preventívneho hľadiska je preto podľa nej namieste pôsobiť na disciplinárne obvineného znížením funkčného platu.

11. Na záver navrhovateľka uviedla, že návrh nesmeruje aj voči T.. Š. L. a T.. Y. Š., ktorí spolu s disciplinárne obvineným v danej veci rozhodovali ako členovia dovolacieho senátu 6Tdo, keďže im dňa 28. októbra 2020 funkcia sudcu zanikla.

Ústne pojednávanie vo veci, dokazovanie a záverečné reči

25. Obhajca disciplinárne obvineného k prednesenému návrhu uviedol, že skutková veta napadnutého disciplinárneho návrhu nie je podľa jeho názoru jasná. Podľa neho sa za vinu disciplinárne obvinenému nemôže klásť výrok napadnutého rozhodnutia, t.j. i hlasovanie disciplinárne obvineného sudcu o výroku. K odôvodneniu rozhodnutia uviedol, že disciplinárne obvinený nebol predsedom senátu a nebol spracovateľom napadnutého rozhodnutia a jeho odôvodnenia. Poukázal na to, že v predmetnom období bola účinná právna úprava Trestného poriadku, kedy sudca s odlišným názorom nemal možnosť pripojiť svoje odlišné stanovisko. Spochybňoval, na základe čoho uplatňovala navrhovateľka práve postup voči disciplinárne obvinenému, ktorý nebol predsedom senátu a nebol ani spracovateľom rozhodnutia. Práve pre tieto okolnosti disciplinárne obvinený navrhol vypočuť predsedu senátu 6Tdo/2/2019. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 16Kss/6/2020 zo dňa 26. mája 2021.

27. Disciplinárne obvinený následne vo výpovedi spochybnil, odkiaľ navrhovateľka mala v čase spisovania podaného návrhu vedomosť o spôsobe jeho hlasovania, keďže v Uznesení nie je uvedené,

akým pomerom hlasov bolo Uznesenie prijaté. Návrh je podľa neho založený len na domnienke a je zaťažený takou vadou, že by sa na jej podklade nemalo konať. Podľa disciplinárne obvineného záväzný právny názor o otázke, či rešpektoval záväzný právny názor ústavného súdu, je oprávnený vysloviť len samotný ústavný súd, o ktorého názor išlo a nie navrhovateľka či disciplinárny senát. Ústavný súd však doposiaľ opätovne vo veci nerozhodol, pričom podľa jeho názoru môže nastať situácia, že by sa ústavný súd od svojho právneho názoru odchýlil. Z tohto dôvodu považoval podaný návrh za predčasný. Argumentoval, že ak v posudzovanej veci nebol sudcom spravodajcom, ako mohla navrhovateľka vedieť a poznať spôsob jeho argumentácie.

28. Pri posudzovaní disciplinárnej zodpovednosti sudcu za nerešpektovanie právneho názoru je podľa disciplinárne obvineného potrebné vychádzať z toho, aký súdny orgán právny názor vyslovil a aký súdny orgán má byť týmto právnym názorom viazaný. Poukázal na to, že v posudzovanom prípade bol právny názor obsiahnutý v náleze ústavného súdu a tento bol uplatňovaný vo vzťahu k M. P., ktorý konal ako súd dovolací. Vo svetle týchto dvoch skutočností je podľa jeho názoru potrebné vyložiť viazanosť právneho názoru, keďže (i) ústavný súd nie je štvrtou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva a v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha Ústavného súdu sa podľa neho obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou (III. ÚS 391/09). Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly (sp. zn. II. ÚS 348/08). Vzhľadom na uvedené postavenie preto ústavný súd nebol podľa jeho názoru oprávnený formovať záväzný právny názor vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu. Doplnil, že (ii) právny názor bol určený M. P. ako dovolaciemu súdu, ktorý však nie je súdom skutkovým a v takomto prípade bol striktne viazaný skutkom tak, ako bol zistený súdmi nižších stupňov. Ústavný súd preto podľa jeho názoru nemohol svojim právnym názorom zasahovať do skutkového stavu.

29. Uviedol, že právny názor ústavného súdu v celom rozsahu rešpektoval a v rámci tajnej porady senátu sa zaoberal aj otázkou aplikácie verejného a obchodného práva tak, ako to vyslovil ústavný súd v predmetnom náleze. To však podľa neho nemohlo mať vplyv, ani nemalo, na výrok Uznesenia, a to práve vzhľadom na záväzné skutkové zistenia. Rovnako sa táto skutočnosť nemohla odraziť v odôvodnení, keďže nebol sudcom spravodajcom a odôvodnenie nevypracoval.

30. K samotnému právnemu názoru ústavného súdu uviedol, že pri uplatnenom dovolacom dôvode odsúdeného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať ani meniť, je teda ním bez výnimky viazaný. Úlohou dovolacieho súdu vychádzajúc zo zisteného skutku bolo preskúmať správnosť právneho posúdenia tohto skutku, keď dospel k záveru, že dovolací dôvod nebol naplnený. Poznamenal, že ustanovenie § 371 ods. 1 Trestného poriadku veta za bodkočiarkou nebolo doposiaľ zrušené a ústavný súd nevyslovil jeho nesúlad s ústavou. V ďalšom poukázal na aplikáciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Uzavrel, že M. P. z týchto dôvodov rozhodol tak ako rozhodol, vysloviac svoj právny názor dôsledne vychádzajúc z platného a účinného Trestného poriadku a jeho relevantného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou a platnej judikatúry.

31. Disciplinárne obvinený na otázku, či považoval pokyn ústavného súdu za jasný a zrozumiteľný, uviedol, že je treba zvážiť dve skutočnosti a to § 371 ods. 1 písm. i) Trestaného poriadku veta za bodkočiarkou a viazanosť skutkovým stavom. Vzhľadom na odstup času od prijatia Uznesenia naďalej zastával názor, že vždy je povinný dovolací senát vychádzať z platného trestného poriadku a tvrdil, že dovolací senát je viazaný skutkovým stavom. Na otázku, či zohľadňoval aj ustanovenie § 362b Trestného poriadku, podľa ktorého je súd viazaný názorom Ústavného súdu SR uviedol, že sa postupovalo podľa jednoznačného názoru trestného kolégia, ktorý sa týka § 371 ods. 1 Trestného

poriadku. Tiež doplnil, že vo všeobecnosti sú účinky nálezu Ústavného súdu SR v trestnom kolégiu najvyššieho súdu akceptované.

32. Na ústnom pojednávaní boli vykonané nasledovné listinné dôkazy - Uznesenie M. P. P. D. sp. zn. 6Tdo/2/2019 zo dňa 26. februára 2020 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 382/2018-39 zo dňa 15. novembra 2018. Po jednotlivých listinných dôkazoch mali zástupkyňa navrhovateľky, disciplinárne obvinený, resp. jeho obhajca možnosť nahliadnuť do každého vykonaného listinného dôkazu osobitne a vyjadriť sa k nemu. Účastníci konania, ako ani obhajca disciplinárne obvineného toto svoje právo neuplatnili.

33. Podľa § 28 ods. 5 DSP predsedníčka senátu otvorila zapečatenú obálku, v ktorej sa nachádzala zápisnica o hlasovaní senátu M. P. o Uznesení v konaní sp. zn. 6Tdo/2/2019 z 26. februára 2020. Oboznámením sa s obsahom zápisnice o hlasovaní členovia disciplinárneho senátu zistili, že rozhodnutie o odmietnutí dovolania v predmetnej právnej veci bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku prijaté jednomyseľne. Obsah zápisnice o hlasovaní oboznámila na ústnom pojednávaní prítomným účastníkom disciplinárneho konania.

34. Keď predsedníčka senátu vyzvala účastníkov konania, či majú návrhy na doplnenie dokazovania, obhajca disciplinárne obvineného navrhol vyžiadať stanovisko z ústavného súdu, ako bolo rozhodnuté o opätovnej ústavnej sťažnosti z 29. mája 2020. V ďalšom poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 528/2011-87 z 3. júla 2012, v súvislosti s rozhodovacou činnosťou ústavného súdu, ktorý založil do súdneho spisu. Tiež poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/32/2020 z 25. augusta 2020, ktoré má preukázať, že nie je ojedinelé, ak M. P. rozhodne v rozpore s právnym názorom ústavného súdu.

35. Návrh disciplinárne obvineného na výsluch svedka T.. Š. L. a dožiadanie na ústavný súd ohľadom opakovanej ústavnej sťažnosti proti Uzneseniu podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 4 DSP bol odmietnutý rovnako z dôvodu, že skutok, ktorý je disciplinárne obvinenému kladený za vinu, je možné posúdiť jedine z písomných vyhotovení Uznesenia a Nálezu, ktoré má disciplinárny senát k dispozícii. Vykonanie výsluchu navrhovaného svedka by nemalo žiaden vplyv na vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti voči disciplinárne obvinenému, keďže akékoľvek doplnenie skutkových alebo právnych okolností súvisiacich s príslušným nálezom by viedlo ku zmene okolností posudzovanej veci.

36. Zástupkyňa navrhovateľky vo svojej záverečnej reči poukázala na to, že trvá na podanom disciplinárnom návrhu, keďže má za preukázané, že disciplinárne obvinený ako člen senátu 6Tdo nerešpektoval právny názor obsiahnutý v Náleze, a to v otázke povinnosti vysporiadať sa s právnym posúdením zisteného skutkového stavu. Žiadala uznať disciplinárne obvineného za vinného a uložiť mu disciplinárne opatrenie vo forme zníženia funkčného platu o 10% na 3 mesiace.

37. Obhajca disciplinárne obvineného v záverečnej reči uviedol, že právny záver ústavného súdu nesmeroval vôbec k tomu, či má M. P. ako súd dovolací uplatniť svoju kasačnú právomoc a zrušiť napadnuté rozhodnutie. Právny záver spočíval v tom, že sudca a senát sa mal vysporiadať s aplikáciou hmotnoprávnych predpisov z oblasti občianskeho a obchodného práva. Preto záver o hlasovaní a samotné hlasovanie nemá podľa jeho názoru žiaden vplyv na disciplinárnu zodpovednosť stíhaného sudcu. Iná by bola podľa neho situácia pokiaľ by ústavný súd priamo uviedol, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť. Uviedol, že názor ústavného súdu spočíval v tom, že sa má dovolací súd vysporiadať s aplikáciou hmotnoprávnych noriem, a toto disciplinárne obvinený v plnom rozsahu aplikoval na porade senátu.

38. Zdôraznil, že trestanie sudcov za rozhodovanie je nebezpečné, pričom i v zmysle judikatúry Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 16Kss 7/2017 sa má pri trestaní za právny názor

uplatniť zásada subsidiarity a mimoriadnosti disciplinárneho postihu za rozhodovaciu činnosť sudcu. Je presvedčený, že disciplinárne obvinený nekonal v rozpore so záväzným názorom ústavného súdu a toto v konaní nebolo riadne preukázané, a to ani napriek vykonanému hlasovaniu. Preto navrhol, aby disciplinárny senát rozhodol v súlade s § 34 ods. 1 písm. a) DSP, pretože nebolo preukázané, že sa skutok stal, prípadne alternatívne podľa § 34 ods. 1 písm. c), lebo nebolo dokázané, že skutok spáchal disciplinárne obvinený z dôvodu, že hlavná výhrada návrhu na disciplinárne konanie smeruje voči kvalite odôvodnenia dovolacieho senátu.

39. Disciplinárne obvinený na záver uviedol, že sa pripája k záverečnej reči jeho obhajcu.

40. Po prednesení záverečných rečí, resp. po uplatnení práva posledného slova disciplinárne obvineným, predsedníčka senátu odročila ústne pojednávanie na 16. júna 2022 o 14:00 hod. za účelom vyhlásenia rozhodnutia vo veci.

41. Vzhľadom na viaceré námietky zaujatosti podané zo strany disciplinárne obvineného (nikto z členov senátu nebol vylúčený), disciplinárny senát pokračoval v ústnom pojednávaní až dňa 17. októbra 2022 o 9:00 hod. Disciplinárne obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dňa 17. októbra 2022 oznámil, že sa ústneho pojednávania nezúčastní, pričom obhajca výslovne vyjadril súhlas s konaním pojednávania v neprítomnosti disciplinárne obvineného. Na ústnom pojednávaní bolo vyhlásené rozhodnutie.

Skutkové zistenia a právne posúdenie veci disciplinárnym senátom

42. Predmetom konania vo veci bol disciplinárny návrh ministerky spravodlivosti koncipovaný na tom skutkovom základe, že disciplinárne obvinený ako člen dovolacieho senátu mal nerešpektovať záväzný právny názor ústavného súdu.

43. Aby mohol disciplinárny senát vysloviť záver o vine alebo nevine disciplinárne obvineného, najskôr vymedzil právne východiská pre posúdenie zodpovednosti sudcu v prípade odklonu súdu od rozhodnutia ústavného súdu a pristúpil k posudzovaniu konkrétnych skutkových okolností prípadu v súlade s týmito východiskami, pričom sa zameral na to, či (i) sú právne názory vyslovené v rozhodnutiach ústavného súdu záväzné, (ii) jednotliví členovia senátu nesú individuálnu zodpovednosť za rozhodnutie senátu ako kolektívneho orgánu a (iii) za akých podmienok možno vyvodiť disciplinárnu zodpovednosť voči sudcovi za nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu.

K záväznosti rozhodnutia ústavného súdu

44. Záväznosť rozhodnutí ústavného súdu ako základné východisko vyplýva priamo z čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ústava“) v spojení s § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky (ďalej ako „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého *ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť.* ***V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.***

45. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci sa mal dovolací senát, ktorého bol disciplinárne obvinený členom, odkloniť od rozhodnutia ústavného súdu v konaní podľa Trestného poriadku, pri skúmaní záväznosti disciplinárny senát vychádzal aj z tohto procesného predpisu. V zmysle § 362b ods. 1 Trestného poriadku *po doručení nálezu ústavného súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu alebo jeho časť, pokračuje orgán činný v trestnom konaní alebo súd v tom štádiu trestného konania, ktoré bezprostredne predchádzalo vydaniu zrušeného rozhodnutia, ak zákon alebo nález ústavného súdu neustanoví inak. Orgán činný v trestnom konaní alebo* ***súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci ústavný súd.***

46. Záväznosť rozhodnutia ústavného súdu stanovená v ústave, zákone o ústavnom súde, ako aj v Trestnom poriadku podľa právnej teórie (k tomu pozri bod 48 tohto odôvodnenia) a súdnej praxe (k tomu pozri bod 47 tohto odôvodnenia) je tzv. záväznosťou kasačnou. Kasačná záväznosť, na rozdiel od záväznosti precedenčnej, je prísna a odklon súdu od záväzného názoru ústavného súdu je v zásade neprípustný. Povolený odklon od záväzného zrušujúceho rozhodnutia zakladajú spravidla situácie, keď dôjde k zmene v skutkovom či právnom stave veci (nové okolnosti neexistujúce v čase rozhodovania ústavného súdu), ktoré odlišujú vec od predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu, a teda umožňujú rozumne usudzovať, že názor ústavného súdu na prerokúvanú vec by už mohol byť po zohľadnení skutkových či právnych zmien iný.

47. Uvedené vyplýva priamo z rozhodovacej činnosti ústavného súdu, ktorý uvádza, že *„Kasačná záväznosť rozhodnutia ústavného súdu je prísnejšia než precedenčné pôsobenie iných rozhodnutí ústavného súdu v obdobných veciach.* ***Kasačná záväznosť viaže všeobecný súd, ktorý vo veci konal, a to najmä v prípade, keď nedošlo k zmene právnej úpravy ani k zmene skutkových okolností a ústavný súd vo veci rozhodol meritórne a svoj právny názor jednoznačne formuloval.***“ (I. ÚS 89/2017, ZNaU 56/2017; I. ÚS 206/2022; IV. ÚS 36/2022)

48. Aj z odbornej literatúry vyplýva, že kasačná (inštančná) záväznosť nálezu ústavného súdu predstavuje požiadavky na reflektovanie právneho názoru ústavného súdu zaujaté v konkrétnej právnej veci a vyjadrené v jeho zrušujúcom náleze, ktorý je pri následnom rozhodovaní orgán verejnej moci povinný bezvýnimočne rešpektovať. **Kasačná záväznosť môže byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia ústavného súdu**. (...) **Na rozdiel od všeobecného súdnictva, ktoré pripúšťa niekoľko výnimočných prípadov, keď sa súd nižšej inštancie môže odchýliť od právneho názoru súdu vyššej súdnej inštancie** [zmena zisteného skutkového stavu (základu) veci, odlišné posúdenie prejudiciálnej otázky či zmena právnej úpravy], **jedinou prípustnou výnimkou z kasačnej záväznosti rozhodnutia ústavného súdu, keď orgán verejnej moci nie je bezvýhradne povinný rešpektovať právny názor ústavného súdu, je zmena faktických okolností prípadu od vydania nálezu ústavného súdu do vydania nového rozhodnutia orgánu verejnej moci.** (Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 1035 – 1042) Podľa iného zdroja orgán verejnej moci je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci. **Vec musí rozhodnúť či posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal. Orgán verejnej moci má v tomto smere ústavnú povinnosť a nemôže názor ústavného súdu modifikovať alebo vec rozhodnúť inak, ako mu prikázal ústavný súd, hoci by ho k tomu mohli viesť dobré dôvody.** Vertikálny precedens a kasačná záväznosť rozhodnutia ústavného súdu nedovoľuje orgánu verejnej moci zohľadniť nič (ani argument o nezávislosti sudcu či súdnej moci nie je relevantný), čo by mohlo viesť k nerešpektovaniu nálezu ústavného súdu. Jedinou prípustnou výnimkou z kasačnej záväznosti je zmena faktických okolností prípadu od vydania nálezu a času rozhodovania orgánu verejnej moci. V každom inom prípade dochádza k porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy a k neústavnému stavu. Tieto účinky sa vzťahujú výlučne na orgán, ktorý bol pasívne legitimovaný v konaní o ústavnej sťažnosti. (Ľalík, M., Ľalík, T. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky, komentár. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. s. 404)

49. Je potrebné zdôrazniť, že povinnosť pre súd rešpektovať rozhodnutie ústavného súdu v tej istej veci neznamená aj povinnosť s ním bezvýhradne súhlasiť. Súd môže svoj prípadný nesúhlas vyjadriť aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Je však, i napriek svojmu nesúhlasu, povinný právny názor vyjadrený v rozhodnutí ústavného súdu aplikovať na rozhodovanú vec a v súlade s ním rozhodnúť. Fakticky to znamená, že právne názory ústavného súdu v rozsahu, v akom boli tieto vyslovené v náleze, sú v ďalšom konaní pred všeobecným súdom vyňaté z rozhodovacej autonómie tohto súdu, ktorý je nimi viazaný a tieto preto nepreskúmava, ale ich len aplikuje v súlade s pokynom ústavného súdu.

50. **V súlade s uvedeným preto disciplinárny senát viazanosť súdu právnym názorom ústavného súdu v trestnom konaní stanovenú v § 362b ods. 1 Trestného poriadku považoval na účely disciplinárnej zodpovednosti za povinnosť sudcu, ktorá výslovne vyplýva z Trestného poriadku a rovnako z ústavy ako aj zákona o ústavnom súde.**

51. V prejedávanej veci mal disciplinárny senát z bodu 45 a 47 Nálezu, ktorým zrušil prvé uznesenie, za preukázané, že ústavný súd vyslovil tento názor:

„*45. Podľa názoru ústavného súdu sú závery M. P. vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku neakceptovateľné, čo v konečnom dôsledku vedie k záveru o ich arbitrárnosti.* ***Evidentne nezodpovedá skutočnosti konštatovanie M. P., podľa ktorého sťažovateľ v podanom dovolaní nenamietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ale nesprávne hodnotenie dôkaznej situácie, teda skutkové zistenia okresného súdu a krajského súdu. Realita je taká, že táto časť dovolania je založená na skutkovom stave zistenom okresným súdom a krajským súdom, ktorého právne posúdenie však sťažovateľ považuje za celkom nesprávne so záverom, že skutok tvoriaci predmet obžaloby nie je trestným činom. Za daného stavu bolo povinnosťou M. P. meritórne sa zaoberať dovolacou argumentáciou sťažovateľa, teda právnym posúdením otázky, či nakladal s vecami patriacimi odberateľovi (v mene ktorého konal) alebo s cudzími (zverenými) vecami tvoriacimi vlastníctvo dodávateľa. Takisto sa mal zaoberať meritórnym právnym posúdením otázky, či sťažovateľ konal v súlade s dohodou, podľa ktorej veci získané od dodávateľa mal použiť na ich následný predaj alebo konal v rozpore s tým, čo bolo s dodávateľom dohodnuté, ako aj otázky, či možno považovať za trestný čin sprenevery, ak páchateľ nakladá so zverenou vecou dohodnutým spôsobom.*** *(...)*

47. Keďže M. P. uvedeným spôsobom nepostupoval a nerozhodol, ***porušil tým základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru*** *(bod 1 výroku nálezu).“*

52. Následne senát M. P., po vrátení veci ústavným súdom, Uznesením opäť **dovolanie odmietol** a v Uznesení uviedol, že „*v prípade, ak by sa mal M. P. zaoberať skutočnosťami vytýkanými v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky, prehodnocoval by spôsob hodnotenia dôkazov, čo je v dovolacom konaní vylúčené (v odvolacom konaní je to iné). M. P. P. D. už v predchádzajúcom napadnutom rozhodnutí, sp. zn. 6 Tdo 45/2017, vyslovil, že ťažisko dokazovania je na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu, môže doplniť, alebo meniť len odvolací súd.* ***Senát Ústavného súdu Slovenskej republiky vo svojom pôvodnom zložení však opomenul, že dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení vzhľadom na dikciu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. časť vety za bodkočiarkou, pretože dôkazy v konaní o dovolaní nemôže sám vykonávať. Z uvedeného dôvodu sa M. P. nemohol zaoberať ani otázkou „(...) vlastníckeho práva k veci, ktorá má byť predmetom sprenevery (...) a až na základe takéhoto právneho posúdenia môže dospieť k ústavne konformnému záveru o tom, či páchateľ nakladal alebo nenakladal s cudzou (zverenou) vecou.", ktorú mu vytýkal Ústavný súd Slovenskej republiky na str. 23 nálezu****. V tejto súvislosti M.Í. P. dodáva, že namietané nesprávne skutkové zistenia alebo nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôžu zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (I. ÚS 567/2016*).“

53. Disciplinárne obvinený na pojednávaní dňa 2. júna 2022 namietal, že záväzný právny názor o tejto otázke je oprávnený vysloviť len samotný ústavný súd, o ktorého názor išlo a nie navrhovateľka či disciplinárny senát. S uvedeným názorom disciplinárny senát nesúhlasí, keď v zmysle ustanovenia § 32 ods. 1 DSP *disciplinárny senát samostatne posudzuje predbežné otázky, ktoré sa v konaní vyskytnú; ak o takej otázke bolo právoplatne rozhodnuté Ústavným súdom Slovenskej republiky, súdom, iným orgánom verejnej moci Slovenskej republiky alebo Súdnym dvorom Európskej únie, je disciplinárny*

senát týmto rozhodnutím viazaný, ak nejde o posúdenie viny disciplinárne obvineného. V zmysle citovaného ustanovenia disciplinárny senát mal sám oprávnenie posúdiť predbežné otázky, medzi ktoré možno zaradiť aj posúdenie, či Uznesením došlo k odklonu od právneho názoru ústavného súdu uvedeného v Náleze.

54. **Disciplinárny senát túto predbežnú otázku posúdil a dospel k záveru, že dovolací senát sa pri vydávaní Uznesenia neriadil právnym názorom uvedeným v Náleze a postupoval tak v rozpore s povinnosťou zakotvenou v § 362b ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorej bol viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci ústavný súd.**

55. Vychádzal z toho, že Ústavný súd v Náleze jednoznačne stanovil svoj právny názor (bod 47), podľa ktorého ***bolo povinnosťou M. P. meritórne sa zaoberať dovolacou argumentáciou sťažovateľa.*** Naopak, senát M. P., ktorého bol disciplinárne obvinený členom, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného opakovane z rovnakého dôvodu Uznesením odmietol. V zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku *dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením,* ***bez preskúmania veci****, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.* Ak teda dovolací súd odmieta dovolanie, vec meritórne neposudzuje a neposudzuje ani dôvodnosť podaného dovolania. Podľa disciplinárneho senátu keď ústavný súd v Náleze stanovil povinnosť dovolaciemu súdu „meritórne sa zaoberať dovolacou argumentáciou“ jednoznačne tým vyslovil názor, že dôvody na odmietnutie dovolania z rovnakých dôvodov ako boli uvedené v prvom uznesení nepovažoval za splnené (čo riadne aj v Náleze odôvodnil) a z toho dôvodu aj prvé uznesenie dovolacieho súdu zrušil. Ak dovolací senát Uznesením dovolanie opäť z rovnakého dôvodu odmietol, a teda vec meritórne nepreskúmal, konal tak v priamom rozpore s právnym názorom ústavného súdu uvedeným v Náleze, ktorý mal kasačný povahu.

56. Nakoniec, skutočnosť, že dovolací senát nerešpektoval právny názor ústavného súdu, podľa disciplinárneho senátu priamo vyplýva z Uznesenia napr. zo záverov, že sa dovolací súd „***nemohol zaoberať ani otázkou „(...) vlastníckeho práva k veci, ktorá má byť predmetom sprenevery (...) a až na základe takéhoto právneho posúdenia môže dospieť k ústavne konformnému záveru o tom, či páchateľ nakladal alebo nenakladal s cudzou (zverenou) vecou.", ktorú mu vytýkal Ústavný súd Slovenskej republiky***“. Rovnako nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu uvedeného v Náleze nepopieral ani disciplinárne obvinený vo svojom výsluchu na pojednávaní, keď uviedol, že „***Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktorého pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu.*** *(...) K samotnému právnemu názoru Ústavného súdu, ktorým tento vyslovil, že povinnosťou M. P. bolo meritórne sa zaoberať dovolacou argumentáciou sťažovateľa, teda právnym posúdením otázky, či nakladal s vecami patriacimi odberateľovi (v mene ktorého konal) alebo s cudzími (zverenými) vecami tvoriacimi vlastníctvo dodávateľa, k tomu poznamenávam,* ***že pri uplatnenom dovolacom dôvode odsúdeného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr.por. veta za bodkočiarkou dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôžu skúmať ani meniť, je teda ním bez výnimky viazaný.*** *(...) V tejto súvislosti vyvstáva tiež otázka, prečo Ústavný súd sám nerozhodol o tom tak, že vec o jej zrušení, resp. po zrušení rozhodnutia M. P., nevrátil súdom nižších stupňov, ktoré sa mohli skutkovým stavom legálne zaoberať a prečo navrhovateľka vychádzajúc z tohto nálezu sama nepodala dovolanie podľa § 371 ods. 3 Tr.por.,* ***v ktorom konaní by bol vytvorený priestor na riešenie otázok vyslovených Ústavným súdom. M. P. preto rozhodol tak ako rozhodol, vysloviac svoj právny názor dôsledne vychádzajúc z platného a účinného zákona č. 301/2005 Zb. v znení zmien a doplnkov (trestný poriadok) a jeho relevantného ust. podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr.por. veta za bodkočiarkou a platnej judikatúry M. P. P..“***

57. Disciplinárne obvinený namietal, že ústavný súd nie je štvrtou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, jedná sa o súd, ktorého právomoc je obmedzená len na zlučiteľnosť postupu

všeobecného súdu s ústavou. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. Vzhľadom na uvedené postavenie preto ústavný súd podľa disciplinárne obvineného nebol oprávnený formovať záväzný právny názor vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu. K uvedenej problematike sa jednoznačne postavil ústavný súd, ktorý uvádza, že: „*Ústavný súd plne rešpektuje rozhodovací priestor M. P. vrátane jeho kompetencie ústavne konformným spôsobom vymedziť si prípustnosť a spôsob rozhodovania o dovolaní (sp. zn. II. ÚS 398/08, I. ÚS 18/2020), no len pokiaľ neprekročí ústavné štandardy (I. ÚS 17/01). Opätovne pripomína, že pri výkone základného práva na súdnu ochranu neprichádza do úvahy (zo strany súdov) jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie či dokonca popretie (I. ÚS 532/2016). M. P. je pri rozhodovaní o dovolaní súdom, ktorý okrem rozhodovania o právach a povinnostiach sporových strán (v danej veci účastníkov konania, pozn.), „súdi súdy" s dôsledkami pre účastníkov konania súčasných i budúcich. Rozhodnutím o dovolaní sa cez interpretáciu vdychuje život právnym normám s dôsledkami pre celé územie Slovenskej republiky (I. ÚS 336/2019)*" (sp. zn. I. ÚS 206/2022, 23. júna 2022). Rovnako v obdobnej veci (týkajúcej sa dovolacieho konania) ústavný súd doplnil, že nerešpektovaním jeho právneho názoru došlo k prekročeniu *ústavnej akceptovateľnosti a M. P. sa dopustil ústavne neprípustného zásahu do právnej istoty sťažovateľa. Plnenie zákonom stanovenej povinnosti M. P. zabezpečiť jednotný výklad a používanie zákonov sa nevylučuje s povinnosťou rešpektovať skorší zásah ústavného súdu do rozhodovacej činnosti súdov nižších inštancií* (IV. ÚS 36/2022, bod 28 a 29, 28. marca 2022). V zmysle uvedeného a v súlade s § 382 písm. c) Trestného poriadku tak aj pre dovolací súd platí povinnosť postupovať podľa záväzného právneho názoru ústavného súdu v zásade bezvýhradne. Ak ústavný súd v Náleze rozhodol v súlade so svojou právomocou o zásahu do ústavných práv, a teda rozhodol o prekročení ústavných štandardov dovolacím súdom, je v záujme zachovania právnej istoty povinnosťou dovolacieho súdu postupovať podľa záväzného právneho názoru ústavného súdu, a to aj v tom prípade, ak sa dovolací senát s právnym názorom ústavného súdu nestotožňuje.

58. V tejto súvislosti disciplinárne obvinený tiež uvádzal, že právny názor ústavného súdu vyslovený v Náleze sa obmedzil na odôvodnenie senátneho rozhodnutia a ten v celom rozsahu disciplinárne obvinený rešpektoval, keď v rámci tajnej porady senátu sa zaoberal aj otázkou aplikácie verejného a obchodného práva. Uvedený argument však podľa disciplinárneho senátu nekorešponduje s obsahom Nálezu, podľa ktorého, ako už bolo uvedené v bode 54 tohto rozhodnutia, odklon od záväzného názoru ústavného súdu sa prejavil už v samotnom výroku Uznesenia, ktorým bolo dovolanie odmietnuté z rovnakého dôvodu ako v prvom zrušenom uznesení. Odôvodnenie Uznesenia, v ktorom sú bližšie popísané dôvody, prečo bolo dovolanie odmietnuté, dokresľuje právny názor dovolacieho senátu, ale odklon od záväzného právneho názoru ústavného súdu sa prejavil už v samotnom výroku Uznesenia. To, či sa disciplinárne obvinený podľa pokynu ústavného súdu zaoberal aj aplikáciou verejného a obchodného práva preto nemá pre posúdenie jeho disciplinárnej zodpovednosti žiaden význam, ak sa toto jeho uvažovanie neprenieslo do výroku rozhodnutia alebo jeho hlasovania o rozhodnutí.

59. Napokon disciplinárny senát dopĺňa, že **nebolo jeho úlohou skúmať, ktorý právny názor bol správny, či M. alebo ústavného súdu, ale posúdiť záväznosť pokynu ústavného súdu a prípadnú zodpovednosť disciplinárne obvineného za jeho nerešpektovanie.**

60. Na základe vyššie uvedeného, v súlade s právnou úpravou, právnou teóriu, ako aj rozhodovacou činnosťou ústavného súdu, disciplinárny senát dospel k záveru, že povinnosťou dovolacieho senátu pri vydávaní Uznesenia bolo postupovať podľa záväzného právneho názoru ústavného súdu uvedeného v Náleze.

K individuálnej zodpovednosti členov senátu za rozhodnutie súdu

61. Podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch *disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu*.

62. Podľa § 30 ods. 1 zákona o sudcoch *sa v občianskom živote,* ***pri výkone funkcie sudcu****, aj po jeho skončení sudca musí* ***zdržať všetkého, čo by mohlo*** *narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo* ***ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov****.* Podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch ***je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito****, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov; vždy upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí, ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prieťahov.*

63. Z takto nastavenej disciplinárnej zodpovednosti sudcov (špecificky na prejednávaný prípad) vyplýva, že ide o zodpovednosť jednotlivca, ktorý svojim vlastným konaním a zavinene musí naplniť znaky skutkovej podstaty niektorého disciplinárneho previnenia. Disciplinárna zodpovednosť sudcu je teda prísne individuálna a podľa názoru disciplinárneho senátu to platí aj vtedy, ak disciplinárne previnenie má spočívať v participovaní na rozhodovaní senátu.

64. Vychádzajúc z takto definovanej zodpovednosti sudcu potom konanie sudcu, ktorý sa ako člen senátu podieľal na rozhodovaní, môže byť disciplinárnym previnením iba v tom prípade, ak bude preukázané, že tento člen senátu konal zavinene tak, že jeho konanie viedlo k následku spočívajúcom v naplnení objektívnych znakov skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia. Inak povedané, disciplinárny senát musí mať za preukázané, že člen senátu hlasoval za rozhodnutie (minimálne s ešte jedným členom pri trojčlennom senáte), ktorým má byť naplnená skutková podstata disciplinárneho previnenia. Disciplinárnym previnením teda nemôže byť bez ďalšieho úkon senátu ako celku.

65. Za účelom zistenia konkrétnej miery zodpovednosti jednotlivých členov senátu podľa § 28 ods. 5 DSP predsedníčka disciplinárneho senátu otvorila na pojednávaní dňa 2. júna 2022 zapečatenú obálku, v ktorej sa nachádzala zápisnica o hlasovaní senátu M. P. o Uznesení v konaní sp. zn. 6Tdo/2/2019 z 26. februára 2020. Oboznámením sa s obsahom zápisnice o hlasovaní členovia disciplinárneho senátu zistili, že rozhodnutie o odmietnutí dovolania v predmetnej právnej veci bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku prijaté jednomyseľne. Z vykonaného dokazovania mal disciplinárny senát tak za preukázané, že disciplinárne obvinený hlasoval za vydanie rozhodnutia tak ako bolo vyhlásené.

66. Disciplinárne obvinený vo svojom vyjadrení na pojednávaní spochybnil dôvodnosť disciplinárneho návrhu z hľadiska vlastnej individuálnej zodpovednosti z dôvodu, že (i) navrhovateľka nemohla pri podaní návrhu poznať akým spôsobom disciplinárne obvinený hlasoval (šlo z jej strany len o domnienku), (ii) disciplinárne obvinený nebol sudcom spravodajcom v predmetnej veci a nemal vplyv na odôvodnenie rozhodnutia a jeho písomné vyhotovenie, (iii) podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2020 sudca, ktorý nesúhlasil s navrhovaným výrokom rozhodnutia alebo so samotným odôvodnením rozhodnutia, t.j. prehlasovaný sudca, ktorý mal odlišný právny názor, nemal možnosť svoj právny názor pripojiť ani k výroku rozhodnutia ani k jeho odôvodneniu.

67. K námietke, že navrhovateľka nemohla pri podaní návrhu poznať akým spôsobom disciplinárne obvinený hlasoval, a teda šlo z jej strany len o domnienku, disciplinárny senát uvádza, že podľa DSP ani Trestného poriadku disciplinárny navrhovateľ nemá povinnosť už pri podaní návrhu predložiť všetky dôkazy o svojich tvrdeniach, ale môže navrhovať vykonanie dôkazov, a to aj takých ktoré nemá sám v dispozícii, na preukázanie svojich tvrdení. Rovnako je v dispozícii disciplinárneho senátu vykonať dôkazy podľa svojho uváženia. V prípade, že by v disciplinárnom konaní nebolo preukázané, že skutok spáchal disciplinárne obvinený, bol by spod disciplinárneho návrhu oslobodený.

68. Ak disciplinárne obvinený tvrdí, že nebol v prejednávanej veci sudcom spravodajcom a nemohol ovplyvniť písomné vyhotovenie rozhodnutia, uvedené nemá podľa disciplinárneho senátu

vplyv na vyvodenie jeho zodpovednosti v prejednávanom prípade. Ako už bolo uvedené v bode 51 tohto rozhodnutia, odklon od záväzného názoru ústavného súdu sa prejavil už v samotnom výroku Uznesenia, ktorým bolo dovolanie odmietnuté a za ktoré disciplinárne obvinený ako člen senátu hlasoval. Ak by dovolací senát postupoval v súlade s právnym názorom ústavného súdu, nemohol dovolanie odmietnuť, ale mal ho meritórne prejednať. Ak disciplinárne obvinený hlasoval za výrok Uznesenia - odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, musel ako člen senátu minimálne vedieť, že takto koncipovaný výrok bude v rozpore so záväzným právnym názorom ústavného súdu vyslovenom v Náleze.

69. Nakoniec rovnaký záver platí aj pre námietku disciplinárne obvineného, že nemal možnosť svoj odlišný právny názor pripojiť k Uzneseniu. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že disciplinárne obvinený hlasoval za vydanie Uznesenia tak ako bolo vydané, nemal dôvod pridávať svoje odlišné stanovisko a zjavne nemal ani iný právny názor na odôvodnenie rozhodnutia, keďže v tomto kontexte viedol aj svoju obhajobu. Skutočnosť, či v rozhodnom čase bolo alebo nebolo možné pripojiť k rozhodnutiu odlišné stanovisko sudcu je potom v súdenej veci irelevantná nielen z dôvodu, že disciplinárne obvinený nehlasoval vo veci inak ako ďalší dvaja členovia senátu, ale aj z dôvodu, že hlasoval za výrok, ktorý je v rozpore s právnym názorom, resp. justičným pokynom ústavného súdu.

70. V prejednávanom prípade považuje disciplinárny senát za dôležité tiež uviesť, že zodpovednosť za Uznesenie by mali niesť všetci členovia dovolacieho senátu, ktorí hlasovali za jeho vydanie. Keďže ale ostatní dvaja členovia dovolacieho senátu, ktorý vydal Uznesenie, už nevykonávajú funkciu sudcu, nespadajú už do právomoci disciplinárneho senátu a nemôže byť voči nim vyvodená disciplinárna zodpovednosť. Uvedené však nemôže byť dôvodom pre to, aby sa neviedlo disciplinárne konanie proti disciplinárne obvinenému. Naviac, aj keby títo naďalej boli sudcami, podaný návrh sa týka výlučne disciplinárne obvineného, a preto o ňom disciplinárny senát aj rozhoduje v súdenej veci.

Podmienky vyvodenia disciplinárnej zodpovednosti sudcu za nerešpektovanie záväzného právneho názoru

71. Disciplinárny senát vyššie ustálil, že bolo povinnosťou dovolacieho senátu pri vydávaní Uznesenia konať v súlade s právnym názorom ústavného súdu vyslovenom v Náleze podľa § 362b ods. 1 Trestného poriadku a rovnako, že senátne rozhodovanie, ak je známe hlasovanie o rozhodnutí, nevylučuje individuálnu zodpovednosť jednotlivých členov senátu za dané rozhodnutie.

72. Bolo však rovnako povinnosťou disciplinárneho senátu, aby uvážil, či porušením tejto právnej povinnosti disciplinárne obvinený zároveň naplnil znaky skutkovej podstaty niektorého z disciplinárnych previnení, ktoré sú mu kladené za vinu.

73. Podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch *disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu*.

74. Podľa § 30 ods. 1 zákona o sudcoch *sa v občianskom živote,* ***pri výkone funkcie sudcu****, aj po jeho skončení sudca musí* ***zdržať všetkého, čo by mohlo*** *narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo* ***ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov***. Podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch ***je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito****, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov; vždy upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí, ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prieťahov.*

75. Disciplinárny senát teda posudzoval, či disciplinárne obvinený hlasovaním za vydanie Uznesenia, ktorým nerešpektoval právny názor ústavného súdu vyslovený v Náleze, mohol ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov a/alebo porušil svoju povinnosť konať pri výkone funkcie svedomito. Iba v takom prípade by mohlo ísť o disciplinárne previnenie. Nie každé

porušenie povinnosti stanovenej v § 362b ods. 1 Trestného poriadku totiž musí bez ďalšieho viesť k záveru o existencii disciplinárneho previnenia.

76. Pre posúdenie disciplinárnej zodpovednosti sudcu za nedodržanie záväzného právneho názoru, ktorý bol pre sudcu záväzný, považoval disciplinárny senát za kľúčové najmä:

- či v čase pred vydávaním rozhodnutia nedošlo k zmene právneho alebo skutkového stavu veci od vydania záväzného rozhodnutia
- či bol záväzný právny názor a pokyn súdu dostatočne jasný a zrozumiteľný.

77. Disciplinárny senát pri skúmaní dôvodov na odchýlenie sa od záväzného právneho názoru ústavného súdu konštatuje, že v Uznesení dovolací senát netvrdí, že by došlo k zmene v skutkovom či právnom stave veci, len odmieta právne závery ústavného súdu a rovnako ani disciplinárne obvinený netvrdil, že by dôvodom odklonu bola takáto zmena. Navyše disciplinárny senát uvádza, že dovolací senát v Uznesení nepoukazuje na to, že by názor ústavného súdu nebol ústavne konformný, len argumentuje Trestným poriadkom, pričom ústavnú rovinu problému, ktorú ústavný súd skúmal, žiadnym spôsobom nespochybnil.

78. Ak poukazuje disciplinárne obvinený na to, že disciplinárna zodpovednosť za nerešpektovanie právneho názoru má byť len mimoriadna a ako posledný prostriedok po tom, čo miernejšie prostriedky nápravy zlyhali (odkaz na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 16Kss/7/2017), disciplinárny senát v tejto súvislosti vzhliadol úplnú odlišnosť skutkového stavu posudzovanej veci a veci, na ktorú disciplinárne obvinený odkazoval (v českej veci nerešpektoval prvostupňový súd rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorého pokyny neboli všetky jednoznačné). Disciplinárny senát videl odlišnosť v tom, že súdom, ktorý nerešpektoval záväzný právny názor, bol dovolací súd (M.), proti ktorého rozhodnutiu nie sú prípustné opravné prostriedky (okrem opakovanej ústavnej sťažnosti) a súdom, ktorý záväzný právny názor vyslovil, bol ústavný súd, ktorého kasačná záväznosť rozhodnutí je v zásade neprelomiteľná. Rovnako v tomto kontexte považoval disciplinárny senát za dôležité, že M. P. (...) má byť vzorom pre ostatné všeobecné súdy v dodržiavaní povinností stanovených zákonom, pričom nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu môže vyvolať pochybnosti o správnom fungovaní súdnictva ako vo vnútri, tak aj navonok. V neposlednom rade poukazuje disciplinárny senát aj na to, že právna úprava disciplinárnej zodpovednosti sudcov je v Českej republike odlišná, rovnako judikatúra Najvyššieho správneho súdu Českej republiky nie je pre disciplinárny senát záväzná a môže byť pre jeho rozhodovanie len nepriamou inšpiráciou.

79. Disciplinárny senát tiež posudzoval, či právny názor a pokyn ústavného súdu vyslovený v Náleze bol dostatočne jasný a zrozumiteľný pre všetkých adresátov. Podľa disciplinárneho senátu, ak ústavný súd uviedol, že ***za daného stavu bolo povinnosťou M. P. meritórne sa zaoberať dovolacou argumentáciou sťažovateľa,*** dovolací súd v žiadnom prípade nemohol uvedený pokyn chápať ako pokyn pre možné opakované posúdenie neprípustnosti dovolania a teda jeho odmietnutie z rovnakého dôvodu. Opakované odmietnutie dovolania je v priamom rozpore s jasne stanovenou povinnosťou v Náleze, teda povinnosťou preskúmať vec meritórne a teda preskúmať dôvodnosť dovolania.

80. Na základe vyššie uvedeného preto dospel disciplinárny senát k záveru, že disciplinárne obvinený ako člen dovolacieho senátu M. P., ktorý v rozpore so záväzným právnym názorom ústavného súdu hlasoval za odmietnutie dovolania, ktoré mal meritórne preskúmať, ohrozil tak dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov (§ 30 ods. 1 zákona o sudcoch), čím sa dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch. Disciplinárnu zodpovednosť za uvedený skutok vyvodil voči disciplinárne obvinenému disciplinárny senát z toho dôvodu, že ako člen senátu hlasoval za Uznesenie, teda zavinene (i) porušil povinnosť vyplývajúcu z ústavy, zákona o ústavnom súde ako aj z Trestného poriadku za okolností, že (ii) išlo o záväzný právny názor ústavného súdu, (iii) ktorý bol vyslovený jasne a zrozumiteľne a (iv) nedošlo k zmene skutkových ani právnych

okolností veci. Rovnako v predmetnej veci zohľadnil aj to, že Uznesenie vydal dovolací senát M. P., proti Uzneseniu nebol prípustný opravný prostriedok. Hoci disciplinárnemu senátu vo všeobecnosti neprislúcha neprislúcha posudzovať ústavnoprávnu správnosť rozhodnutia ústavného súdu, v tomto konkrétnom prípade neidentifikoval ani žiadnu zjavnú neústavnosť príslušného Nálezu, ktorá by akýmkoľvek spôsobom negovala povinnosť dovolacieho senátu postupovať v zmysle tohto nálezu.

81. Na záver ešte disciplinárny senát uvádza, že navrhovateľka v disciplinárnom návrhu disciplinárne obvinenému vytýkala aj to, že disciplinárne obvinený ako člen senátu dovolacieho súdu v dôsledku nerešpektovania právneho názoru ústavného súdu mal tiež zaviniť prieťahy v konaní, čím mal porušiť základnú povinnosť sudcu vyplývajúcu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch. Vzhľadom na to, že skutok, tak ako ho navrhovateľka vymedzila v návrhu, neobsahoval žiadne konkrétne okolnosti poukazujúce na vzniknuté prieťahy v konaní a bližšie ich ani nešpecifikovala v odôvodnení, disciplinárny senát skutok tak ako bol vymedzený v návrhu - teda nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu, právne nekvalifikoval ako porušenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch.

Disciplinárne opatrenie

82. Keďže disciplinárny súd mal za preukázané, že disciplinárne obvinený sa protiprávneho konania (disciplinárneho previnenia) dopustil, musel následne rozhodnúť o sankcii – disciplinárnom opatrení. Pri rozhodovaní o sankcii prihliadal disciplinárny senát najmä na ustanovenie § 117 ods. 6 zákona o sudcoch, podľa ktorého „(6) *Disciplinárny senát pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia.*“

83. Odkazujúc na vyššie uvedené kritériá, disciplinárny senát musel v prvom rade prihliadať na rozsah a povahu porušenej povinnosti, pričom v súlade so zásadou individualizácie sankcie skúmal povahu veci, v ktorej sa disciplinárne obvinený sudca protiprávneho konania dopustil. Prihliadal tiež na to, že ukladanie disciplinárneho opatrenia súvisiaceho s rozhodovacou činnosťou sudcu musí byť obozretné, aby sudcov nemotivovalo k neprislúchajúcej konformite nevzbudzujúcej pozornosť (napr. obava zohľadniť zmenu skutkového stavu).

84. V predmetnej veci považuje disciplinárny senát za dôležité pri ukladaní opatrenia, že išlo o porušenie záväzného právneho názoru ústavného súdu, teda je nevyhnutné zohľadniť výnimočnosť kasačnej záväznosti ústavného súdu, ktorá je v zásade absolútna. Tiež bolo pre disciplinárny senát kľúčové, že Uznesenie vydal dovolací senát M. P. ako najvyššia súdna autorita a proti Uzneseniu nebol prípustný opravný prostriedok (nemožnosť brániť sa inými prostriedkami ako ústavnou sťažnosťou). Hodným zvýšenej pozornosti je aj fakt, že dovolací senát ako súd všeobecný primárne posudzuje zákonnosť a ústavný súd ústavnosť veci, čo právny názor uvedený v náleze ústavnému súdu stavia do svetla výnimočnosti a jedinečnosti. Ako už bolo uvedené v bode V.A tohto rozhodnutia, kasačná záväznosť rozhodnutí ústavného súdu je striktnejšia ako kasačná záväznosť všeobecných súdov, keďže vyplýva priamo z ústavy a uvedené zohľadňoval disciplinárny senát aj pri ukladaní disciplinárneho opatrenia.

85. Na druhej strane, okrem vyššie uvedených okolností, ktoré by skôr odôvodňovali prísnejšie disciplinárne opatrenie, disciplinárny senát prihliadol ako na poľahčujúcu okolnosť, že disciplinárne obvinený je dlhoročný sudca, u ktorého nešlo (nebolo preukázané) o opakované nerešpektovanie záväzného právneho názoru ústavného súdu a nebol za celý výkon funkcie sudcu disciplinárne trestaný. Rovnako považoval disciplinárny senát za dôvodné, aby zohľadnil, že uloženie disciplinárneho opatrenia za nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu dovolacím súdom, a pri senátnom rozhodovaní, je vo vývoji disciplinárneho súdnictva podľa dostupných informácií disciplinárneho

senátu na Slovensku rozhodnutím doteraz nerealizovaným. Vzhľadom na uvedené disciplinárny senát dospel k názoru, že napomenutie, ako najmiernejšia forma disciplinárneho opatrenia, splní voči disciplinárne obvinenému svoj účel ako aj bude dostatočne preventívne pôsobiť voči ostatným sudcom.

48/2023 ZNSS

Kľúčové slová: disciplinárne previnenie; zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu; prieťahy v konaní

Právna veta

Pokiaľ podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. je disciplinárnym previnením samotný prieťah (referujúc na ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. ukladajúce sudcovi povinnosť konať plynulo bez zbytočných prieťahov), tak ustanovenie § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z. z. je koncipované tak, že prieťah je následkom iného zavineného konania sudcu, ktoré je závažným disciplinárnym previnením. Ustanovenie § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z. z. nemá slúžiť na postihovanie prieťahov „vyššej intenzity".

[*rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32 D 4/2021 z 31. marca 2022: predsedníčka senátu JUDr. Anita Filová, sudcovia JUDr. Marián Fečík a JUDr. Michal Matulník, PhD., (sudca spravodajca) a prísediace sudkyne JUDr. Zdenka Benčíková a JUDr. Jitka Johana Hasíková*]

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho senátu

1. Návrhom zo dňa 27. februára 2018, ktorý bol disciplinárnemu senátu doručený dňa 28. februára 2018 (ďalej len „návrh ministerky spravodlivosti"), sa ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti") domáhala rozhodnutia, ktorým by disciplinárny senát uznal sudcu V. I. N. K. S. I. (ďalej len „disciplinárne stíhaný sudca") vinného zo spáchania závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z.z.").

2. Ministerka spravodlivosti svoj návrh skutkovo vymedzila nasledovne: (i) ako sudca V. I. N. vo veci vedenej pod sp.zn. 36/C/48/2012 na uvedenom súde svojim konaním porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci vedenej pod sp.zn. 36/C/48/2012 spôsobil zbytočné prieťahy tým, že na pojednávaní dňa 9. marca 2016 odročil termín pojednávania na neurčito za účelom vypracovania znaleckého posudku, pričom až uznesením č.k. 36/C/48/2012-290 z 26. januára 2018 nariadil znalecké dokazovanie, čím bol v danom období vo veci absolútne nečinný a spôsobil prieťah v trvaní viac ako 22 mesiacov; (ii) ako sudca V. I. N. vo veci vedenej pod sp.zn. 26Cb/270/2009 na uvedenom súde svojim konaním porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci vedenej pod sp.zn. 26Cb/270/2009 spôsobil zbytočné prieťahy, keď potom čo mu bol spis predložený 21. októbra 2015, bol až do úpravy z 30. augusta 2017 pre spisovú kanceláriu na vytýčenie termínu pojednávania na 25. októbra 2017 vo veci nečinný a spôsobil prieťah v trvaní viac ako 22 mesiacov; (iii) (...) v pridelenej veci vedenej pod sp.zn. 26Cb/242/2010 spôsobil zbytočné prieťahy, keď na pojednávaní dňa 1. júna 2016 odročil pojednávanie na neurčito bez uvedenia dôvodu, čím porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 119 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 a ďalší termín pojednávania vytýčil až úpravou zo dňa 29. januára 2018 na deň 14. apríla 2018, čím v danom období bol vo veci absolútne nečinný a spôsobil prieťah v trvaní viac ako 19 mesiacov; (iv) (...) v pridelenej veci vedenej pod sp.zn. 26Cb/300/2010 po úprave súdnej tajomníčky zo dňa 6. augusta 2014, ktorá mu predložila spis na rozhodnutie v súvislosti s odvolaním

podaným žalobcom a jeho následným späťvzatím, dal pokyn vyššiemu súdnemu úradníkovi dňa 29. januára 2018, aby rozhodol o náhrade trov konania, čím v danom období bol vo veci absolútne nečinný a spôsobil prieťah v trvaní viac ako 41 mesiacov.

3. (...) Disciplinárna vec disciplinárne stíhaného sudcu bola pôvodne predložená Disciplinárnemu senátu Súdnej rady Slovenskej republiky a bola jej pridelená sp.zn. 2Ds/2/2018. Rozhodnutím disciplinárneho senátu č.k. 2Ds/1/2018-46 z 23. novembra 2018 došlo, s odkazom na ustanovenie § 21 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s §150 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom čase, k spojeniu disciplinárnej veci vedenej pod sp.zn. 2Ds/2/2018 a 2Ds/1/2018 (konanie o návrhu predsedu V. I. N. na začatie disciplinárneho konania proti disciplinárne stíhanému sudcovi pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z.z. podanému dňa 15. februára 2018). Po nadobudnutí účinnosti disciplinárneho súdneho poriadku bola disciplinárna vec náhodným výberom pridelená disciplinárnemu senátu 32 D najvyššieho správneho súdu, ktorý o nej koná pod spisovou značkou 32D/4/2021.

5. (...) Následne sa disciplinárne stíhaný sudca k návrhu ministerky spravodlivosti vyjadril na ústnom pojednávaní disciplinárneho senátu konanom (pred nadobudnutím účinnosti disciplinárneho súdneho poriadku a pred pridelením veci disciplinárnemu senátu 32 D najvyššieho správneho súdu) dňa 25. júna 2020.

6. Najvyšší správny súd v disciplinárnej veci nariadil ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 31. marca 2022. V úvode ústneho pojednávania sa predsedníčka disciplinárneho senátu prítomných účastníkov, aplikujúc ustanovenia § 331 a nasl. Trestného poriadku v spojení s § 4 disciplinárneho súdneho poriadku, dopytovala či majú záujem uzavrieť dohodu o vine a treste. Vzhľadom na pozitívnu odpoveď všetkých zúčastnených účastníkov, poverená zástupkyňa Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), po prerušení pojednávania na nevyhnutnú dobu, predniesla návrh dohody o vine a treste. Tento návrh zodpovedal, čo sa týka skutkových okolností, návrhu ministerky spravodlivosti, ktorá konanie disciplinárne stíhaného sudcu kvalifikovala ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z.. Poverená zástupkyňa ministerstva navrhla, aby najvyšší správny súd schválil dohodu o vine a treste v tom znení, že bude disciplinárne stíhanému sudcovi uložené disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 3 písm. b/ zákona č. 385/2000 Z.z. a to zníženie funkčného platu o 50% na obdobie troch mesiacov. Potom, ako bol disciplinárne stíhaný sudca poučený s odkazom na ustanovenie § 334 ods. 1 Trestného poriadku a po tom, ako na všetky otázky podľa § 333 ods. 3 Trestného poriadku odpovedal „áno“ rozhodol najvyšší správny súd tak, že navrhovanú dohodu o vine a treste neschválil, keďže túto nepovažoval za spravodlivú. Dôvod pre neschválenie dohody o vine a treste videl najvyšší správny súd v tom, že mal pochybnosti o správnosti kvalifikácie skutkov uvedených v návrhu ministerky spravodlivosti ako závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z..

7. Vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší správny súd neschválil navrhovanú dohodu o vine a treste, vyzvala následne predsedníčka disciplinárneho senátu poverenú zástupkyňu ministerstva, aby predniesla disciplinárny návrh. Poverená zástupkyňa ministerstva predniesla disciplinárny návrh v zhode s jeho písomným vyhotovením, ktoré možno v podstatnom zhrnúť nasledovne. Vychádzajúc z podrobného opisu prieťahov v konaniach vedených pod sp.zn. 36C/48/2012, 26Cb/270/2009, 26Cb/242/2010 a 26Cb/300/2010 ministerka konštatovala postup disciplinárne stíhaného sudcu v rozpore s ustanovením § 100 Občianskeho súdneho poriadku. Uviedla, že „... *sa nejedná o konania právne zložité, ale o veci, ktoré podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecného súdnictva. Hmotnoprávna a procesná úprava postupu súdu vo veciach je obsiahnutá v Obchodnom zákonníku a Občianskom súdnom poriadku. Výklad a používanie týchto právnych predpisov sú stabilizované v rozsiahlej judikatúre*.“. Po sumarizácii aplikovateľných

právnych predpisov a (všeobecnej) analýze účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky dospela k záveru, že „*Zo zisteného stavu mám za to, že u K.. I. nejde o situáciu, keď sudca, ani pri vynaložení zvýšeného úsilia, by objektívne nebol schopný vybavovať potrebný počet vecí a súčasne vykonávať v doposiaľ nerozhodnutých veciach priebežné úkony, smerujúce k ich rozhodnutiu*.“. Ďalej dôvodila, že „*Na základe prehľadu reštančných vecí bolo zistené pochybenie K.. I., t.j. vznik prieťahov v konaní v 10 súdnych konaniach, pričom predseda V. I. N. vo svojom vyjadrení k jednotlivým sudcom okresného súdu zo dňa 29.01.2018 k osobe K.. I.Č. uviedol, že ... ... dlhodobo dosahuje štandardné výkony, a preto v súvislosti s klesajúcim stavom nevybavených vecí v jeho oddelení, nepovažoval za opodstatnené jeho disciplinárne stíhanie*.“. Uviedla, že „*Napriek pôvodnému vyjadreniu predsedu súdu, bola dňa 15.02.2018 Ministerstvu spravodlivosti SR doručená kópia disciplinárneho návrhu predsedu V. I.A. N. proti K.. I. zo dňa 14.02.2018 za konania, ktoré sa Ministerstvu spravodlivosti SR taktiež pôvodne javili ako problematické, resp. mali byť poznačené neodôvodnenými prieťahmi v konaní*.“. Dospela teda k záveru, že „*Vzhľadom na uvedené, zastávam názor, že v prípade K.. I. prichádza do úvahy posúdenie jeho konania, resp. nečinnosti, ako závažné disciplinárne previnenie. Zároveň poukazujem na to, že zákonný sudca konal v konaniach uvedených v bodoch I., III. a IV. návrhu až po tom, ako ministerstvo žiadalo predsedu okresného súdu o chronológiu úkonov vo vyššie uvedených súdnych spisoch ...*“. Na záver ešte ministerka spravodlivosti uviedla, že „*Zastávam názor, že pochybenie K.. I. nie je ojedinelé, o čom svedčí nielen tento návrh, ale aj návrh predsedu okresného súdu, a aj preto som nemohla jeho konanie posúdiť „iba“ ako disciplinárne previnenie, s ohľadom na počet konaní, v ktorých spôsobil zbytočné prieťahy a samotnú dĺžku týchto prieťahov v trvaní niekoľko rokov*.“.

8. Následne sa k návrhu ministerky vyjadril disciplinárne stíhaný sudca, ktorý k jednotlivým skutkom, ktoré sa mu kladú za vinu, v podstatnom uviedol nasledovné. K prieťahom v konaní vedenom pod sp.zn. 36C/48/2012 uviedol, že predmetom sporu bolo zaplatenie ceny za dielo, pričom pojednávanie bolo odročené z dôvodu potreby vyhotovenia znaleckého posudku. Disciplinárne stíhaný sudca ďalej v tejto súvislosti uviedol, že „*Išlo o komplikovanejší znalecký posudok, uznesenie by som pravdepodobne vyhotovoval ja, aj keby som mal VSÚ. Mal som spisy, ktoré som mal pridelené, boli u mňa v kancelárii, mal som ich nakôpkované po zemi, podľa toho, aké úkony sa tam mali robiť. Na tento spis som zabudol. Nepamätal som si ho*.“. K prieťahom v konaní vedenom pod sp.zn. 26Cb/270/2009 uviedol, že „*... išlo o zaplatenie peňažnej sumy, kde sa menil žalovaný, ktorú zmenu navrhol žalobca po vykonanom dokazovaní. Následne pripustená žalovaná v 2. rade nebola kontaktovateľná, mala iné konanie na súde, z ktorého som zistil adresu. Ona sa opakovane sťahovala, kvôli nedostatku majetku, avšak bola pripravená platiť, aj platila, bola ochotná sa dohodnúť, to bol dôvod, prečo som si povedal, že uprednostním, keď sa dohodnú žalobca a žalovaná v 2. rade*.“. V súvislosti s prieťahmi v konaní vedenom pod sp.zn. 26Cb/242/2010 na otázku prečo na pojednávaní konanom dňa 1. júna 2016 odročil pojednávanie na neurčito bez uvedenia dôvodu (podľa zápisnice z predmetného pojednávania sa na pojednávanie nedostavil ani žalobca ani právny zástupca žalovaného) uviedol, že „*Toto bola čisto moja chyba, ja som si ten spis pamätal tak, že je tam zmena žaloby, čo do skutkového stavu, ktoré uznesenia ja vyhotovujem, resp. v mojom oddelení sa vyhotovujú a založil som spis na nesprávnu kôpku*.“. Nakoniec k prieťahom v konaní vedenom pod sp. zn. 26Cb/300/2010 uviedol, že „ ... *tam som v rozsudku rozhodol o náhrade trov konania výrokom, že som určil percento, keďže vtedajšie ustanovenie § 141 alebo § 142 ods. 7 OSP to umožňovalo s tým, že následne rozhodnem o výške. Spis zostal u mňa resp. po krátkom obehu sa ku mne opäť dostal, ale rozhodnutie o výške tie som robil, keď nehorela iná práca*.“.

9. Disciplinárne stíhaný sudca sa na ústnom pojednávaní vyjadril taktiež k preťaženosti jeho súdneho oddelenia, keď na otázku, či nad rámec svojho upozornenia adresovaného predsedovi V. I. N. zo dňa 19. mája 2014 upozorňoval na neprimerané pracovné zaťaženie uviedol, že „*Okrem tejto signalizácie som na preťaženosť neupozorňoval, ak nerátame, že sa na poradách konštatovalo jednak,*

že máme Senecký okres do roku 2013 a potom sa konštatovali veľké zostatky v oddeleniach. Ja som sa ešte snažil vyriešiť situáciu s VSÚ, lebo som subjektívne vnímal problémy v oddelení, napr. tým, že som nebol zvyknutý si nepamätať všetky spisy, tu v Pezinku v rozhodnom období som si ich nepamätal.“. Uviedol, že preťaženosť a personálna poddimenzovanosť boli notorietami bežne spomínanými na poradách, pričom na túto skutočnosť vtedajší predseda súdu upozorňoval ministerstvo a zároveň v tejto súvislosti uviedol, že *„… sme boli delegácia zo súdu priamo na MS SR oboznamovať s týmto stavom, kde nás prijala príslušná pracovníčka*.“.

10. Na ústnom pojednávaní konanom dňa 31. marca 2022 najvyšší správny súd vykonal dokazovanie jednak výsluchom navrhovateľa (poverenej zástupkyne ministerstva) a disciplinárne stíhaného sudcu (tak ako je uvedené v bodoch 7 až 9 vyššie), oboznámil sa s obsahom spisov vedených na V. I. N. pod sp.zn. 36C/48/2012, 26Cb/270/2009, 26Cb/242/2010 a 26Cb/300/2010 a oboznámil obsah spisu a listinné dôkazy, z ktorých osobitne vyhodnotil (tak ako je uvedené nižšie) nasledovné: (i) listina označená ako „Prehľad vybavovania agendy - K.. I.“ vzťahujúca sa na roky 2011 až 2017 z 18. januára 2017 (č.l. 8); (ii) listina označená ako „*Prehľad nápadu a vybavovania agendy sudcu K.. S. I. za obdobie rok 2011-2018*“ z 11. júna 2019 (č.l. 44); (iii) ročné štatistické výkazy sudcu K.. S. I. za roky 2011 až 2018 (č.l. 46 až 53); (iv) podanie K.. S. I. adresované predsedovi OS PK označené ako „*Upozornenie*“ z 19. mája 2014 (č.l. 54); (v) Hodnotenie sudcu K.. S.Á. I. Spr. č. 3103/2016 z 9. februára 2017 (č.l. 55); (vi) Správa hodnotiacej komisie z 1. februára 2017 (č.l. 62); (vii) Stanovisko odvolacieho senátu 5Co z 23. novembra 2016 (č.l. 67); (viii) Stanovisko odvolacieho senátu 7Co (č.l. 68); (ix) Stanovisko odvolacieho senátu 8Co (č.l. 69); (x) Stanovisko odvolacieho senátu 9Co (č.l. 70); (xi) Čiastkové hodnotenie podľa § 27d ods. 6 zákona č. 385/2000 Z.z. sudcu K.. S. I. za roky 2013, 2014, 2015 zo 16. januára 2017 (č.l. 72); (xii) ročné štatistické výkazy sudcu S.. S. V. za roky 2015 až 2018 (č.l. 116 až 119); (xiii) ročný štatistický výkaz sudcu S.. N. B. za rok 2018 (č.l. 120); (xiv) ročné štatistické výkazy sudcu S.. W. K. za roky 2015 až 2017 (č.l. 121 až 123); (xv) ročné štatistické výkazy sudcu K.. Q. C. za roky 2012 až 2014 (č.l. 124 až 126); (xvi) ročný štatistický výkaz sudcu S.. K. J.Á. za rok 2015 (č.l. 127); (xvii) podanie predsedu súdu označené ako „*Vyjadrenie v rámci disciplinárneho konania - 32D 4/2021*“ z 28. marca 2022; (xviii) Zápisnica zo zasadnutia sudcovskej rady OS PK zo dňa 7. februára 2017 a (xix) listina označená ako „*Sťažnosti K.. S. I.*“ z 13. júna 2016. Z vyššie uvedeného najvyšší správny súd zistil nasledovné skutočnosti.

11. V konaní vedenom na V. I. N. pod sp.zn. 36C/48/2012 disciplinárne stíhaný sudca na pojednávaní konanom dňa 9. marca 2016 (zápisnica o pojednávaní - č.l. 284-287) odročil pojednávanie na neurčito s tým, že bude ustanovený znalec na vypracovanie znaleckého posudku. Správou zo dňa 12. marca 2016 (č.l. 288) disciplinárne stíhaný sudca vyzval účastníkov konania, aby sa v stanovenej lehote vyjadril, či majú pochybnosti o nezaujatosti znalkyne Ing. K. K.. Správou zo dňa 23. marca 2016 právny zástupca žalovaného oznámil, že voči znalkyni Ing. K. K. nemá pochynosti o zaujatosti. Uznesením č.k. 36C/48/2012-290 z 26. januára 2018 disciplinárne stíhaný sudca nariadil znalecké dokazovanie a vypracovaním znaleckého posudku poveril Ing. K.Á. K.. Skutočnosti uvedené v tomto bode vyššie zodpovedajú tvrdeniam ministerky spravodlivosti uvedeným v návrhu ministerky spravodlivosti. Disciplinárne stíhaný sudca tieto skutočnosti nepoprel ani nespochybnil, vyjadril sa k nim tak, ako je uvedené v bode 8 vyššie.

12. V konaní vedenom na V. I. N. pod sp.zn. 26Cb/270/2009 bol disciplinárne stíhanému sudcovi predložený spis dňa 20. októbra 2015 (č.l. 154) a tento vo veci konal až úpravou z 30. augusta 2017 (č.l. 155) pre spisovú kanceláriu na vytýčenie termínu pojednávania na termín 25. október 2017. Skutočnosti uvedené v tomto bode vyššie zodpovedajú tvrdeniam ministerky spravodlivosti uvedeným v návrhu ministerky spravodlivosti. Disciplinárne stíhaný sudca tieto skutočnosti nepoprel ani nespochybnil, vyjadril sa k nim tak, ako je uvedené v bode 8 vyššie.

13. V konaní vedenom na V. I. N. pod sp.zn. 26Cb/242/2010 disciplinárne stíhaný sudca na pojednávaní konanom dňa 1. júna 2016 (zápisnica o pojednávaní - č.l. 123-124) odročil pojednávanie na neurčito. Disciplinárne stíhaný sudca vo veci ďalej konal až úpravou z 29. januára 2018 (č.l. 125) pre spisovú kanceláriu na vytýčenie termínu pojednávania na termín 16. apríl 2018. Skutočnosti uvedené v tomto bode vyššie zodpovedajú tvrdeniam ministerky spravodlivosti uvedeným v návrhu ministerky spravodlivosti. Disciplinárne stíhaný sudca tieto skutočnosti nepoprel ani nespochybnil, vyjadril sa k nim tak, ako je uvedené v bode 8 vyššie.

14. V konaní vedenom na V. I. N. pod sp.zn. 26Cb/300/2010 bol disciplinárne stíhanému sudcovi predložený spis dňa 6. augusta 2014 (č.l. 234) a tento vo veci konal až úpravou z 29. januára 2018 (č.l. 235) pre vyššieho súdneho úradníka, aby rozhodol o náhrade trov konania. Skutočnosti uvedené v tomto bode vyššie zodpovedajú tvrdeniam ministerky spravodlivosti uvedeným v návrhu ministerky spravodlivosti. Disciplinárne stíhaný sudca tieto skutočnosti nepoprel ani nespochybnil, vyjadril sa k nim tak, ako je uvedené v bode 8 vyššie.

15. Najvyšší správny súd v konaní v prvom rade skúmal zachovanie premlčacích lehôt uvedených v § 120 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom čase (ktorému obsahovo zodpovedá ustanovenie § 14 disciplinárneho súdneho poriadku), pričom zistil, že návrh ministerky spravodlivosti bol podaný včas, teda pred uplynutím jednoročnej subjektívnej lehoty a trojročnej resp. päťročnej objektívnej lehoty. Moment začatia plynutia subjektívnej lehoty ministerky spravodlivosti najvyšší správny súd ustálil (rovnako ako ministerka spravodlivosti vo svojom návrhu) na deň 31. augusta 2017, kedy bolo ministerstvu doručené podanie W. T. (sekretariát V. I. N.), ktorého prílohou boli prehľady súdnych spisov starších ako päť rokov v agende C a Cb.

16. Na základe skutočností uvedených v bodoch 11 až 14 vyššie dospel najvyšší správny súd k záveru, že skutky, tak ako sú tieto opísané v návrhu ministerky spravodlivosti sa stali. Najvyšší správny súd dospel k záveru, že sudca vo vyššie uvedených veciach a v rozsahu vyššie opísanom svojou nečinnosťou porušil svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., v zmysle ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov. Vo všetkých uvedených veciach sa, podľa názoru najvyššieho správneho súdu, sudca dopustil porušenia povinnosti podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. pričom išlo na jeho strane o subjektívne zavinenie na nedbanlivostnej úrovni. Z hľadiska posudzovania zavinenia (subjektívnej stránky) je potrebné uviesť, že konania (resp. nečinnosť) disciplinárne stíhaného sudcu je nutné vyhodnotiť ako zavinené, nakoľko ide o dlhoročného sudcu, ktorý vedel, že nekonaním vo veciach plynulo porušuje právo účastníkov konania na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

17. <u>Najvyšší správny súd sa však nestotožnil s právnou kvalifikáciou disciplinárneho previnenia tak, ako ju prezentovala vo svojom návrhu ministerka spravodlivosti</u>. Ministerka spravodlivosti vo svojom návrhu kvalifikovala skutočnosti opísané v skutkovom vymedzení návrhu ministerky spravodlivosti ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z. a navrhla, aby najvyšší správny súd disciplinárne stíhanému sudcovi uložil disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 3 písm. b/ zákona o sudcoch a prísediacich, a to zníženie funkčného platu o 50% na obdobie 4 mesiace. Ministerka spravodlivosti právnu kvalifikáciu (závažné disciplinárne previnenie) odôvodnila v podstatnom nasledovne: „*Zastávam názor, že pochybenie Mgr. I. nie je ojedinelé, o čom svedčí nielen tento návrh, ale aj návrh predsedu okresného súdu, a aj preto som nemohla jeho konania posúdiť „iba“ ako disciplinárne previnenie, s ohľadom na počet konaní, v ktorých spôsobil zbytočné prieťahy a samotnú dĺžku týchto prieťahov v trvaní niekoľko rokov*.“.

18. Najvyšší správny súd disciplinárne previnenie disciplinárne stíhaného sudcu vyhodnotil ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z.z.. Vychádzal pritom z nasledovného. Samotná ministerka spravodlivosti rozlišuje a pripúšťa kvalifikáciu prieťahu ako disciplinárneho previnenia aj podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z.z. aj podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z., rozlišujúcim kritériom (aplikujúc optiku návrhu ministerky spravodlivosti) je jednak dĺžka prieťahu/prieťahov, jednak skutočnosť, že proti disciplinárne stíhanému sudcovi je vedené aj ďalšie disciplinárne konanie. Uvedené je vyjadrené konštatovaním „*preto som nemohla jeho konania posúdiť „iba" ako disciplinárne previnenie, s ohľadom na počet konaní, v ktorých spôsobil zbytočné prieťahy a samotnú dĺžku týchto prieťahov*". Takéto kritériá však nemajú relevantné významové zakotvenie v príslušných ustanoveniach zákona č. 385/2000 Z.z.. Podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z.z. je disciplinárnym previnením zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti sudcu. Podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z. je závažným disciplinárnym previnením zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok prieťahy v disciplinárnom konaní. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z.z. je disciplinárnym previnením samotný prieťah (referujúc na ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. ukladajúce sudcovi povinnosť konať plynulo bez zbytočných prieťahov), tak ustanovenie § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z. je koncipované tak, že prieťah je následkom iného zavineného konania sudcu, ktoré je závažným disciplinárnym previnením. Ustanovenie § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z. teda nemá slúžiť na postihovanie prieťahov „vyššej intenzity".

19. Najvyšší správny súd nad rámec vyššie uvedeného uvádza, že sa s podstatou (materiálnou) posúdenia skutkov zo strany ministerky spravodlivosti nestotožnil ani vzhľadom na skutočnosti, ktoré vystali v priebehu disciplinárneho konania a ktoré vyplývajú z obsahu spisu, osobitne z obsahu listín oboznamovaných na ústnom pojednávaní konanom dňa 31. marca 2022 (viď bod 10 vyššie). Najvyšší správny súd tieto skutočnosti (podrobnejšie opísané nižšie) jednak zohľadnil pri úvahách o možnej aplikácii ustanovenia § 116 ods. 2 písm. b/ zákona č. 385/2000 Z.z. ale najme pri ukladaní disciplinárneho opatrenia.

20. Najvyšší správny súd, v intenciách naznačeného, za relevantné považoval najmä nasledovné oblasti: (i) celkovú vyťaženosť disciplinárne stíhaného sudcu, počet rozhodnutých vecí v kontexte celkového nápadu a prerozdelenia vecí, (ii) informovanie disciplinárne obvineným sudcom o preťaženosti jeho súdneho oddelenia a všeobecná známosť o neprimeranom množstve pridelených vecí v spojení s nápadom nových vecí ako aj o nedostatočnom personálnom obsadení súdneho oddelenia a (iii) pozitívne hodnotenie práce disciplinárne stíhaného sudcu či už hodnotiacou komisiou, senátmi odvolacieho súdu alebo predsedom súdu.

21. Najvyšší správny súd, vychádzajúc z obsahu spisu (napr. dokument označený ako „*Prehľad nápadu a vybavovania agendy sudcu Mgr. S. I. za obdobie rok 2011 - rok 2018*" z 11. júna 2019; č.l. 44-45, alebo ročné štatistické výkazy disciplinárne stíhaného sudcu za roky 2015 až 2018; č.l. 50-53) mal za preukázané, že disciplinárne stíhaný sudca v relevantnom čase, teda v rokoch 2015 až 2018, rozhodol v nasledovnom počte vecí (pri uvedenom nápade resp. prerozdelení vecí): (i) v roku 2015 rozhodol v 595 veciach, pričom súčet nápadu a prerozdelených vecí predstavoval v danom roku 1039 vecí; (ii) v roku 2016 rozhodol v 544 veciach, pričom súčet nápadu a prerozdelených vecí predstavoval v danom roku 533 vecí; (iii) v roku 2017 rozhodol v 498 veciach, pričom nápad vecí predstavoval v danom roku 313 vecí a (iv) v roku 2018 rozhodol v 285 veciach, pričom nápad vecí predstavoval v danom roku 84 vecí. Disciplinárne stíhaný sudca na preťaženosť súdneho oddelenia upozorňoval napr. podaním označeným ako „Upozornenie" zo dňa 19. mája 2014 adresovaným predsedovi V. I. N., v ktorom, po sumarizácii zostatkov nevybavených vecí, o.i. uviedol „*Súčasne poukazujem na skutočnosť, že k prieťahom v konaniach dochádza už samotným odročením pojednávania, keď najbližší možný*

termín pre veci pojednávané dňa 19.05.2014 v prípade odročenia pojednávania je termín 06.10.2014. Ďalej si tiež opätovne dovoľujem požiadať o pridelenie vyššieho súdneho úradníka do súdneho oddelenia Mgr. S. I., keď v uvedenom súdnom oddelení pridelená vyššia súdna úradníčka ... ... celkovo vykonáva v hlavných súdnych agendách úkony pre troch sudcov.“. Z výsluchu účastníkov na ústnom pojednávaní konanom dňa 31. marca 2022 mal najvyšší správny súd za preukázané, že preťaženosť súdneho oddelenia disciplinárne stíhaného sudcu bola „notorietou“, teda skutočnosťou vedeniu súdu známou, viac krát pertraktovanou na poradách, pričom preťaženosť súdnych oddelení V. I. N. bola komunikovaná aj osobne zástupcom ministerstva spravodlivosti. Nakoniec (vo vzťahu k preťaženosti súdneho oddelenia disciplinárne stíhaného sudcu) najvyšší správny súd prihliadol aj na jeho vyjadrenie, keď tento na ústnom pojednávaní uviedol, že si zvykol pamätať všetky spisy, avšak v rozhodnom období si ich (z dôvodu veľkých zostatkov) nepamätal.

22. V kontraste s preťaženosťou, vysokým nápadom nových vecí, veľkým množstvom prerozdelených vecí a nakoniec aj počtom rozhodnutých vecí disciplinárne obvineného sudcu v rozhodnom období potom pôsobí jeho hodnotenie [listina označená ako „*Hodnotenie sudcu podľa § 151w ods. 2 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“)*“ z 9. februára 2017, Spr. č. 3103/2016 (ďalej len „hodnotenie sudcu“)] vykonané vo februári roku 2017, osobitne obsah jednotlivých podkladov slúžiacich pre hodnotenie sudcu podľa § 27c zákona č. 385/2000 Z.z.. Najvyšší správny súd poukazuje na skutočnosť, že disciplinárne stíhaný sudca bol v roku 2017 hodnotený celkovým počtom bodov 93 výrokom „výborný“. Stanoviská odvolacích senátov (č.l. 65 - 71) boli pozitívne, rovnako ako čiastkové hodnotenie disciplinárne stíhaného sudcu predsedom súdu (č.l. 72), ktorý disciplinárne stíhanému sudcovi pridelil 32 bodov resp. ako správa hodnotiacej komisie z 1. februára 2017 (č.l. 62 - 63) nesúca sa v pozitívnom duchu.

23. Najvyšší správny súd taktiež pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliadol na vyjadrenie predsedu súdu, ktorý vo svojom podaní z 28. marca 2022 (ktorým reagoval na výzvu najvyššieho správneho súdu podľa § 19 ods. 3 disciplinárneho súdneho poriadku na odstránenie nedostatku jeho disciplinárneho návrhu spočívajúceho v neuvedení návrhu na uloženie konkrétneho disciplinárneho opatrenia) uviedol „*Ďalej, ako vyplýva z návrhu treba konštatovať, že v týchto rokoch disciplinárne stíhaný sudca pracoval s neprimeraným množstvom vecí, čo vyplývalo predovšetkým z nedostatočne personálneho obsadenia V. I. N.. Najmä táto skutočnosť znižuje mieru zavinenia, a preto z tohto pohľadu, z pohľadu času, ktorý uplynul od disciplinárneho previnenia, ako i dĺžky disciplinárneho konania a jeho účelu navrhujem uznať vinu za disciplinárne previnenie a uložiť trest napomenutia.*“.

24. Naopak, najvyšší správny súd pri ukladaní disciplinárneho opatrenia nemohol prihliadnuť na skutočnosť (na ktorú poukazovala vo svojom návrhu aj ministerka spravodlivosti), že voči disciplinárne stíhanému sudcovi bolo vedené disciplinárne konanie na základe návrhu predsedu súdu na začatie disciplinárneho konania proti disciplinárne stíhanému sudcovi pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z.z. podanému dňa 15. februára 2018 (vedené pod pôvodnou sp.zn. 2Ds/1/2018), keďže najvyšší správny súd toto disciplinárne konanie uznesením z 31. marca 2022 podľa § 26 ods. 1 písm. a/ disciplinárneho súdneho poriadku zastavil (pretože návrh na začatie disciplinárneho konania bol podaný oneskorene).

25. V neposlednom rade najvyšší správny súd pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliadol na osobný prístup a postoj disciplinárne obvineného sudcu, ktorý svoju vinu priznal (a s podrobnou znalosťou súdnych spisov sp.zn. 36C/48/2012, 26Cb/270/2009, 26Cb/242/2010 a 26Cb/300/2010 jednotlivé prieťahy na ústnom pojednávaní vysvetlil), vyjadril ľútosť (osobitne vo vzťahu k účastníkom jednotlivých konaní) a mieru svojho zavinenia ani nebagatelizoval ani neprenášal na tretie osoby. Najvyšší správny súd teda dospel k záveru, že hoci sa disciplinárne stíhaný sudca dopustil porušenia

svojich povinností podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., toto porušenie bolo v podstatnej miere ovplyvnené preťaženosťou jeho súdneho oddelenia, napriek ktorej však bol disciplinárne stíhaný sudca (vo všeobecnosti) hodnotený či už hodnotiacou komisiou, odvolacími senátmi alebo predsedom súdu pozitívne. Najvyšší správny súd teda, vychádzajúc zo zistení uvedených vyššie, považoval za dostatočné uložiť disciplinárne stíhanému sudcovi disciplinárne opatrenie - napomenutie v zmysle § 117 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z.z.. Takto uložené disciplinárne opatrenie považuje najvyšší správny súd za súladné so zákonom, primerané, spravodlivé, postačujúce na dosiahnutie účelu sledovaného zákonom s tým, že má za to, že bude dostatočne vplývať na sudcu, aby v budúcnosti nedošlo k opakovaniu skutkov, za ktoré bol disciplinárne stíhaný.

49/2023 ZNSS

Kľúčové slová: disciplinárne previnenie; plynutie premlčacej lehoty pri miernejšom posúdení disciplinárneho previnenia disciplinárnym senátom

Právna veta

Pokiaľ Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kvalifikuje disciplinárne previnenie disciplinárne obvineného sudcu ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, musí túto skutočnosť zohľadniť aj pri posudzovaní plynutia kratšej objektívnej premlčacej lehoty. [*rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32 D 7/2021 z 26. mája 2022: predsedníčka senátu JUDr. Anita Filová, sudcovia JUDr. Marián Fečík a JUDr. Michal Matulník, PhD., (sudca spravodajca) a prísediaci sudcovia JUDr. Michaela Kajabová a JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.*]

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho senátu

I.

1. V disciplinárnej veci vedenej proti Mgr. J. U., (...) (ďalej len „disciplinárne obvinený sudca“), disciplinárny senát rozhodnutím zo dňa 14. júna 2021, sp. zn. 2Ds/2/2019 (ďalej len „rozhodnutie zo 14. júna 2021“) s odkazom na ustanovenie § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“) uznal disciplinárne obvineného sudcu vinným: (i) v bode 1., že v konaní vedenom na Okresnom súde Č. pod sp. zn. 6C/1645/1999 ešte ako sudca vykonávajúci funkciu na Okresnom súde Č. vo veci nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 7. apríla 2011 do 17. februára 2012 a v období od 6. novembra 2012 do 23. decembra 2013; (ii) v bode 2., že v pridelenej veci navrhovateľa: P. Ž., proti odporcom: F. P.Q. a spol., vedenej na Okresnom súde Č. pod sp. zn. 10C/21/2008, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a vydanie bezdôvodného obohatenia, nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 4. novembra 2010 do 31. decembra 2013, čím neodôvodnená nečinnosť disciplinárne obvineného sudcu vo vymedzenom období v súhrne presiahla 37 mesiacov a vo veci vedenej na Okresnom súde Č. pod sp. zn. 10C/49/2007, o vydanie bezdôvodného obohatenia, nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 5. marca 2009 až do 2. februára 2013, čím ničím neodôvodnená nečinnosť disciplinárne obvineného sudcu vo vymedzenom období v súhrne presiahla 47 mesiacov a (iii) v bode 3., že v pridelenej veci navrhovateľa: K. Š.Á., proti odporcom: F. A. Z. F. a spol., vedenej na Okresnom súde Č. pod sp. zn. 10C/253/2004, o určenie spoluvlastníckeho podielu, nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 10. novembra 2010 do 31. decembra 2013, čím neodôvodnená nečinnosť disciplinárne obvineného sudcu vo vymedzenom období v súhrne presiahla 37 mesiacov a teda, že svojim konaním porušil ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., podľa ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov, čím v označených veciach spáchal závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z.. Disciplinárny senát rozhodnutím zo 14. júna 2021 uložil disciplinárne obvinenému sudcovi disciplinárne opatrenie, a to zníženie funkčného platu o 20% na obdobie troch mesiacov.

2. Rozhodnutiu zo 14. júna 2021 predchádzali nasledovné skutočnosti. Návrhom ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) podaným dňa 29. septembra

2014 pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z., na skutkovom základe opísanom v časti (i) predchádzajúceho bodu, sa začalo disciplinárne konanie vedené proti disciplinárne obvinenému sudcovi pod sp. zn. 2Ds/1/2014 (ďalej len „konanie 2Ds/1/2014“). Návrhom ministra spravodlivosti podaným dňa 11. februára 2015 pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z., na skutkovom základe opísanom v časti (ii) predchádzajúceho bodu, sa začalo disciplinárne konanie vedené proti disciplinárne obvinenému sudcovi pod sp. zn. 3Ds/2/2015 (ďalej len „konanie 3Ds/2/2015“). Návrhom ministra spravodlivosti podaným dňa 20. augusta 2015 pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z., na skutkovom základe opísanom v časti (iii) predchádzajúceho bodu, sa začalo disciplinárne konanie vedené proti disciplinárne obvinenému sudcovi pod sp. zn. 1Ds/4/2015 (ďalej len „konanie 1Ds/4/2015“). Rozhodnutím zo dňa 1. decembra 2015, sp. zn. 2Ds/1/2014 disciplinárny senát rozhodol o spojení návrhov na začatie disciplinárneho konania v konaniach 2Ds/1/2014, 3Ds/2/2015 a 1Ds/4/2015 na spoločné konanie s tým, že veci budú ďalej vedené pod sp. zn. 2Ds/1/2014. Disciplinárny senát rozhodnutím zo dňa 18. októbra 2016, sp. zn. 2Ds/1/2014 (ďalej len „rozhodnutie z 18. októbra 2016“) uznal disciplinárne obvineného sudcu vinným na skutkovom základe opísanom v časti (i) až (iii) predchádzajúceho bodu, že svojim konaním porušil ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., čím v označených veciach spáchal závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z., za čo mu uložil disciplinárne opatrenie, a to zníženie funkčného platu o 50% na obdobie sedem mesiacov.

3. Proti rozhodnutiu z 18. októbra 2016 podal disciplinárne obvinený sudca v zákonnej lehote odvolanie. O odvolaní rozhodol odvolací disciplinárny senát rozhodnutím z 8. júna 2017, sp. zn. 2Dso/1/2017 (číslo listu 135 až 138; ďalej len „rozhodnutie z 8. júna 2017“) a to tak, že rozhodnutie z 18. októbra 2016 zrušil a vec vrátil disciplinárnemu senátu na nové prejednanie a rozhodnutie. Správou zo dňa 23. júna 2017 (číslo listu 139) zaslala vedúca Kancelárie disciplinárnych senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodnutie z 8. júna 2017 JUDr. Jurajovi Florovičovi, predsedovi disciplinárneho senátu, ktorý vydal rozhodnutie z 18. októbra 2016. Prípisom zo dňa 8. júla 2019 (číslo listu 143), inštruoval JUDr. Bc. Milan Husťák kanceláriu, aby pridelila vec náhodným výberom. Kancelária disciplinárneho senátu vydala o pridelení veci náhodným výberom dňa 9. júla 2019 potvrdenie (číslo listu 144), veci bola pridelená nová spisová značka 2Ds/2/2019.

4. Následne disciplinárny senát na ústnych pojednávaniach konaných dňa 12. októbra 2020, 8. júna 2021 a 14. júna 2021 znova prejednal vrátenú vec a rozhodol rozhodnutím zo 14. júna 2021 tak, ako je uvedené v bode 1 tohto rozhodnutia. Disciplinárny senát venoval podstatnú časť odôvodnenia svojho rozhodnutia opisu priebehu konania, listín, ktoré sú súčasťou disciplinárneho spisu a podaniam a vyjadreniam ministra spravodlivosti a disciplinárne obvineného sudcu. Vo vzťahu k zachovaniu premlčacej lehoty podľa § 120 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. (ktorej uplynutie disciplinárne obvinený sudca vo svojich podaniach namietal), disciplinárny senát uviedol, že „*Na základe preskúmania návrhov na začatie disciplinárneho konania a jeho príloh, najmä sťažnosti adresovanej navrhovateľovi, ako aj predmetných spisov Okresného súdu Č., z nálezov ÚS SR, senát konštatuje, že návrhy na začatie disciplinárneho konania boli podané pred uplynutím premlčacej doby, uvedenej v hore citovanom ustanovení zákona. Disciplinárny senát sa venoval aj otázke premlčania disciplinárneho stíhania pričom ako jednoznačné úkony disciplinárneho súdu smerujúce k záverečnému rozhodnutiu a ukončeniu konania možno považovať nepochybne aj pojednávanie a rozhodnutie 18.10.2016 ako aj rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho senátu zo dňa 08.06.2017. Taktiež boli vo veci vytýčené termíny ústnych pojednávaní na deň 10.07.2020 a 07.12.2020. Na základe uvedeného disciplinárny senát konštatuje, že k premlčaniu disciplinárneho stíhania nedošlo a nedošlo ani k zániku disciplinárnej zodpovednosti sudcu Mgr. J. U.*..“. Vo vzťahu k meritu veci odôvodnil disciplinárny senát svoje rozhodnutie stroho, keď v podstatnom uviedol nasledovné: „*Na základe vykonaného dokazovania disciplinárny senát dospel*

k záveru, že sudca Mgr. U. svojim konaním, ktoré je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, porušil základné povinnosti sudcu, ktoré sú uvedené v § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, keď pri výkone funkcie sudcu zavinene spôsobil prieťahy v konaní. Za prieťahy v konaní pritom súd nepovažoval len nečinnosť zo strany sudcu, ale aj jeho neefektívne a nesústredené konanie, ktoré nevedie k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. Za neefektívne konanie sa považuje napr. zisťovanie skutočností a zabezpečovanie dôkazov, ktoré nie sú podkladom pre rozhodnutie vo veci, zdĺhavý postup pri zabezpečení dôkazov, nariadenie termínov pojednávaní s veľkým časovým odstupom (bez zjavného dôvodu), odročenie pojednávania za účelom dopočutia účastníkov k totožným otázkam ako v predchádzajúcom štádiu, odročenie pojednávania na neurčito (keď je možné určiť konkrétny termín budúceho pojednávania), vyhovenie žiadostiam o odročenie pojednávania bez skúmania existencie dôvodov, akceptovanie všeobecne formulovaných dôvodov na odročenie pojednávania. Senát po preštudovaní predmetných spisu a nálezov vydaných ÚS SR, už vyššie spomínaných, zistil v konaní bezdôvodné zbytočné prieťahy a takéto neefektívne a nekoordinované konanie zo strany sudcu Mgr. J. U. sudcu, keď aj po vydaní nálezu sp. zn. I. ÚS SR 7/2011 z 9. marca 2011 (a ďalších už vyššie spomínaných) opakovane nepostupoval po pridelení veci plynule bez zbytočných prieťahov, keďže v konaniach sa opakovane vyskytli obdobia úplnej nečinnosti zákonného sudcu v relevantných obdobiach.“.

5. Proti rozhodnutiu zo 14. júna 2021 (doručenému disciplinárne obvinenému sudcovi dňa 3. augusta 2021) podal dňa 17. augusta 2021 disciplinárne obvinený sudca odvolanie (ďalej len „odvolanie“). Navrhol, aby odvolací disciplinárny senát rozhodnutie zo 14. júna 2021 zrušil a disciplinárne konanie zastavil, pretože zanikla zodpovednosť disciplinárne obvineného sudcu za disciplinárne previnenia, ktoré sú predmetom prejednávanej veci. Pre prípad, že by odvolací disciplinárny senát konanie nezastavil, navrhol, aby rozhodol o úplnom oslobodení disciplinárne obvineného sudcu, ktorý návrh odôvodnil nasledovne. Dôvodil, že „*Napadnuté rozhodnutie napriek zdanlivému rozsahu svojho odôvodnenia opäť (tak ako predchádzajúce prvostupňové rozhodnutie v tejto veci) trpí nedostatkom vecného odôvodnenia, je preto rozhodnutím arbitrárnym, nepreskúmateľným z hľadiska priebehu konania predostretej vecnej - skutkovej i právnej - argumentácie, predloženým a označeným dôkazom, porušujúcim právo disciplinárne stíhaného sudcu na spravodlivý súdny proces (i vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu je preto namieste ďalej v podrobnostiach odkázať na podstatnú časť odôvodnenia môjho predchádzajúceho odvolania v tejto veci zo dňa 28.12.2016 a jeho prílohy).*“. V ďalšom disciplinárne obvinený sudca konkretizoval ním namietanú arbitrárnosť a neodôvodnenosť rozhodnutia zo 14. júna 2021 poukazovaním a citáciou častí odôvodnenia tohto rozhodnutia konštatujúc, že „ *... dovŕšením takéhoto očividného až „trápenia“ sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia je jeho posledná časť, v ktorej disciplinárny senát k všeobecnému formálnemu konštatovaniu o „zohľadnení aj predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sudcu, zložitosti prejednávaných vecí, ako aj skutočnosti dĺžky disciplinárneho konania“, opäť namiesto ďalšieho konkretizovania takýchto záverov odkazom na konkrétne zistenia, pripája zvláštne konštrukcie, majúce pri ukladaní trestu odôvodniť použitie „zmierňovacieho ustanovenia“ zákona, paradoxne spočívajúce na konštatovaní existencie prieťahov v konaní disciplinárneho senátu vo veci disciplinárneho stíhania sudcu za prieťahy v konaní* ...“. V závere odvolania ešte disciplinárne obvinený sudca uviedol, že „ *... disciplinárny senát až do vydania napadnutého rozhodnutia nezabezpečil riadne hodnotenie sudcu z obdobia môjho pôsobenia na Okresnom súde Č., tak ako mu to, akceptujúc moje odvolacie námietky, výslovne uložil odvolací disciplinárny senát. K listu predsedníčky Okresného sudcu Č.T. zo dňa 20.11.2020 (Spr 924/20) a jeho prílohám v podrobnostiach odkazujem na svoje podanie zo dňa 01.6.2021 s prílohami a zdôrazňujem, že hoci jeho obsah nespĺňa ani náležitosti zákona, ani intencie odvolacieho disciplinárneho senátu a ani vlastnú požiadavku disciplinárneho senátu, formulovanú v žiadosti zo dňa 11.11.2020, disciplinárny senát sa s ním napriek tomu uspokojil* ...“.

II.

6. (...) Disciplinárna vec disciplinárne obvineného sudcu bola na prvom stupni rozhodnutá disciplinárnym senátom a bola vedená sp. zn. 2Ds/2/2019. Odvolanie proti rozhodnutiu zo 14. júna 2021 bolo podané dňa 17. augusta 2021 (teda, pre potreby ustanovenia § 46 ods. 5 disciplinárneho súdneho poriadku, do 30. novembra 2021). Po nadobudnutí účinnosti disciplinárneho súdneho poriadku bola disciplinárna vec náhodným výberom pridelená disciplinárnemu senátu 32 D najvyššieho správneho súdu, ktorý o nej koná pod spisovou značkou 32D/7/2021.

7. Najvyšší správny súd v disciplinárnej veci nariadil verejné zasadnutie, ktoré sa konalo dňa 26. mája 2022, na ktorom preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého prvostupňového rozhodnutia, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. V úvode verejného zasadnutia boli oboznámené nasledovné listiny: disciplinárne návrhy, rozhodnutie o spojení veci, rozhodnutie z 18. októbra 2016, rozhodnutie z 8. júna 2017, správa vedúcej Kancelárie disciplinárnych senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. júna 2017, prípis JUDr. Bc. Milana Husťáka adresovaný kancelárii zo dňa 8. júla 2019, podanie disciplinárne obvineného sudcu z 8. októbra 2020, rozhodnutie zo 14. júna 2021, odvolanie disciplinárne obvineného sudcu proti rozhodnutiu zo 14. júna 2021, podanie predsedu Okresného súdu Ž. označené ako „*V disciplinárnej veci 32/7/2021 proti obvinenému Mgr. J. U.*“ zo dňa 26. mája 2022.

8. Disciplinárne obvinený sudca na verejnom zasadnutí uviedol, že informácie, z ktorých predseda Okresného súdu Ž. vychádzal pri koncipovaní svojho podania z 26. mája 2022 (viď predchádzajúci bod) vychádzali z ich vzájomnej komunikácie. Ďalšie listinné dôkazy nenavrhol. V záverečnom prednese opätovne (aj odkazom na svoje skoršie podania) poukázal na situáciu na Okresnom súde Č. v čase rozhodnom pre posudzovanie jeho disciplinárnych previnení.

9. Zástupca Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí uviedol, že zotrváva na „*právnej kvalifikácii všetkých skutkov ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z., nakoľko má za to, že v jednotlivých veciach došlo k prieťahom značnej intenzity v dĺžke 37 mesiacov, 47 mesiacov a 37 mesiacov*“. V záverečnom prednese uviedol, že zotrváva na pôvodných návrhoch a navrhol, aby disciplinárny senát potvrdil rozhodnutie zo 14. júna 2021.

10. Na verejnom zasadnutí konanom dňa 26. mája 2022 najvyšší správny súd, po tom ako preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého prvostupňového rozhodnutia, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

III.

11. Najvyšší správny súd v prejednávanej veci rozhoduje o odvolaní disciplinárne obvineného sudcu proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu (rozhodnutie zo 14. júna 2021). Základný normatívny rámec postupu najvyššieho správneho súdu v tomto druhu konania upravuje ustanovenie § 46 ods. 5 disciplinárneho súdneho poriadku, podľa ktorého, ak bolo vo veci podľa odseku 3 do 30. novembra 2021 proti disciplinárnemu rozhodnutiu doterajšieho disciplinárneho orgánu podané odvolanie, o odvolaní rozhodne disciplinárny senát podľa tohto zákona; napadnuté disciplinárne rozhodnutie môže len zmeniť alebo potvrdiť. Najvyšší správny súd, v intenciách zverenej kompetencie, rozhodnutie zo 14. júna 2021 preskúmal a dospel k záveru, že toto je potrebné zmeniť a to vo všetkých bodoch jeho výrokovej časti.

12. Najvyšší správny súd v konaní v prvom rade skúmal zachovanie premlčacích lehôt uvedených v § 120 ods. 7 resp. § 120 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase (ktorému obsahovo zodpovedá ustanovenie § 14 disciplinárneho súdneho poriadku), na ktorých uplynutie disciplinárne obvinený sudca v odvolaní poukazoval, keď konštatoval, že zanikla jeho zodpovednosť za disciplinárne previnenie. Disciplinárne obvinený sudca, v tejto súvislosti, v odvolaní odkazoval na svoje skoršie podania zo dňa 8. októbra 2020, 10. mája 2021 a 1. júna 2021, ktorých podstatu možno zhrnúť nasledovne. Disciplinárne obvinený sudca nespochybnil, že minister spravodlivosti podal všetky tri návrhy na začatie disciplinárneho konania (v konaniach 2Ds/1/2014, 3Ds/2/2015 a 1Ds/4/2015) včas, teda pred uplynutím subjektívnej i objektívnej premlčacej lehoty podľa § 120 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase. Tvrdil však, že „ ... *počnúc nasledujúcim dňom po doručení môjho vyjadrenia k návrhom navrhovateľa, tzn. najneskôr od 01.12.2015, kedy (toho istého dňa disciplinárny senát i procesne rozhodol o spojení vecí na spoločné konanie - v bode 3/ tohto podania) začala plynúť nová štvorročná premlčacia lehota v zmysle cit. právnej úpravy, až doteraz disciplinárny senát nevykonal žiadny úkon smerujúci k ukončeniu disciplinárneho konania v mojej veci, pretože* ...“. Následne disciplinárne obvinený sudca opísal jednotlivé úkony disciplinárneho senátu dospejúc k záveru, že ide o formálne procesné úkony, ktoré „ ... *nie sú ani spôsobilými privodiť právne dôsledky prerušenia premlčania vo vzťahu k jednotlivým disciplinárnym previneniam* ...“. Zjednodušene povedané disciplinárne obvinený sudca tvrdil, že žiaden z úkonov disciplinárneho senátu počnúc 1. decembrom 2015 a končiac (pokiaľ nie neskôr tak) 8. októbra 2020 (ktorým dňom je datované podanie disciplinárne obvineného sudcu označené ako „*Podanie disciplinárne stíhaného sudcu v disciplinárnej veci; žiadosť o posúdenie podmienok zániku disciplinárnej zodpovednosti sudcu; podnet na zastavenie disciplinárneho konania*“) nemožno považovať za úkon disciplinárneho senátu smerujúci k ukončeniu disciplinárneho konania a že nová štvorročná premlčacia lehota podľa § 120 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase „ ... *uplynula najneskôr dňom 01.12.2019*.“.

13. Podľa § 118 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2017, zodpovednosť sudcu za disciplinárne previnenie zaniká uplynutím premlčacej lehoty uvedenej v § 120 ods. 7. Podľa § 118 ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2017, premlčanie disciplinárneho previnenia sa prerušuje podaním návrhu na začatie disciplinárneho konania za disciplinárne previnenie, o ktorého premlčanie ide, a po ňom nasledujúcimi úkonmi disciplinárneho súdu smerujúcimi k ukončeniu disciplinárneho konania. Podľa § 118 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2017, prerušením premlčania začína plynúť nová premlčacia lehota. Podľa § 120 ods. 7 prvá veta zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2017, návrh na začatie disciplinárneho konania možno podať na disciplinárnom senáte do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa orgán oprávnený podať návrh dozvedel o disciplinárnom previnení, najviac však do dvoch rokov odo dňa spáchania disciplinárneho previnenia, a ak ide o disciplinárne previnenie, ktorého sa sudca dopustil zavineným konaním, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, najneskôr do štyroch rokov odo dňa spáchania tohto disciplinárneho previnenia.

14. Podľa § 118 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom po prijatí zákona č. 152/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 152/2017 Z. z.“), zodpovednosť sudcu za disciplinárne previnenie zaniká uplynutím premlčacej lehoty uvedenej v § 120 ods. 4. Podľa § 120 ods. 4 prvá veta zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom po prijatí zákona č. 152/2017 Z. z., návrh na začatie disciplinárneho konania možno podať na disciplinárnom senáte do jedného roka odo dňa, keď sa orgán oprávnený podať návrh dozvedel o disciplinárnom previnení, najviac však do troch rokov odo dňa spáchania disciplinárneho previnenia, a ak ide o disciplinárne previnenie, ktorého sa sudca dopustil zavineným konaním, ktoré má za následok

prieťahy v súdnom konaní, najneskôr do piatich rokov odo dňa spáchania tohto disciplinárneho previnenia.

15. Zo skutočností uvedených v bodoch 13 a 14 tohto rozhodnutia vyplýva, že zákonom č. 152/2017 Z. z. došlo k predĺženiu premlčacích lehôt (relevantných pre zánik zodpovednosti sudcu za disciplinárne previnenie), konkrétne k predĺženiu subjektívnej premlčacej lehoty zo šiestich mesiacov na jeden rok, k predĺženiu všeobecnej objektívnej premlčacej lehoty z dvoch rokov na tri roky a k predĺženiu objektívnej premlčacej lehoty vzťahujúcej sa na disciplinárne previnenie, ktorého sa sudca dopustil zavineným konaním, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, zo štyroch rokov na päť rokov. Zákon č. 152/2017 Z. z. nadobudol (v relevantnej časti) účinnosť 1. júla 2017. Z vyššie citovaných ustanovení zákona č. 385/2000 Z. z. taktiež vyplýva význam kvalifikácie disciplinárneho previnenia, ako zavineného konania, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, na ktoré disciplinárne previnenie sa vzťahuje dlhšia objektívna premlčacia lehota.

16. Optikou vyššie uvedeného najvyšší správny súd posudzoval skutky, tak ako sú tieto opísané v návrhoch ministra spravodlivosti. V nasledovných konaniach: (i) v konaní vedenom na Okresnom súde Č. pod sp. zn. 10C/21/2008 (ďalej len „konanie 10C/21/2008“) a v konaní vedenom na Okresnom súde Č. pod sp. zn. 10C/49/2007 (ďalej len „konanie 10C/49/2007“), vo vzťahu ku ktorým bolo vedené disciplinárne konanie pod pôvodnou sp. zn. 3Ds/2/2015, a (ii) v konaní vedenom na Okresnom súde Č. pod sp. zn. 10C/253/2004 (ďalej len „konanie 10C/253/2004“), vo vzťahu ku ktorému bolo vedené disciplinárne konanie pod pôvodnou sp. zn. 1Ds/4/2015, dospel najvyšší správny súd k záveru, že disciplinárne obvinený sudca vo vyššie uvedených veciach a v rozsahu opísanom v návrhoch ministra spravodlivosti svojou nečinnosťou porušil svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., v zmysle ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov. Vo všetkých týchto veciach sa, podľa názoru najvyššieho správneho súdu, disciplinárne obvinený sudca dopustil porušenia povinnosti podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. pričom išlo na jeho strane o subjektívne zavinenie na nedbanlivostnej úrovni. Z hľadiska posudzovania zavinenia (subjektívnej stránky) je potrebné uviesť, že konania (resp. nečinnosť) disciplinárne obvineného sudcu je nutné vyhodnotiť ako zavinené, nakoľko ide o dlhoročného sudcu, ktorý vedel, že nekonaním vo veciach plynulo porušuje právo účastníkov konania na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Svoj záver vo vzťahu ku konaniu vedenému na Okresnom súde Č. pod sp. zn. 6C/1645/1999 (ďalej len „konanie 6C/1645/1999“), ktoré bolo predmetom disciplinárneho konania pod pôvodnou sp. zn. 2Ds/1/2014, najvyšší správny súd podrobnejšie opisuje v ďalších častiach odôvodnenia tohto rozhodnutia.

17. Čo sa týka konaní 10C/21/2008, 10C/49/2007 a 10C/253/2004, na ktoré sa vzťahovali body 2 a 3 výroku rozhodnutia zo 14. júna 2021, sa však najvyšší správny súd nestotožnil s právnou kvalifikáciou disciplinárneho previnenia tak, ako ju prezentoval vo svojich návrhoch minister spravodlivosti a tak ako ju posúdili disciplinárny senát resp. odvolací disciplinárny senát vo svojich skorších rozhodnutiach. Minister spravodlivosti vo svojich návrhoch (a disciplinárne senáty vo svojich rozhodnutiach) kvalifikoval skutočnosti opísané v skutkovom vymedzení predmetných návrhov ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase. Minister spravodlivosti právnu kvalifikáciu (závažné disciplinárne previnenie) odôvodnil v podstatnom (i) dĺžkou prieťahu (použijúc spojenie „ ... *spôsobením zbytočných prieťahov uvedeného rozsahu*...“) a (ii) skutočnosťou, že proti disciplinárne obvinenému sudcovi bolo podaných viac disciplinárnych návrhov. Najvyšší správny súd disciplinárne previnenie disciplinárne obvineného sudcu (vo vzťahu ku konaniam 10C/21/2008, 10C/49/2007 a 10C/253/2004) vyhodnotil ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase. Kritériom pre subsumpciu skutku pod „prísnejšie“ ustanovenie § 116 ods. 2 písm. g)

zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase (aplikujúc optiku návrhov ministra spravodlivosti) bola jednak dĺžka prieťahu/prieťahov, jednak skutočnosť, že proti disciplinárne obvinenému sudcovi sú vedené aj ďalšie disciplinárne konania. Najvyšší správny súd uvádza, že takéto kritériá nemajú relevantné významové zakotvenie v príslušných ustanoveniach zákona č. 385/2000 Z. z.. Podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. je disciplinárnym previnením zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti sudcu. Podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. (v znení účinnom v rozhodnom čase) je závažným disciplinárnym previnením zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok prieťahy v disciplinárnom konaní. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. je disciplinárnym previnením samotný prieťah (referujúc na ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. ukladajúce sudcovi povinnosť konať plynulo bez zbytočných prieťahov), tak ustanovenie § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. (v znení účinnom v rozhodnom čase) je koncipované tak, že prieťah je následkom iného zavineného konania sudcu, ktoré je závažným disciplinárnym previnením. Ustanovenie § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. (v znení účinnom v rozhodnom čase) teda nemá slúžiť na postihovanie prieťahov „vyššej intenzity“.

18. Pokiaľ teda najvyšší správny súd kvalifikoval disciplinárne previnenie disciplinárne obvineného sudcu (vo vzťahu ku konaniam 10C/21/2008, 10C/49/2007 a 10C/253/2004) ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z., musel túto skutočnosť zohľadniť aj pri posudzovaní plynutia premlčacej lehoty (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. decembra 2014, sp. zn. 5 Tdo 33/2013 alebo rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 19. apríla 2006, sp. zn. 4 Tz 46/2006). Vymedzenie disciplinárneho previnenia, na ktoré sa vzťahuje dlhšia objektívna premlčacia lehota podľa § 120 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2017 (resp. podľa § 120 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom po prijatí zákona č. 152/2017 Z. z.) terminologicky zodpovedá pojmovému vymedzeniu závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 os. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase - teda „*zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní*“. Vychádzajúc zo záverov uvedených v bode 17 tohto rozhodnutia najvyšší správny súd na dotknuté disciplinárne previnenia (vo vzťahu ku konaniam 10C/21/2008, 10C/49/2007 a 10C/253/2004) aplikoval kratšiu všeobecnú objektívnu premlčaciu lehotu.

19. Najvyšší správny súd v bode 3 tohto rozhodnutia uviedol, že z disciplinárneho spisu vyplýva skutočnosť, že správou zo dňa 23. júna 2017 (číslo listu 139) zaslala vedúca Kancelárie disciplinárnych senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodnutie z 8. júna 2017 JUDr. Jurajovi Florovičovi, a následne až prípisom zo dňa 8. júla 2019 (číslo listu 143), inštruoval JUDr. Bc. Milan Husťák kanceláriu, aby pridelila vec náhodným výberom. Vychádzajúc z uvedeného dospel najvyšší správny súd k záveru, že disciplinárny senát v období od 23. júna 2017 do 8. júla 2019 (teda v období, ktorého dĺžka presiahla dva roky) nevykonal žiaden úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu disciplinárneho konania.

20. Najvyšší správny súd v bode 15 tohto rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že zákonom č. 152/2017 Z. z., ktorý (v relevantnej časti) nadobudol účinnosť 1. júla 2017, došlo k predĺženiu premlčacích lehôt (relevantných pre zánik zodpovednosti sudcu za disciplinárne previnenie). Konkrétne, vo vzťahu k všeobecnej objektívnej premlčacej lehote, došlo k jej predĺženiu z dvoch rokov na tri roky. Ako vyplýva z predchádzajúceho bodu, najvyšší správny súd začatie plynutia novej objektívnej premlčacej lehoty (s odkazom na ustanovenie § 118 ods. 3 v spojení s § 118 ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z.) ustálil na deň 23. júna 2017, teda deň, ktorý predchádzal dňu účinnosti zákona č. 152/2017 Z. z.. Najvyšší správny súd, vychádzajúc z toho, že prerušenie premlčania disciplinárneho previnenia je inštitútom hmotnoprávnej povahy (pozri napr. *Burda, E. - Čentéš, J. - Kolesár, J. - Záhora, J.: Trestný zákon: všeobecná časť; komentár 1. diel (§ 1 - 143). - 1. vyd. - Praha: C.H. Beck, 2010, s.*

598) a že nová právna úprava (premlčacia lehota „predĺžená“ zákonom č. 152/2017 Z. z.) je pre disciplinárne obvineného sudcu menej priaznivou, posudzoval plynutie objektívnej premlčacej lehoty aplikujúc právnu úpravu pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 152/2017 Z. z.. Najvyšší správny súd teda dospel k záveru, že zodpovednosť sudcu za disciplinárne previnenia, ktorých sa dopustil v súvislosti s konaniami 10C/21/2008, 10C/49/2007 a 10C/253/2004 zanikla uplynutím dvojročnej premlčacej lehoty, keďže disciplinárny senát v období od 23. júna 2017 do 8. júla 2019 nevykonal žiaden úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu disciplinárneho konania.

21. Podľa § 34 ods. 2 písm. d) disciplinárneho súdneho poriadku, disciplinárny senát disciplinárne obvineného oslobodí, ak zanikla zodpovednosť za disciplinárne previnenie. Odvolávajúc sa na závery uvedené v bode 20 tohto rozhodnutia preto disciplinárny senát disciplinárne obvineného sudcu oslobodil (v bodoch 2 a 3) spod návrhov ministra spravodlivosti a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

22. Najvyšší správny súd v bode 16 tohto rozhodnutia naznačil odlišný prístup pri posudzovaní právnej kvalifikácie disciplinárneho previnenia, ktorého sa disciplinárne obvinený sudca dopustil v konaní 6C/1645/1999. V tejto veci sa najvyšší správny súd stotožnil s právnou kvalifikáciou artikulovanou ministrom spravodlivosti (a disciplinárnymi senátmi v predchádzajúcich rozhodnutiach), ktorý disciplinárne previnenie disciplinárne obvineného sudcu posúdil ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase (teda „zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní“). Za rozhodnú najvyšší správny súd považoval skutočnosť, že v súvislosti s konaním 6C/1645/1999 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) pred podaním príslušného disciplinárneho návrhu celkom dva krát konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa (účastníka konania) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Č..

23. Ústavný súd prvý krát o prieťahoch v konaní 6C/1645/1999 rozhodoval nálezom sp. zn. I. ÚS 7/2011 z 9. marca 2011 (ďalej len „nálezu I. ÚS 7/2011“), v odôvodnení ktorého chronologicky vyhodnotil priebeh dovtedajšieho konania, dospejúc k záveru (zohľadniac skutočnosť, že konanie v čase doručenia ústavnej sťažnosti trvalo viac ako 11 rokov, na ktorú skutočnosť ústavný súd vo svojom náleze poukázal), že „*Ústavný súd preto postup okresného súdu považuje za neefektívny a vyznačujúci sa prieťahmi a pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jej veci rozhodol*.“. Ústavný súd predmetným nálezom prikázal Okresnému súdu Č., aby v konaní 6C/1645/1999 konal bez zbytočných prieťahov.

24. Ústavný súd opätovne o prieťahoch v konaní 6C/1645/1999 rozhodoval v roku 2014, keď nálezom sp. zn. II. ÚS 623/2013 z 11. júna 2014 (ďalej len „nálezu II. ÚS 623/2013“) konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa (účastníka konania) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v období po vydaní nálezu I. ÚS 7/2011. V odôvodnení nálezu II. ÚS 623/2013 ústavný súd vyhodnotil zložitosť veci (ktorá je predmetom konania 6C/1645/1999) tak, že táto nebola spôsobilá opodstatniť dĺžku posudzovaného konania. Rovnako tak vyhodnotil aj správanie sťažovateľa v preskúmavanej veci. Ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd bol „ ... *v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov opakovane nečinný...*“. Obdobia absolútnej nečinnosti ústavný súd identifikoval v rozmedzí od „*7. apríla 2011 do 16. februára 2012 (desať mesiacov)“ a „od 6. novembra 2012 do vyžiadania tohto spisu ústavným súdom, teda do 23. decembra 2013 (trinásť mesiacov)“*.

25. Vychádzajúc zo skutočností uvedených v bodoch 23 a 24 tohto rozhodnutia, najvyšší správny súd kvalifikáciu predmetného disciplinárneho previnenia (vo vzťahu ku konaniu 6C/1645/1999) tak, ako ju prezentoval vo svojich návrhoch minister spravodlivosti a tak ako ju posúdili disciplinárny senát resp. odvolací disciplinárny senát vo svojich skorších rozhodnutiach, považoval za správnu. Za zavinené konanie sudcu (v zmysle pojmového vymedzenia závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase) najvyšší správny súd považoval nerešpektovanie explicitného príkazu konať vo veci bez zbytočných prieťahov tak, ako mu túto povinnosť uložil ústavný súd nálezom I. ÚS 7/2011 a tak, ako porušenie tejto povinnosti konštatoval ústavný súd nálezom II. ÚS 623/2013. Obdobne, ako v prípade konaní 10C/21/2008, 10C/49/2007 a 10C/253/2004, najvyšší správny súd posúdil konanie disciplinárne obvineného sudcu ako zavinené (pričom išlo na jeho strane o subjektívne zavinenie na nedbanlivostnej úrovni), nakoľko ide o dlhoročného sudcu, ktorý vedel, že nekonaním vo veciach plynulo porušuje právo účastníkov konania na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ostatne, túto skutočnosť konštatoval ústavný súd už v náleze I. ÚS 7/2011.

26. Právnu kvalifikáciu disciplinárneho previnenia (vid predchádzajúci bod) najvyšší správny sud reflektoval aj pri posudzovaní plynutia premlčacej lehoty a na dotknuté disciplinárne previnenie aplikoval dlhšiu (štvorročnú) všeobecnú objektívnu premlčaciu lehotu. Najvyšší správny súd sa však nestotožnil s tvrdením disciplinárne obvineného sudcu, že „ *... počnúc nasledujúcim dňom po doručení môjho vyjadrenia k návrhom navrhovateľa, tzn. najneskôr od 01.12.2015, kedy (toho istého dňa disciplinárny senát i procesne rozhodol o spojení vecí na spoločné konanie - v bode 3/ tohto podania) začala plynúť nová štvorročná premlčacia lehota v zmysle cit. právnej úpravy, až doteraz disciplinárny senát nevykonal žiadny úkon smerujúci k ukončeniu disciplinárneho konania v mojej veci, pretože ...“.* Vzhľadom na skutkové okolnosti (osobitne vzhľadom na časovú sekvenciu jednotlivých rozhodnutí disciplinárneho senátu a pojednávania, ktoré im predchádzali, ktoré úkony možno, bez ohľadu na prípadné zrušenie rozhodnutí, bez ďalšieho považovať za úkony smerujúce k ukončeniu disciplinárneho konania) a ktoré vyplývajú z disciplinárneho spisu [teda: deň podania disciplinárneho návrhu - 29. septembra 2014; dátum prvého rozhodnutia disciplinárneho senátu - 18. októbra 2016 (ktorému predchádzalo pojednávanie dňa 27. septembra 2016); dátum rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho senátu - 8. júna 2017; dátum druhého rozhodnutia disciplinárneho senátu - 14. júna 2021 (ktorému predchádzali pojednávania dňa 12. októbra 2020 a 8. júna 2021] najvyšší správny súd konštatuje, že k zániku zodpovednosti disciplinárne obvineného sudcu za závažné disciplinárne previnenie, ktorého sa dopustil v súvislosti s konaním 6C/1645/1999, uplynutím premlčacej lehoty nedošlo.

27. Podľa § 150 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z., pri posudzovaní disciplinárnej zodpovednosti sudcu sa primerane použije prvá časť Trestného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak z povahy veci nevyplýva niečo iné. Najvyšší správny súd, osobitne prihliadnuc na skutočnosť, že odvolanie proti rozhodnutiu zo 14. júna 2021 podal iba disciplinárne obvinený sudca, bol pri ukladaní trestu za disciplinárne previnenie limitovaný (i) jednak trestom, ktorý disciplinárne obvinenému sudcovi uložil disciplinárny senát rozhodnutím zo 14. júna 2021, (ii) jednak skutočnosťami, ktorými disciplinárny senát výšku takéhoto trestu (aplikujúc zmierňovacie ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona) odôvodnil. Limitom podľa predchádzajúcej vety je aplikácia zásady reformatio in peius, vo vzťahu ku ktorej ústavný súd v náleze I. ÚS 302/2015 zo 4. novembra 2015 uviedol, že „*K extenzívnej aplikácii zákazu reformatio in peius vedie i zrejmý fakt, že posledným arbitrom toho, čo je či nie je na jeho prospech, by mal byť zásadne obvinený, nie súd, ktorý je nepochybne pri úvahe, či nejaká zmena obvinenému prospieva či vôbec nie, vedený i vlastnými hodnotovými predstavami. Z uvedeného vyplýva, že zákaz reformatio in peius sa vzťahuje, resp. neobmedzuje len na výrok o treste, ale na akúkoľvek zmenu rozhodnutia, ktorou by sa zhoršovalo postavenie obžalovaného*.“. Najvyšší správny súd (aplikujúc zásadu *reformatio in peius* v intenciách vyššie citovaného rozhodnutia ústavného súdu), pri

ukladaní trestu zohľadnil aj skutočnosť, že svojim rozhodnutím disciplinárne obvineného sudcu sčasti oslobodil (tak, ako je uvedené v bode 2 a v bode 3 výrokovej časti tohto rozhodnutia) a teda, že na rozdiel od rozhodnutia zo 14. júna 2021, ukladal trest výlučne za jedno závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom čase, ktorého sa disciplinárne obvinený sudca dopustil v konaní 6C/1645/1999 (bod 1 výrokovej časti tohto rozhodnutia). Najvyšší správny súd zohľadnil dôvody, ktoré viedli disciplinárny senát k uloženiu trestu v rozsahu uvedenom v rozhodnutí zo 14. júna 2021 a aplikujúc ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona výšku trestu uloženého rozhodnutím zo 14. júna 2021 primerane/pomerne znížil, keď disciplinárne obvinenému sudcovi uložil disciplinárne opatrenie - zníženie funkčného platu o 20% na obdobie 1 (jedného) mesiaca.

50/2023 ZNSS

Kľúčové slová: disciplinárne previnenie; upozornenie predsedu súdu sudcom; zbavenie zodpovednosti sudcu za disciplinárne previnenie

Právna veta

Ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov síce ukladá sudcovi povinnosť upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí (ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prieťahov), tento inštitút však nemožno sám o sebe vnímať ako prostriedok zbavenia sudcu zodpovednosti za prieťahy spôsobené nesprávnou organizáciou práce.

[*rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32 D 21/2021 z 12. septembra 2022: predsedníčka senátu JUDr. Anita Filová, sudcovia Mgr. Kristína Babiaková a JUDr. Michal Matulník, PhD. (sudca spravodajca) a prísediaci sudcovia doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M., a JUDr. Michaela Kajabová*]

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho senátu

Disciplinárny návrh

1. Návrhom zo dňa 26. augusta 2021, ktorý bol Najvyššiemu správnemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) doručený dňa 27. augusta 2021 (ďalej len „disciplinárny návrh“), sa ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „disciplinárny navrhovateľ“) domáhala rozhodnutia, ktorým by disciplinárny senát uznal sudkyňu Okresného súdu X. Z. JUDr. H. J. (ďalej len „disciplinárne obvinená“) vinnú zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“).

2. Disciplinárny navrhovateľ svoj návrh skutkovo vymedzil tak, že disciplinárne obvinená mala porušiť svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. (povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov) tým, že:

„ v bode I

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobkyne X. X. proti žalovanému J. X., o náhradu škody vo výške 8.564,03 EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 12C/294/2003, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po tom, ako uznesením č. k. 12C/294/2003-763 zo dňa 29.6.2018 rozhodla o sťažnosti znalca voči uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom, bola absolútne nečinná až do dňa 30.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 16.3.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 22 mesiacov,

v bode II

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu T. M. R., G..Y.., X. R. X., proti žalovanému D. E. G. - E., o zaplatenie 7.604,13 EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 19C/124/2009, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalobcu dňa 18.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a

procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 26.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 1.12.2020, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode III

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu W. D. proti žalovanému M.Á. Y. X., o vyplatenie náhrady mzdy, vedenej pod sp. zn. 17C/38/2010, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalovaného dňa 23.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 30.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 19.1.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode IV

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu H. Č. proti žalovaným H. U., T. X. G. R. U., o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, vedenej pod sp. zn. 28C/33/2011, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalobcov a žalovanej v II. rade dňa 20.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 26.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 27.10.2020, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode V

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu R. Y. proti žalovaným Z. R.X. G. J. R., o vypratanie nehnuteľnosti, vedenej pod sp. zn. 18C/70/2011, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalobcu dňa 16.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 30.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 26.1.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode VI

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu J.. H. Y. proti žalovanej R.. P. Y., o zaplatenie 41.600,- EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 22C/78/2011, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalovanej dňa 23.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 10.7.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 20.10.2020, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode VII

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcov H. N., Z.. N. J., Z. J. G. G. R. proti žalovaným J. H. G. G. H., o určenie vlastníckeho práva, vedenej pod sp. zn. 17C/212/2013, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po pridelení spisu dňa 3.1.2018, bola absolútne nečinná až do dňa 19.3.2020, keď vydala pokyn na doručenie vyjadrenia žalobkýň v I. a IV. rade zo dňa 10.2.2020 žalobcom v II. a III. rade a žalovaným, na vyhotovenie oznámenia o zmene

zákonného sudcu, na vyhotovenie výzvy na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode VIII

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu Y., Y..N..K.. proti žalovanej X.Í. R., G..Y.. T. Z. E., o zaplatenie 3.058,54 EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 17C/144/2015, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po pridelení spisu dňa 3.1.2018, bola absolútne nečinná až do dňa 30.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 15.1.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní takmer 30 mesiacov,

v bode IX

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu T. T. Y., G..Y.. proti žalovanému N. F., o zaplatenie 367,20 EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 17C/384/2015, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po pridelení spisu dňa 3.1.2018, bola absolútne nečinná až do dňa 29.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 15.1.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní takmer 30 mesiacov, ...“.

3. Disciplinárny navrhovateľ navrhol, aby disciplinárny senát uznal disciplinárne obvinenú vinnou zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa ustanovenia § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. a uložil jej disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. a to napomenutie.

4. V úvodnej časti disciplinárneho návrhu disciplinárny navrhovateľ uviedol, že na základe záverov porady disciplinárneho navrhovateľa s predsedami krajských súdov, ktorá sa konala dňa 18. júna 2020, bol zo strany Okresného súdu X. Z. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručený (v elektronickej forme) dňa 28. augusta 2020 prehľad súdnych spisov starších ako päť rokov v agende „C“, „Cb“, „Co“ a „Cob“. Analýzou uvedeného prehľadu disciplinárny navrhovateľ dospel k záveru, že vo viacerých súdnych konaniach (veciach pridelených disciplinárne obvinenej) možno identifikovať dlhšie obdobia nečinnosti zavinené konajúcou sudkyňou. Následne disciplinárny navrhovateľ podrobnejšie opísal relevantné časti priebehu súdnych konaní špecifikovaných v bode 2 tohto rozhodnutia vyššie a jednotlivé úkony, ktoré disciplinárne obvinená v týchto konaniach vykonala a to so zameraním na identifikáciu a opis tvrdených prieťahov (období absolútnej nečinnosti disciplinárne obvinenej). Vychádzajúc z ustanovení § 2 ods. 2 a § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. a čl. 2 ods. 1, čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) poukázal disciplinárny navrhovateľ na postup disciplinárne obvinenej, ktorý bol v rozpore s týmito ustanoveniami, dôvodiac, že súdne konania, ktorých sa disciplinárny návrh týka, nie sú konaniami právne zložitými a má ísť o veci, ktoré podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecného súdnictva. V tejto súvislosti taktiež uviedol, že „*U disciplinárne stíhaného sudcu nemožno pozitívne hodnotiť jeho postup v práci, ak nevybavuje veci v poradí, v ktorom napadli, čím sa snaží účelovo vykazovať zvýšenú výkonnosť na úkor účastníkov konania najdlhšie prebiehajúcich konaní*.“.

5. Disciplinárny navrhovateľ uviedol, že porušenie povinnosti disciplinárne obvinenej konať v pridelených veciach bez zbytočných prieťahov nie je ojedinelé. Poukázal pritom na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 138/2021-33 z 12. mája 2021, ktorý sa týka konania uvedeného pod bodom I disciplinárneho návrhu, ktorým ústavný súd konštatoval porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a sťažovateľke priznal primerané zadosťučinenie vo výške 500,- Eur. Na

druhej strane disciplinárny navrhovateľ uviedol, že, vychádzajúc z vysokého nápadu vecí pridelených disciplinárne obvinenej ako aj z priebežného znižovania počtu reštančných vecí (299 na konci roku 2018, 250 na konci roku 2019 a 195 na konci roku 2020), možno u disciplinárne obvinenej badať snahu o zníženie počtu nerozhodnutých reštančných veci. Uviedol taktiež, že pri vyvodzovaní disciplinárnej zodpovednosti zohľadnil tú skutočnosť, že disciplinárne obvinená avizovala predsedovi súdu nepriaznivý kvantitatívny stav v jej súdnom oddelení, ktorý jej nedovoľoval konať vo všetkých pridelených veciach plynulo a bez zbytočných prieťahov.

6. Čo sa týka zavinenia, disciplinárny navrhovateľ uviedol, že disciplinárne obvinená konala vo vedomej nedbanlivosti, pretože vedela, že nedôsledným plnením svojich povinností (spočívajúcom v povinnosti poznať v jej pridelených veciach procesné štádium, v ktorom sa tá ktorá vec nachádza, a v súlade s tým postupovať pri ich vybavovaní bez prieťahov) môže porušiť alebo ohroziť záujem spoločnosti na zabezpečovaní práv osôb na riadny výkon súdnej moci. Uviedol, že disciplinárne obvinená sa bez primeraných dôvodov spoliehala, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Dospel teda k záveru, že z individuálno-preventívneho hľadiska je namieste pôsobiť na disciplinárne obvinenú disciplinárnym opatrením - napomenutím. Zohľadnil pritom skutočnosť, že disciplinárne obvinenej boli z dôvodu začatia výkonu funkcie prideľované veci bežného nápadu v období od 1. októbra 2017 do 31. decembra 2017 s koeficientom 200% a zároveň jej boli začiatkom roku 2018 prerozdeľované veci z iných súdnych oddelení v rozsahu 301 nevybavených vecí.

Vyjadrenie disciplinárne obvinenej

7. Upovedomenie o začatí disciplinárneho konania bolo disciplinárne obvinenej doručené spolu s disciplinárnym návrhom dňa 1. februára 2022. Disciplinárne obvinená, súc poučená o práve vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré sa jej kladú za vinu a k predloženým dôkazom ako aj o práve navrhnúť dôkazy na svoju obhajobu a práve zvoliť si obhajcu, doručila (po tom, ako požiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k disciplinárnemu návrhu) najvyššiemu správnemu súdu dňa 21. marca 2022 podanie zo dňa 15. marca 2022 označené ako „*Vyjadrenie k návrhu na začatie disciplinárneho konania*“ (ďalej len „vyjadrenie“).

8. Disciplinárne obvinená v časti II vyjadrenia (označenej ako „Skutkový stav“) podrobne opísala chronológiu konaní, na ktoré sa vzťahuje disciplinárny návrh, a to formou uvedenia a opisu jednotlivých úkonov, ktoré boli v tej ktorej príslušnej veci od pridelenia spisu vykonané. Následne, v časti III vyjadrenia (označenej ako „*Právny stav*“), vychádzajúc z interpretácie ustanovení § 116 ods. 1 písm. a), § 115a ods. 1, § 115 ods. 2, § 30 ods. 4 a § 34 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. v spojení s ustanovením čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ako aj z rozsiahlej judikatúry ústavného súdu (na ktorú disciplinárne obvinená poukázala) sa disciplinárne obvinená vo všeobecnej rovine vyjadrila k posudzovaniu zavinenia sudcu za porušenie povinnosti podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z.. Uviedla, že u disciplinárne obvineného sudcu sa musí preukázať existencia oboch zložiek zavinenia, teda zložky vedomia i zložky vôle. Podľa disciplinárne obvinenej je vôľová zložka zavinenia naplnená, ak je preukázaná vôľa sudcu spôsobiť prieťahy v predmetnej veci. V ďalšom dôvodila, že „ *... ak sudca realizuje svoje právo na realizáciu upozornenia predstaviteľa správy súdu, že zjavne hrozí, že nemôže pridelené a prerozdelené veci vybaviť bez prieťahov, nie je splnená zákonná podmienka vedomej nedbanlivosti (§ 115a ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.), že sa sudca bez primeraného dôvodu spoliehal, že takéto porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Ak teda sudca upozornenie realizoval, že môže dôjsť reálne k zbytočným prieťahom, je naplnená zložka vedomia pri disciplinárnom zavinení sudcu, ale nie je naplnená obligatórna druhá zložka, t. j. vôľová zložka, lebo je zrejmé, že nemal vôľu (zámer) spôsobiť prieťahy v pridelených veciach*.“. Túto časť vyjadrenia disciplinárne obvinená uzavrela myšlienkou, že možnosť prenesenia zodpovednosti za pomalé konanie na sudcu bez

nespochybniteľného preukázania existencie subjektívneho zavinenia sudcu je nesúladná so záväznou úpravou podľa čl. 152 ods. 4 ústavy.

9. V časti IV vyjadrenia (označenej ako „*Vyjadrenie ku skutkovému a právnemu stavu*“) uviedla disciplinárne obvinená podstatné skutočnosti týkajúce sa jej súdneho oddelenia, akcentujúc jeho neúmernú zaťaženosť. V podstatnom uviedla, že funkciu sudcu začala vykonávať 26. júla 2017; z dôvodu začatia výkonu funkcie jej boli v období od 1. októbra 2017 do 31. decembra 2017 prideľované veci bežného nápadu v registroch „C“, „Csp“ a „Csr“ s koeficientom 200%. Ku dňu 31. decembra 2017 mala v súdnom oddelení 37 nevybavených vecí agendy registra „C“ (z toho počtu 30 nerozhodnutých) a 263 nevybavených vecí agendy registra „Csp“ (z toho počtu 151 nerozhodnutých). Na základe Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce na rok 2018 bolo do jej súdneho oddelenia prerozdelených 358 nevybavených vecí agendy registra „C“ a 110 nevybavených vecí agendy registra „Csp“. V tejto súvislosti disciplinárne obvinená zdôraznila, že „ ... *všetky prerozdelené veci boli v podstate reštančnými vecami, niektoré aj niekoľkokrát už prerozdelené predtým*.“. Ku dňu 31. decembra 2018 mala v súdnom oddelení 395 nevybavených vecí agendy registra „C“ (z toho počtu 242 nerozhodnutých) a 373 nevybavených vecí agendy registra „Csp“ (z toho počtu 181 nerozhodnutých), spolu 768 nevybavených vecí (z toho 423 nerozhodnutých) a viac než 100 tzv. spisov mimo harmonogram (teda vecí, v ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté vo veci samej). V roku 2019 bolo do súdneho oddelenia disciplinárne obvinenej prerozdelených ďalších 11 nevybavených vecí agendy registra „C“ a štyri nevybavené veci agendy registra „Csp“, pričom išlo o reštančné veci nad päť rokov.

10. Disciplinárne obvinená ďalej poukázala na skutočnosť, že predsedu súdu na nepriaznivý kvantitatívny stav v jej súdnom oddelení upozorňovala niekoľkokrát ústne a dva krát (19. marca 2020 a 4. marca 2022) aj písomne. Uviedla, že napriek tomu, že jej bol (z dôvodu vyrovnania stavu v jej súdnom oddelení s inými súdnymi oddeleniami) zastavený v období od 1. marca 2020 do 30. mája 2020 bežný nápad, bolo zároveň rozhodnuté (Dodatkom č. 9 k Rozvrhu práce na rok 2020), že od 1. apríla 2020 bola zaradená aj na rozhodovanie v dedičskej agende, čoho dôsledkom bolo prerozdelenie 90% z celkového počtu 525 nevybavených vecí registra „D“ a 90 % z celkového počtu 53 nevybavených vecí registra „U“ do jej súdneho oddelenia. Pozornosť disciplinárneho senátu disciplinárne obvinená, odkazujúc na Hodnotenia činnosti Okresného súdu X. Z. za roky 2018, 2019, 2020 a 2021, upriamila na skutočnosť, že napriek vyššie uvedenému „ ... *v roku 2018 mala celkový najvyšší počet rozhodnutých vecí na Okresnom súde X. Z. (656 z toho 170 rozhodnutých rozsudkom) a v roku 2019 taktiež celkový najvyšší počet rozhodnutých vecí na súde (575 z toho 174 rozhodnutých rozsudkom*).“. Poukázala taktiež na problémy v personálnom obsadení jej súdneho oddelenia spočívajúce v opakovanej dlhodobej absencii vyššej súdnej úradníčky, na ktorú skutočnosť (spolu so žiadosťou o pridelenie iného vyššieho súdneho úradníka) vedenie súdu upozorňovala.

11. V závere vyjadrenia disciplinárne obvinená zhrnula svoju obranu proti disciplinárnemu návrhu tvrdiac, že jej vzniknutá situácia (vysoký nápad a počet prerozdelených veci v spojení s ďalšími, ňou uvádzanými, skutočnosťami) neumožňovala vykonávať úkony a vytyčovať pojednávania vo všetkých pridelených veciach bez zbytočných prieťahov. Zdôraznila, že všetky konania, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje, sú vecami prerozdelenými po iných sudcoch, ktoré veci neboli dlhodobo týmito sudcami rozhodnuté a oboznamovanie sa s nimi je časovo náročné. Uzavrela, že „ ... *voči mne nie je dôvod na vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti, pretože mám byť disciplinárne stíhaná aj za nečinnosť iných sudcov, ktorí v týchto veciach dlhodobo nerozhodli a za dlhodobo poddimenzované kapacity sudcov na súde* ...“. Navrhla preto, aby ju najvyšší správny súd spod disciplinárneho návrhu oslobodil.

Konanie pred disciplinárnym senátom

12. V rámci predbežného šetrenia disciplinárny senát požiadal Okresný súd X. Z. o zapožičanie spisov sp. zn. 12C/294/2003, sp. zn. 19C/124/2009, sp. zn. 17C/38/2010, sp. zn. 28C/33/2011, sp. zn. 18C/70/2011, sp. zn. 22C/78/2011, sp. zn. 17C/212/2013, sp. zn. 17C/144/2015 a sp. zn. 17C/384/2015 ako aj o osobný spis disciplinárne obvinenej. Nad rámec príloh disciplinárneho návrhu (e-mailová správa sekretariátu predsedu Okresného súdu X. Z. adresovaná ministerstvu zo dňa 28. augusta 2020; kópie vybraných podaní zo spisov, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje; prehľad obehu jednotlivých spisov zo súdneho manažmentu; ročné štatistické výkazy disciplinárne obvinenej za roky 2018 až 2020) a nad rámec príloh vyjadrenia (upozornenie disciplinárne obvinenej zo dňa 19. marca 2020; upozornenie disciplinárne obvinenej zo dňa 4. marca 2022; žiadosť disciplinárne obvinenej z 1. marca 2022; Stav vecí v senáte 22C, 22Csp, 22Cpr - sudkyňa JUDr. H.S. J. počnúc dňom 26.7.2017-31.12.2021; hodnotenia činnosti Okresného súdu X. Z. za roky 2017 až 2021; ročné štatistické výkazy disciplinárne obvinenej za roky 2017 až 2020 a vyjadrenie predsedu Okresného súdu X. Z. zo dňa 4. marca 2022) boli do súdneho spisu na základe žiadosti predsedníčky disciplinárneho senátu zo dňa 30. mája 2022 založené aj kalendáre pojednávaní disciplinárne obvinenej v roku 2018, 2019 a 2020 (ďalej taktiež „kalendár pojednávaní“) a správy o stave reštančných vecí nad päť rokov v súdnom oddelení disciplinárne obvinenej za obdobie od prvého štvrťroku roku 2018 do prvého štvrťroku roku 2022 (ďalej taktiež „správy o stave reštančných vecí“).

13. Najvyšší správny súd v prvom rade skúmal, či disciplinárny návrh spĺňa predpoklady pre vecné prejednanie. Dospel k záveru, že disciplinárny návrh bol podaný oprávnenou osobou, obsahuje stanovené náležitosti a vo vzťahu ku skutku (skutkom) vymedzenom v skutkovej vete disciplinárneho návrhu bol podaný v lehote podľa § 120 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z..

Ústne pojednávania vo veci, dokazovanie a záverečné rečí

14. Dňa 29. apríla 2022 bolo nariadené vo veci ústne pojednávanie, ktorého termín bol určený na 30. mája 2022 o 10:00 hod. Upovedomenie o ústnom pojednávaní bolo disciplinárne obvinenej doručené dňa 6. mája 2022 , disciplinárnemu navrhovateľovi dňa 4. mája 2022, predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky dňa 5. mája 2022 a predsedovi Okresného súdu X. Z. dňa 6. mája 2022.

15. Ústne pojednávanie sa vo veci uskutočnilo vo vyššie uvedenom termíne. Zúčastnila sa ho zástupkyňa disciplinárneho navrhovateľa (Mgr. Dominika Rajčoková, na základe splnomocnenia z 12. mája 2022), disciplinárne obvinená a jej obhajca (JUDr. Marek Filo, na základe plnomocenstva z 29. mája 2022). Predsedníčka senátu zistila, že neexistujú žiadne právne prekážky riadneho ústneho pojednávania vo veci. Na ústnom pojednávaní disciplinárny navrhovateľ predniesol disciplinárny návrh v zhode s jeho písomným vyhotovením a následne sa k nemu vyjadril jednak obhajca disciplinárne obvinenej jednak samotná disciplinárne obvinená. Obhajca disciplinárne obvinenej v podstatnom uviedol, že v predmetnej veci nie je daný vzťah zavinenia disciplinárne obvinenej, bez ktorého nie je možné hovoriť o jej disciplinárnom previnení. Disciplinárne obvinená sa vo svojom prednese pridržiavala skutočností tvrdených vo vyjadrení, na ktoré v úvode svojej reči poukázala. Nad uvedený rámec doplnila, že dlhodobo ústne poukazovala na enormný nápad vecí, ktoré mala vo svojom súdnom oddelení, poukazovala na to, že sa to nedá zvládnuť, pričom tieto ústne upozornenia realizovala predsedovi súdu v roku 2018. Uviedla, že je nepochybné, že objektívne došlo k prieťahom v daných veciach avšak sa necíti, že by bola subjektívne zodpovedná za tieto prieťahy keďže na prieťahy upozorňovala a nechcela ich spôsobiť.

16. Na otázku obhajcu smerujúcu k upresneniu obdobia, počas ktorého nemala vyššieho súdneho úradníka, disciplinárne obvinená uviedla, že išlo o obdobia od decembra 2019 do marca 2020, od augusta 2020 do septembra 2020, od februára 2021 do mája 2021, od októbra 2021 do novembra 2021. K súčasnému stavu konaní, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje, disciplinárne obvinená uviedla, že

(i) v konaní uvedenom pod bodom I bol dňa 25. marca 2022 vyhlásený rozsudok, vo veci bolo podané odvolanie, v súčasnosti sa vykonávajú úkony v súvislosti s predložením spisu odvolaciemu súdu; (ii) v konaní uvedenom pod bodom II k zmene stavu nedošlo, nakoľko spis bol 21. septembra 2021 založený do archívu; (iii) v konaní uvedenom pod bodom III je spis od 5. mája 2022 založený v archíve; (iv) v konaní uvedenom pod bodom IV pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 22. apríla 2022 bolo odročené na návrh účastníkov konania na deň 18. októbra 2022 za účelom vyhodnotenia dokazovania; (v) v konaní uvedenom pod bodom V sú v súčasnosti vykonávané dôkazy v súvislosti so znaleckým dokazovaním, dňa 9. mája 2022 bolo vydané uznesenie o ustanovení znalca; (vi) v konaní uvedenom pod bodom VI bol dňa 5. apríla 2022 vyhlásený rozsudok, voči ktorému bolo podané odvolanie, v súčasnosti sa vykonávajú úkony v súvislosti s predložením spisu odvolaciemu súdu; (vii) v konaní uvedenom pod bodom VII sa v súčasnosti naďalej vykonávajú úkony s predložením odvolaciemu súdu, pričom bolo dňa 1. marca 2022 doručené odvolanie žalobcom k rozsudku; (viii) v konaní uvedenom pod bodom VIII bolo voči rozsudku zo dňa 27. januára 2022 podané odvolanie, v súčasnosti sa vykonávajú úkony s predložením spisu odvolaciemu súdu a (ix) v konaní uvedenom pod bodom IX je spis uložený v archíve, pričom k uloženiu došlo ešte pred podaním disciplinárneho návrhu dňa 22. júna 2021. Vyššie uvedené disciplinárne obvinená zhrnula tak, že z deviatich konaní, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu zostali nerozhodnuté dve veci, pričom tri veci sú už uložené v archíve. Na otázku obhajcu smerujúcu k upresneniu obdobia, kedy disciplinárne obvinená upozorňovala predsedu súdu na preťaženosť jej súdneho oddelenia disciplinárne obvinená uviedla, že išlo približne o päť prípadov v období konca roku 2018 a následne v priebehu roku 2019, kedy žiadala o zastavenie nového nápadu. K svojim osobným pomerom v kontexte s vysokou mierou pracovnej vyťaženosti disciplinárne obvinená uviedla, že je vydatá, má deväťročného syna, ktorý má svoje záujmy a koníčky. Disciplinárne obvinená má za to, že zvládať prácu a rodinu je náročné, keď práca ide na úkor rodinného života, pričom zdôraznila, že nejde o krátkodobý stav ale o dlhodobý stav.

17. Na otázky členov senátu smerujúce k systému práce disciplinárne obvinená v podstatnom uviedla, že (i) ako začínajúca sudkyňa mala „svojich“ 300 vecí, dostala 600 „starých vecí“, nemala žiadne priority, stav znižovala tak starých ako aj nových vecí; (ii) zo súdneho manažmentu mala prehľad o reštančných veciach starších ako päť rokov, ako začínajúci sudca pracovala ako vedela, s tým, že každé tri mesiace dávala predsedovi súdu správu o stave reštančných vecí starších ako päť rokov; (iii) na otázku prečo v rokoch 2018 a 2019, keď rozhodla rozsudkami 170 a 174 vecí nerozhodovala aj reštančné veci nad päť rokov, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu v bode 1 až 7, disciplinárne obvinená uviedla, že ide len o sedem vecí nad päť rokov, iné veci rozhodla, nebolo to tak, že by nerozhodovala reštančné veci, staré veci nie je možné rozhodnúť v takom počte aký sa vyžaduje, a preto znižovala nápad aj vo vzťahu k novším veciam; (iv) na otázku, či podľa jej názoru reštančné veci nad päť rokov nemajú prioritu, disciplinárne obvinená uviedla, že nemala priority vo vzťahu k predmetom konania, to znamená, že si nevyberala veci podľa toho o čo v danom konaní išlo, reštančné veci boli náročné spory a ako začínajúca sudkyňa si postupne vyberala veci, s ktorými sa oboznámila; (v) na otázku týkajúcu sa aktuálneho stavu nevybavených reštančných vecí nad päť rokov uviedla, že k 31. marcu 2022 je to 32 nerozhodnutých vecí, ročne musí znížiť viac reštančných vecí ako jej pribúda, reštančné veci sú náročné veci, z hľadiska dokazovania a spravidla sa nedajú rozhodnúť na jednom pojednávaní.

18. Najvyšší správny súd vykonal prečítaním, resp. prečítaním ich podstatného obsahu na ústnom pojednávaní nasledujúce listiny ako dôkaz v súlade s § 253 ods. 2 v spojení s § 269 Trestného poriadku (§ 4 disciplinárneho súdneho poriadku):

- podanie disciplinárne obvinenej sudkyne označené ako „Upozornenie sudkyne na neprimeraný počet pridelených vecí“ zo dňa 19. marca 2020 (č. l. 116);

- podanie disciplinárne obvinenej sudkyne označené ako „Upozornenie sudkyne na neprimeraný počet pridelených vecí“ zo dňa 4. marca 2022 (č. l. 117);
- list predsedu Okresného súdu X. Z. 1SprV/164/2022, adresovaný disciplinárne obvinenej sudkyni, zo dňa 4. marca 2022 (č. l. 119);
- dokument označený ako „Stav vecí v senáte 22C, 22Csp, 22Cpr - sudkyňa JUDr. H.Ú. J. počnúc dňom 26.7.2017 - 31.12.2021“ zo dňa 3. marca 2022 (č. l. 123);
- ročný štatistický výkaz sudcu (disciplinárne obvinenej sudkyne) za rok 2017 (č. l. 171);
- ročný štatistický výkaz sudcu (disciplinárne obvinenej sudkyne) za rok 2018 (č. l. 173);
- ročný štatistický výkaz sudcu (disciplinárne obvinenej sudkyne) za rok 2019 (č. l. 175);
- ročný štatistický výkaz sudcu (disciplinárne obvinenej sudkyne) za rok 2020 (č. l. 177);
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 12C/294/2003; - spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 19C/124/2009;
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 17C/38/2010; - spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 28C/33/2011;
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 18C/70/2011; - spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 22C/78/2011;
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 17C/212/2013; - spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 17C/144/2015;
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 17C/384/2015.

19. Najvyšší správny súd odročil ústne pojednávanie na deň 12. septembra 2022 o 13:00 hod. z dôvodu potreby doplnenia dokazovania ďalšími listinnými dôkazmi (kalendáre pojednávaní a správy o stave reštančných vecí) a výsluchu svedka (predsedu Okresného súdu X. Z.). Disciplinárny navrhovateľ, disciplinárne obvinená a jej obhajca vzali termín ústneho pojednávania na vedomie a zaviazali sa dostaviť bez osobitného upovedomenia, upovedomenie o ústnom pojednávaní bolo doručené predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky dňa 10. júna 2022 a predsedovi Okresného súdu X. Z. (rovnako ako predvolanie svedka) dňa 10. júna 2022.

20. Ústne pojednávanie sa následne vo veci uskutočnilo vo vyššie uvedenom termíne. Zúčastnila sa ho zástupkyňa disciplinárneho navrhovateľa, disciplinárne obvinená a jej obhajca a svedok - predseda Okresného súdu X. Z. (ďalej taktiež „predseda súdu“). Predsedníčka senátu zistila, že neexistujú žiadne právne prekážky riadneho ústneho pojednávania vo veci. Na ústnom pojednávaní predseda súdu v úvode jeho výsluchu vysvetlil príčiny enormného nápadu vecí do súdneho oddelenia disciplinárne obvinenej v roku 2018 skutočnosťami, ktoré zaradil do kontextu rokov 2008 až 2015 a v tom čase trvajúcej personálnej poddimenzovanosti celého súdu. Potvrdil, že ho disciplinárne obvinená upozorňovala na neprimeranú zaťaženosť jej súdneho oddelenia, rovnako tak potvrdil skutočnosť, že v súdnom oddelení disciplinárne obvinenej bol opakovane deficitný stav administratívneho aparátu (VSÚ). Na otázku, či ako predseda súdu vníma, že sudcovia majú pochopenú prioritu rozhodovania reštančných vecí starších ako 5 rokov uviedol, že „*To nech odpovie kolegyňa, je to však prvý bod každej porady so sudcami Okresného súdu X. Z.., tieto porady boli pravidelné avšak počas covidu sme sa stretávali menej. Tiež chcem poukázať na to, že sme dostali v rámci projektu efektívny management CAF pozitívne hodnotenie. Chcem ešte doplniť, že priorita vybavovať reštančné veci je daná, avšak na strane druhej chcem zdôrazniť, že máme vedomosť o stave jednotlivých oddelení. Keď som zistil subjektívne zavinenie prieťahov v reštančných veciach využil som svoje oprávnenie vo forme napomenutia alebo podania disciplinárneho návrhu, avšak pri absencii subjektívneho zavinenia som tieto oprávnenia nevyužil.*“. V závere výsluchu predseda súdu uviedol, že nie je stotožnený s disciplinárnym návrhom, konkrétne dodal, že „ *... pokiaľ by som bol, musel by som podať disciplinárny návrh na 3 sudcov okresného súdu*.“. K osobe disciplinárne obvinenej uviedol, že ju považuje za odborne zdatnú sudkyňu, pracovitú, ktorá má poriadok vo svojom súdnom rozhodovaní a taktiež v rámci fungovania celého súdneho oddelenia. V

súvislosti s výsluchom svedka disciplinárne obvinená na pojednávaní uviedla taktiež, že „ ... *ak by sa nevenovala aj novým veciam a nevykonávali by sa v nich úkony, tieto by sa stali za dva roky tiež reštančnými vecami a bola by vystavená rovnako disciplinárnemu stíhaniu*.“.

21. Najvyšší správny súd vykonal dokazovanie prečítaním, resp. prečítaním ich podstatného obsahu na ústnom pojednávaní konanom dňa 12. septembra 2022 nasledujúce listiny ako dôkaz v súlade s § 253 ods. 2 v spojení s § 269 Trestného poriadku (§ 4 disciplinárneho súdneho poriadku):

- kalendáre pojednávaní disciplinárne obvinenej v roku 2018;
- kalendáre pojednávaní disciplinárne obvinenej v roku 2019;
- kalendáre pojednávaní disciplinárne obvinenej v roku 2020;
- správy o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2018 k 1SprV/115/2018;
- správy o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2019 k 1SprV/97/2019;
- správy o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2020 k 1SprV/89/2020;
- správy o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2021 k 1SprV/49/2021;
- správa o reštančných veciach za I. štvrťrok 2022 k 1SprV/112/2022.

22. Vo svojej záverečnej reči zástupkyňa disciplinárneho navrhovateľa v podstatnom uviedla, že zotrváva na disciplinárnom návrhu súc presvedčená, že postupom a nečinnosťou disciplinárne obvinenej došlo k zbytočným prieťahom v konaniach označených v disciplinárnom návrhu.

23. Obhajca disciplinárne obvinenej v záverečnej reči uviedol, že v prejednávanej veci nie je sporné, že v rámci disciplinárne stíhaných skutkov objektívne k prieťahom v konaní došlo. Po tom, ako zhrnul skutočnosti týkajúce sa zaťaženosti súdneho oddelenia disciplinárne obvinenej (ktoré skutočnosti boli skôr uvedené vo vyjadrení disciplinárne obvinenej, resp. v jej prednesoch ako aj v prednesoch jej obhajcu) a po stručnom exkurze aplikovateľných právnych predpisov v kontexte s pojmovým vymedzením zavinenia (a osobitne vplyvu upozornenia adresovaného predsedovi súdu na neprimeraný počet pridelených vecí na posudzovanie zavinenia) obhajca disciplinárne obvinenej skonštatoval, že k zbytočným prieťahom nedošlo zo subjektívnych dôvodov na strane disciplinárne obvinenej, ale z objektívnych okolností spočívajúcich v nedostatočnom zabezpečení podmienok pre riadny chod justície v dôsledku nedostatočnej starostlivosti zo strany štátu. Navrhol, aby bola disciplinárne obvinená spod disciplinárneho návrhu v celom rozsahu oslobodená.

24. Disciplinárne obvinená právom záverečnej reči uviedla, že sa v celom rozsahu pridržiava svojich písomných vyjadrení a záverečnej reči svojho obhajcu. Právo posledného slova disciplinárne obvinená nevyužila.

Skutkové zistenia a právne posúdenie veci

25. Predmetom konania vo veci bol disciplinárny návrh koncipovaný na tom skutkovom základe, že disciplinárne obvinená sa mala dopustiť disciplinárneho previnenia tým, že v deviatich veciach spôsobila zbytočné prieťahy v podobe absolútnej nečinnosti. Prvých sedem vecí, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje (sp. zn. 12C/294/2003; sp. zn. 19C/124/2009; sp. zn. 17C/38/2010; sp. zn. 28C/33/2011; sp. zn. 18C/70/2011; sp. zn. 22C/78/2011 a sp. zn. 17C/212/2013), bolo v čase začatia tvrdeného prieťahu (obdobia absolútnej nečinnosti disciplinárne obvinenej) vecami reštančnými, staršími ako päť rokov. Zostávajúce dve veci (sp. zn. 17C/144/2015 a sp. zn. 17C/384/2015) boli vecami, ktoré Okresnému súdu X. Z. (ďalej aj „okresný súd“) napadli v roku 2015 a disciplinárne obvinenej boli pridelené dňa 3. januára 2018. Dĺžka disciplinárnym navrhovateľom tvrdených prieťahov v jednotlivých veciach variovala od 22 mesiacov (sp. zn. 12C/294/2003), cez 26 mesiacov (sp. zn. 19C/124/2009; sp. zn. 17C/38/2010; sp. zn. 28C/33/2011; sp. zn. 18C/70/2011; sp. zn. 22C/78/2011 a sp. zn. 17C/212/2013) až do 30 mesiacov (sp. zn. 17C/144/2015 a sp. zn. 17C/384/2015) pričom v rovine

základného časového rámca možno začiatok obdobia absolútnej nečinnosti disciplinárne obvinenej vo všetkých označených veciach datovať do prvého polroku roku 2018 a jeho koniec do obdobia leta roku 2020 (od 26. júna 2020 do 10. júla 2020 s výnimkou veci sp. zn. 17C/212/2013, kde disciplinárne obvinená vykonala úkon vo veci dňa 19. marca 2020).

26. Najvyšší správny súd sa v prvom rade zameral na identifikáciu sporných, resp. nesporných skutočností v tvrdeniach disciplinárneho navrhovateľa a disciplinárne obvinenej. Vychádzajúc z porovnania skutkového vymedzenia disciplinárneho návrhu a skutočností (chronologického opisu časti priebehu jednotlivých konaní) uvádzaných disciplinárne obvinenou v jej vyjadrení dospel najvyšší správny súd k záveru, že medzi disciplinárnym navrhovateľom a disciplinárne obvinenou nie je sporné, že disciplinárne obvinená bola (i) v konaní sp. zn. 12C/294/2003 nečinná v období od 29. júna 2018 do 30. júna 2020; (ii) v konaní sp. zn. 19C/124/2009 nečinná v období od 18. apríla 2018 do 26. júna 2020; (iii) v konaní sp. zn. 17C/38/2010 nečinná v období od 23. apríla 2018 do 30. júna 2020; (iv) v konaní sp. zn. 28C/33/2011 nečinná v období od 20. apríla 2018 do 26. júna 2020; (v) v konaní sp. zn. 18C/70/2011 nečinná v období od 16. apríla 2018 do 30. júna 2020; (vi) v konaní sp. zn. 22C/78/2011 nečinná v období od 23. apríla 2018 do 10. júla 2020; (vii) v konaní sp. zn. 17C/212/2013 nečinná v období od 3. januára 2018 do 19. marca 2020; (viii) v konaní sp. zn. 17C/144/2015 nečinná v období od 3. januára 2018 do 29. júna 2020, resp. do 30. júna 2020 a (ix) v konaní sp. zn. 17C/384/2015 nečinná v období od 3. januára 2018 do 29. júna 2020. Sporným medzi disciplinárnym navrhovateľom a disciplinárne obvinenou bolo, či za danú nečinnosť možno disciplinárne obvinenej, vzhľadom na jej zaťaženosť, ako aj to, že na jej zaťaženosť upozorňovala predsedu súdu, pripísať zavinenie, a teda túto nečinnosť považovať za disciplinárne previnenie.

27. Pri posudzovaní zavinenia disciplinárne obvinenej, resp. pri posudzovaní povinnosti disciplinárne obvinenej ako zákonného sudcu vo vyššie označených konaniach najvyšší správny súd vychádzal zo základného normatívneho rámca daného ustanoveniami (i) § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. („*Sudca je povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov; vždy upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí, ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prieťahov*“); (ii) § 34 ods. 3 prvá veta zákona č. 385/2000 Z. z. („*Sudca má právo na prideľovanie vecí podľa rozvrhu práce tak, aby ich mohol prejednať a rozhodnúť bez zbytočných prieťahov*.“); (iii) čl. 2 ods. 1 CSP („*Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty*.“) (iv) čl. 17 CSP („*Súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb*.“), (v) § 157 ods. 1 CSP („*Súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania*.“) ako aj čl. 48 ods. 2 prvá veta ústavy („*Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom*.“).

28. Predtým, ako najvyšší správny súd posúdil prieťahy v konkrétnych konaniach, ustálil východiská, ktorými sa riadil. Hodnotenie nečinnosti sudcu je závislé na mnohých individuálnych okolnostiach ako je, napr. celkové množstvo nevybavených vecí sudcu ovplyvňujúce jeho schopnosť a možnosť s vecami priebežne a bez prieťahov pracovať, pracovné zázemie a podmienky včítane organizácie práce podľa rozvrhu práce, druhu a zložitosti agendy, rozhodovací stupeň, správanie účastníkov konania, význam veci a pod.

29. Pri hodnotení nečinnosti sudcu (disciplinárne obvinenej) najvyšší správny súd vychádzal taktiež zo skoršej rozhodovacej praxe disciplinárnych senátov (pozri napríklad rozhodnutie 6Ds/2/2019 z 31. júla 2020), v zmysle ktorej (i) činnosť každého sudcu má svoje limity a po nikom nie je možné

požadovať, aby sa trvalo pracovne prepínal, vystavoval sa nezvládnuteľným stresom a v prospech nadštandardného plnenia pracovných úloh dlhodobo potlačoval svoj súkromný život; (ii) nie je úlohou disciplinárneho konania postihovať sudcov, ktorí na hranici svojich pracovných možností a schopností (prihliadajúc pri tom i na osobnostné špecifiká a vybavenie sudcu, ale aj súkromie) vybavujú dostatočný počet vecí v požadovanej kvalite, ak im zo strany orgánov zodpovedných za zabezpečenie dostatočných pracovných podmienok pre výkon funkcie sudcu nie je poskytnuté vhodné vybavenie a pracovné prostredie, najmä nadmerným a neprimeraným zaťažením, počtom pridelených vecí, ak za túto disproporciu medzi orgánmi správy súdov a sudcom má zodpovedať len a výlučne sudca nestíhajúci nadmerné množstvo práce.

30. Na druhej strane najvyšší správny súd pri hodnotení nečinnosti sudcu (disciplinárne obvinenej) vychádzal taktiež zo základného všeobecného východiska týkajúceho sa riadneho plnenia si povinnosti sudcu vo vzťahu k prioritizácii vecí v jeho súdnom oddelení, ktoré najvyšší správny súd artikuloval napr. v rozhodnutí sp. zn. 33D/19/2021 zo 6. júla 2022, podľa ktorého „*Ako všeobecné východisko považoval disciplinárny senát povinnosť sudcu prednostne konať najmä (i) vo veciach, v ktorých zákon stanovil presnú lehotu, (ii) vo veciach týkajúcich sa maloletých detí a tiež (iii) vo veciach, na ktorých ukončení je vyšší verejný záujem napr. z dôvodu dĺžky konania a intenzívneho zásahu do práv účastníkov. Konečné rozhodnutie sudcu o tom, aké úkony a v akých veciach bude vybavovať najskôr, je tak výsledkom váženia všetkých týchto kritérií. Práve okolnosť, či sudca má alebo nemá v určitom konkrétnom období pridelené tieto tzv. prednostné veci, predstavuje okolnosti vo vyššie uvedenom zmysle, ktoré sú podstatné pre posúdenie jeho nečinnosti v určitej veci ako konania v zmysle § 122 ods. 1 Trestného zákona. Ak mu takéto povinnosti bránili v konaní v určitej veci do tej miery, že v nej s ohľadom na svoj pracovný čas (§ 39 zákona o sudcoch) alebo hranice pracovného nasadenia, ktoré od sudcu možno vyžadovať, konať nemohol, potom nebol povinný v tejto veci konať „s ohľadom na okolnosti“ podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona a takéto jeho nekonanie nemožno považovať za disciplinárnoprávne relevantné konanie. Takýmto nekonaním tak sudca neporuší svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, takže ním nespácha ani disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch. V súvislosti s prioritou konania v reštančných veciach (vo veciach starších ako jeden rok) disciplinárny senát uvádza, že tá vyplýva z toho, že čím je konanie dlhšie, tým viac zasahuje do základných práv účastníkov, čomu preto musí zodpovedať aj povinnosť sudcu venovať dlhotrvajúcim konaniam zvýšenú pozornosť. Reštančné veci je preto spravidla potrebné uprednostniť pred inými vecami, ktoré nemajú žiadnu prioritu. Zároveň platí, že sudca je povinný v záujme ochrany práv účastníkov konania v prípade veľkého počtu reštančných vecí, ktoré nemožno považovať za prednostné z iného dôvodu ako dĺžky ich konania, uprednostniť veci staršie pred vecami obdobne skutkovo a právne obtiažnymi, ktoré na súd napadli neskôr*.“

31. V neposlednom rade, v súvislosti s prístupom k posúdeniu subjektívnej stránky disciplinárneho previnenia sudcu za prieťahy v konaní poukazuje disciplinárny senát na rozhodnutie najvyššieho správneho súdu sp. zn. 31D/9/2021 zo dňa 3. mája 2022, podľa ktorého „*Podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona (v spojení s § 150 zákona č. 385/2000 Z. z.) sa konaním rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchateľ podľa okolností a svojich pomerov povinný. Judikatúra k citovanému ustanoveniu sa sústredila na posúdenie otázky, čím ma byť založená povinnosť konať, a napospol dospela k záveru, že má ísť o povinnosť právnu alebo aspoň povinnosť podobnej právnej sily (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 5 Tz 2/87, judikát R 7/1988, rozsudok Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 5 Tz 81/76, judikát R 25/1977). Trestnoprávne (a aj disciplinárnoprávne) relevantné môže byť nekonanie len za predpokladu, že existuje aspoň vo všeobecnosti takáto povinnosť, ktorá zaťažuje aj páchateľa. Judikatúra sa však podrobnejšie nezaoberala výkladom pojmov „podľa okolností a svojich pomerov“. Tieto pojmy sú pojmami, ktoré individualizujú rozsah a obsah povinnosti, aká zaťažuje konkrétneho páchateľa v konkrétnej situácii. Inak povedané, aby sa nekonanie stalo konaním v zmysle*

§ 122 ods. 12 Tr. zák., je nevyhnutné, aby sa páchateľ, ktorý vo všeobecnosti má určitú povinnosť, ocitol v takých konkrétnych okolnostiach, že na základe tejto povinnosti musí niečo konkrétne vykonať na ochranu záujmu chráneného príslušným trestným alebo disciplinárnym predpisom. (...) Osobitnú podmnožinu problematiky, či nekonanie predstavuje porušenie konkrétnej povinnosti konať na ochranu príslušnému chráneného záujmu, predstavujú situácie, v ktorých by konajúci mal mať viacero takýchto konkrétnych povinností súčasne, avšak nemôže takto konať, pretože to z rôznych dôvodov nie je možné. Doktrína v tejto súvislosti hovorí o tzv. kolízii povinností, o ktorú ide, ak by konajúci mal súčasne splniť aspoň dve povinnosti, ale môže splniť len jednu z nich za cenu toho, že druhú nesplní [porov. napr. Erb, V., Schäfer, J. (eds.): Münchener Kommentar zum StGB. 4. vydanie, 2020, marg. č. 251 a nasl.].".

32. Aplikujúc východiská zhrnuté v bodoch 29 až 31 tohto rozhodnutia vyššie pristúpil najvyšší správny súd k posúdeniu plnenia si povinností (viď základný normatívny rámec sumarizovaný v bode 27 tohto rozhodnutia vyššie) disciplinárne obvinenej v konaniach označených disciplinárnym navrhovateľom a to v kontexte ňou tvrdenej enormnej zaťaženosti súdneho oddelenia s cieľom identifikácie prípadnej kolízie povinností disciplinárne obvinenej a posúdenia jej následného riešenia.

33. Disciplinárny senát posudzoval skutočnosti uvádzané v disciplinárnom návrhu optikou pojmového vymedzenia zložiek disciplinárneho previnenia podľa § 115a zákona č. 385/2000 Z. z.. Podľa § 115a ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z., na zodpovednosť za disciplinárne previnenie stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanovuje, že je potrebné úmyselné zavinenie. Podľa § 115a ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z., nedbanlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie také konanie sudcu, kedy vedel alebo vedieť mal, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraného dôvodu sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Zákonodarca nepripúšťa disciplinárnu zodpovednosť za nevedomú nedbanlivosť ako druh zavinenia pri disciplinárnej zodpovednosti sudcu. Disciplinárny senát sa pri zisťovaní, či sa disciplinárne obvinená dopustila zavineného porušenia povinnosti sudcu, uvedenej v § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., sústredil najmä na preukázanie jej prístupu sudcu k pracovným povinnostiam a na druhej strane k povinnostiam na strane vedenia a správy súdu - zabezpečiť sudcovi také pracovné podmienky, aby ich poskytnutím bolo možné od sudcu vyžadovať maximálny pracovný výkon.

34. Najvyšší správny súd dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že disciplinárne obvinená sudkyňa rozhodne nepatrí k tým sudcom, ktorí by jednak nevybavovali (v rovine celkového počtu) dostatočné množstvo vecí, nepatrí ani k sudcom, ktorí by nemali kvalitné rozhodnutia resp. ani k sudcom, ktorí by nevyužívali fond pracovného času. K tomuto záveru ho viedli nasledovné skutočnosti: (i) disciplinárne obvinená začala funkciu sudkyne na okresnom súde vykonávať v druhej polovici roku 2017, ide teda o sudkyňu s menej ako päťročnou praxou; (ii) zo štatistických výkazov disciplinárne obvinenej vyplýva, že v roku 2018 jej bolo pridelených 449 a prerozdelených 468 vecí, celkovo rozhodla 658 vecí, zostatok reštančných vecí predstavoval 299, v roku 2019 jej bolo pridelených 428 a prerozdelených 13 vecí, celkovo rozhodla 575 vecí, zostatok reštančných vecí predstavoval 250, v roku 2020 jej bolo pridelených 51 vecí, celkovo rozhodla 276 vecí, zostatok reštančných vecí predstavoval 195; (iii) disciplinárne obvinená upozorňovala predsedu okresného súdu na neprimeraný počet pridelených vecí a to aj písomne a opakovane; (iv) v roku 2018 mala celkový najvyšší počet rozhodnutých vecí na okresnom súde (656 z toho 170 rozhodnutých rozsudkom); (v) v roku 2019 mala celkový najvyšší počet rozhodnutých vecí na okresnom súde (575 z toho 174 rozhodnutých rozsudkom); (vi) to všetko napriek tomu, že personálne obsadenie súdneho oddelenia disciplinárne obvinenej bolo poddimenzované z dôvodu častých výpadkov vyššieho súdneho úradníka (práceneschopnosť a študijné voľno), na ktoré nedostatočné personálne kapacity disciplinárne obvinená upozorňovala.

35. Následne sa najvyšší správny súd zameral na posúdenie činnosti (a s tým súvisiace plnenie si povinností sudcu) disciplinárne obvinenej vo vzťahu k reštančným veciam, osobitne veciam starším ako

päť rokov, a to optikou potreby ich prioritného rozhodovania (ktorá potreba je podrobnejšie zdôvodnená v bode 30 tohto rozhodnutia vyššie). Vzhľadom na skutočnosť, že obdobie absolútnej nečinnosti disciplinárne obvinenej sa podľa disciplinárneho návrhu v ôsmich z deviatich prípadov (teda s výnimkou konania uvedeného pod bodom VII - sp. zn. 17C/212/2013) skončilo tým, že disciplinárne obvinená vytýčila v tej ktorej veci termín pojednávania, vyžiadal si najvyšší správny súd kalendár pojednávaní disciplinárne obvinenej za obdobie rokov 2018, 2019 a 2020. Najvyšší správny súd kalendár pojednávaní disciplinárne obvinenej skúmal z pohľadu pomeru počtu ňou nariadených pojednávaní vo veciach starších/reštančných (so zameraním na veci staršie ako päť rokov) a veciach novších, resp. s novým nápadom vecí.

36. Bližšou analýzou kalendáru pojednávaní dospel najvyšší správny súd k nasledovným zisteniam. Disciplinárne obvinená na obdobie kalendárneho roku 2018 nariadila celkovo 197 pojednávaní (či už za účelom prejednania veci alebo verejného vyhlásenia rozsudku), z ktorých 22 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2013 a starších (išlo teda o reštančné veci staršie ako päť rokov) a 47 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2017 alebo 2018 (išlo teda o novšie veci, resp. nový nápad). Za rok 2018 predstavuje percentuálne vyjadrenie pomeru reštančných vecí starších ako päť rokov k celkovému počtu nariadených pojednávaní 11% a novších vecí, resp. nového nápadu 24%. Na obdobie kalendárneho roku 2019 nariadila disciplinárne obvinená celkovo 213 pojednávaní (či už za účelom prejednania veci alebo verejného vyhlásenia rozsudku), z ktorých 14 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2014 a starších (išlo teda o reštančné veci staršie ako päť rokov) a 57 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2018 alebo 2019 (išlo teda o novšie veci, resp. nový nápad). Za rok 2019 predstavuje percentuálne vyjadrenie pomeru reštančných vecí starších ako päť rokov k celkovému počtu nariadených pojednávaní 7 % a novších vecí, resp. nového nápadu 27 %. Nakoniec, na obdobie kalendárneho roku 2020 nariadila disciplinárne obvinená celkovo 175 pojednávaní (či už za účelom prejednania veci alebo verejného vyhlásenia rozsudku), z ktorých 44 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2015 a starších (išlo teda o reštančné veci staršie ako päť rokov) a 41 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2019 alebo 2020 (išlo teda o novšie veci, resp. nový nápad). Za rok 2020 predstavuje percentuálne vyjadrenie pomeru reštančných vecí starších ako päť rokov k celkovému počtu nariadených pojednávaní 25 % a novších vecí, resp. nového nápadu 23 %. Z pohľadu celkového počtu pojednávaní nariadených disciplinárne obvinenou v rokoch 2018 až 2020 disciplinárne obvinená na toto obdobie nariadila 585 pojednávaní, z ktorých 80 vecí bolo v danom/relevantnom čase reštančnými vecami staršími ako päť rokov, čo predstavuje 13 % a 145 vecí bolo v danom/relevantnom čase vecami novšími resp. súčasťou nového nápadu, čo predstavuje 25 % (teda takmer dvojnásobok v porovnaní s počtom reštančných vecí starších ako päť rokov).

37. Najvyšší správny súd sa ďalej zaoberal podrobnejšou analýzou správ o stave reštančných vecí (teda štyroch správ o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2018 k 1SprV/115/2018; štyroch správ o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2019 k 1SprV/97/2019; štyroch správ o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2020 k 1SprV/89/2020; štyroch správ o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2021 k 1SprV/49/2021 a jednej správy o reštančných veciach za I. štvrťrok 2022 k 1SprV/112/2022), pričom sa zameral na medzikvartálne rozdiely (úbytky) reštančných vecí a spôsob ich vybavenia, resp. participáciu disciplinárne obvinenej na vybavení jednotlivých vecí. Na základe uvedeného dospel najvyšší správny súd k záveru, že osobitne v období rokov 2018 a 2019 bol medzikvartálny úbytok reštančných vecí zachytený v správach o stave reštančných vecí spôsobený iným dôvodom ako meritórnym rozhodnutím disciplinárne obvinenej (dôvodom vyradenia jednotlivých vecí z tej ktorej správy o stave reštančných vecí bolo zväčša skoršie meritórne rozhodnutie, rozhodnutie súdu vyššieho stupňa alebo rozhodnutie o trovách).

38. Vychádzajúc zo skutočností uvedených v bodoch 36 a 37 tohto rozhodnutia vyššie dospel najvyšší správny súd k záveru, že disciplinárne obvinená v rámci organizácie svojej práce pochybila, keď staršie (reštančné) veci neprioritizovala. Naopak, disciplinárne obvinená uprednostňovala pred reštančnými vecami veci neskoršieho nápadu. Disciplinárne obvinená pritom vo svojich prednesoch a vyjadreniach neuvádzala žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že veci neskoršieho nápadu, ktoré uprednostnila pred reštančnými vecami, by boli vecami prioritného charakteru. Pomer, v akom takto postupovala (ktorý pomer je bližšie opísaný v bode 36 tohto rozhodnutia vyššie a z ktorého vyplýva jednak skutočnosť, že disciplinárne obvinená riešila agendu reštančných vecí starších ako päť rokov skôr doplnkovo ako prioritne a jednak z neho vyplýva objektívna možnosť nariadenia pojednávaní vo veciach, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu) je z pohľadu najvyššieho správneho súdu neakceptovateľný. Takýto postup je nutné kvalifikovať ako porušenie povinnosti sudcu vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo, bez zbytočných prieťahov, ktoré povinnosti disciplinárne obvinenej vyplývajú z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z.. Vo vyššie uvedenom kontexte osobitne rezonuje konštatovanie disciplinárne obvinenej prednesené na ústnom pojednávaní dňa 12. septembra 2022, kde disciplinárne obvinená uviedla, že „ ... *ak by sa nevenovala aj novým veciam a nevykonávali by sa v nich úkony, tieto by sa stali za dva roky tiež reštančnými vecami a bola by vystavená rovnako disciplinárnemu stíhaniu*.“. S uvedeným záverom sa najvyšší správny súd nestotožňuje, neprijateľnosť takéhoto záveru je zjavná osobitne s prihliadnutím na okolnosti uvádzané v disciplinárnom návrhu (ktorý sa týkal konaní, ktorých väčšina, v čase jeho podania, trvala už desať rokov, najstaršie dokonca rokov osemnásť). Najvyššiemu správnemu súdu taktiež neuniklo, že (i) disciplinárne obvinená stav absolútnej nečinnosti v jednotlivých veciach (s výnimkou veci sp. zn. 17C/212/2013, kde disciplinárne obvinená vykonala úkon vo veci dňa 19. marca 2020) ukončila v krátkom časovom období od 26. júna 2020 do 10. júla 2020, kedy v týchto veciach vytýčila termín pojednávania [bezprostrednú časovú následnosť tohto obdobia s dátumom pracovnej porady ministerky spravodlivosti s predsedami krajských súdov dňa 18. júna 2020 najvyšší správny súd síce zachytil, osobitný význam jej však bez ďalšieho neprikladal] (ii) a zároveň, že (tak ako disciplinárne obvinená uviedla na ústnom pojednávaní konanom dňa 30. mája 2022) „*z deviatich konaní, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu zostali nerozhodnuté dve veci, pričom tri veci sú už uložené v archíve*“. Z uvedeného najvyšší správny súd vyvodil, že disciplinárne obvinená bezdôvodne uprednostnila vytyčovanie termínov pojednávaní vo veciach neskoršieho nápadu pred vecami, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu.

39. Zhrňujúc vyššie uvedené disciplinárny senát uzavrel, že disciplinárne obvinená vo veciach, ktoré boli predmetom disciplinárneho návrhu, svojim zavinením spôsobila prieťahy v konaní, keď nesprávne pristúpila k vyhodnoteniu kolízie povinností a uprednostnila na rozhodnutie a vykonanie úkonov veci, ktoré nemožno považovať za prednostné, ale boli skutkovo a právne obdobné s posudzovanými vecami, ktoré na okresný súd napadli skôr. Týmto svojim konaním porušila povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. vo forme vedomej nedbanlivosti, keď vedela, že môže spôsobom uvedeným v zákone č. 385/2000 Z. z. porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehala, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí.

40. Uvedený záver disciplinárneho senátu nemôže zvrátiť ani argumentácia disciplinárne obvinenej, že podľa nej nie je splnená zákonná podmienka zavinenia z nedbanlivosti, keďže si splnila svoju notifikačnú povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z.. Ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. síce ukladá sudcovi povinnosť upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí (ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prieťahov), tento inštitút upozornenia predsedu súdu však nemožno vnímať ako akýsi exkulpačný všeliek. V konaní bolo preukázané, že disciplinárne obvinená svojim podaním označeným ako „*Upozornenie sudkyne na neprimeraný počet pridelených vecí*“ zo dňa 19. marca 2020 (rovnako ako obdobným podaním

doručeným predsedovi okresného súdu po podaní disciplinárneho návrhu) upozornila predsedu okresného súdu na neprimeraný počet pridelených vecí v jej senáte indikujúc hrozbu nemožnosti vybavenia vecí bez zbytočných prieťahov. Takéto podanie je však spôsobilé vyviniť disciplinárne obvinenú len zo zodpovednosti za následky objektívnej nemožnosti vybaviť veci bez zbytočných prieťahov. Disciplinárne obvinená však mala možnosť v reštančných konaniach, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje, nariadiť termín pojednávania skôr, neurobila tak ale a to na prospech nového nápadu vecí. Uplatnenie inštitútu upozornenia predsedu súdu podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. teda nezbavuje disciplinárne obvinenú zodpovednosti za prieťahy spôsobené nesprávnou organizáciou práce. Ostatne, disciplinárne obvinená vo svojom podaní predsedu súdu na uprednostňovanie nového nápadu vecí pred reštančnými vecami ani neupozorňovala.

Disciplinárne opatrenie

41. Najvyšší správny súd teda dospel k záveru, že disciplinárne obvinená sa disciplinárneho previnenia dopustila a to tým, že v konaniach označených v disciplinárnom návrhu spôsobila prieťahy spočívajúce v absolútnej nečinnosti v obdobiach špecifikovaných vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, pričom tieto prieťahy možno pričítať nesprávnej organizácii práce jej súdneho oddelenia, ktorá nesprávnosť spočívala v uprednostňovaní nového nápadu pred reštančnými vecami. Pri rozhodovaní o sankcii prihliadal najvyšší správny súd najmä na ustanovenie § 117 ods. 6 zákona č. 385/2000 Z. z., podľa ktorého „*Disciplinárny senát pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia*.“.

42. Najvyšší správny súd konštatuje, že disciplinárne obvinená svojím zavinením spôsobila v deviatich konaniach výrazné prieťahy (od 22 do 30 mesiacov; N.B. išlo o veci reštančné, v ktorých je prieťah nutné vnímať v kontexte celkovej dĺžky súdneho konania), pričom túto skutočnosť možno kvalifikovať ako väčší rozsah porušenia povinnosti konať plynulo bez zbytočných prieťahov. Najvyšší správny súd pri ukladaní sankcie vychádzal z disciplinárneho návrhu, v ktorom disciplinárny navrhovateľ zohľadnil aj okolnosti podrobne opísané v bode 34 tohto rozhodnutia vyššie. Vzhľadom na uvedené považuje najvyšší správny súd disciplinárnym navrhovateľom navrhované disciplinárne opatrenie - napomenutie, ako najmiernejšiu formu disciplinárneho opatrenia, za primerané a zodpovedajúce okolnostiam prejednávanej veci.

43. Na základe týchto skutočností najvyšší správny súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. O náhrade trov disciplinárneho konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že disciplinárne obvinenej (ktorú uznal za vinnú), uložil podľa § 38 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku povinnosť nahradiť štátu trovy disciplinárneho konania paušálnou sumou vo výške stanovenej v § 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 434/2021 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov disciplinárneho konania.

51/2023 ZNSS

Kľúčové slová: disciplinárne previnenie; prieťahy v konaní; nález Ústavného súdu Slovenskej repliky; prednostná vec na vybavenie

Právna veta

Okamihom, keď Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že v určitej veci dochádza k porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a prikázal vo veci ďalej konať, je súd ako orgán verejnej moci povinný všetkými dostupnými prostriedkami vykonať tento príkaz Ústavného súdu Slovenskej republiky. Pre sudcu to znamená, že od tohto okamihu musí takúto vec považovať za prednostnú, rovnako ako iné prednostné veci uvedené v rozvrhu práce.

[*rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 31 D 24/2021 zo 7. septembra 2022: predsedníčka senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová, sudcovia Mgr. Michal Novotný a prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD., (sudca spravodajca) a prísediaci sudcovia doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D., a JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.*]

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho senátu

Vykonané dokazovanie a zistený skutkový stav

7. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že vo veci vedenej na Krajskom súde v A. tpod sp. zn. 5Sp/1/2013 bol dňa 3. januára 2013 tomuto súdu doručený opravný prostriedok podľa § 9 ods. 7 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v účinnom znení. Vec bola pridelená disciplinárne obvinenej dňa 1. apríla 2017. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) nálezom č. k. III. ÚS 391/2020-38 zo dňa 24. novembra 2020 rozhodol o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Krajským súdom v A. v konaní sp. zn. 5Sp/1/2013. Zároveň prikázal tomuto súdu v predmetnej veci konať bez zbytočných prieťahov. Spis bol Krajskému súdu v A. vrátený 7. decembra 2020. Následne 4. októbra 2021 zaslala disciplinárne obvinená predvolania na pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 1. decembra 2021.

8. Zo zoznamu súdnych pojednávaní disciplinárne obvinenej za obdobie od 1. apríla 2017 do 4. októbra 2021 vyplýva, že disciplinárne obvinená rozhodovala v sociálnych veciach, vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia. Výnimkou boli katastrálne veci (tri veci 31. mája 2017, jedna vec 19. júla 2017), vec voči Hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislave (10. október 2018), iný zásah (19. júna 2019), disciplinárna vec (12. február 2020). Z rozvrhov práce Krajského súdu v A. na roky 2017-2021 vyplýva, že veci súvisiace s vážnym ohrozením života, slobody, zdravia, a živobytia občana majú prednosť vo vybavovaní pred ostatnými (osobitne väzobné veci, veci s obmedzením slobody umiestnením do ústavov zdravotnej starostlivosti, veci výživného, veci náhrady škody z ublíženia na zdraví, kde je ohrozené živobytie, pracovné veci súvisiace s ohrozením živobytia a podobne).

Právne posúdenie

15. Pri posudzovaní viny za disciplinárne previnenie Najvyšší správny súd skúmal, či disciplinárne obvinená konala plynulo a bez zbytočných prieťahov. Rovnako skúmal, či disciplinárne obvinená tak s ohľadom na okolnosti a svoje pomery konať mala a mohla (porovnaj § 122 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 150 ods. 2 zákona o sudcoch).

16. Z jednotlivých štatistických výkazov a hodnotení disciplinárnej obvinenej vyplynulo, že ide o pracovitú sudkyňu. Počet rozhodnutých vecí je dostatočný na prijatie záveru, že k prieťahom neprišlo z dôvodu celkovej pasivity sudkyne v jej pridelených veciach.

17. Pri posudzovaní organizovania práce disciplinárne obvinenou Najvyšší správny súd zistil, že disciplinárne obvinená v čase do 4. októbra 2021 rozhodovala novšie veci v porovnaní s vecou tvoriacou predmet disciplinárneho návrhu. Rozhodované veci však boli prednostnými vecami, s výnimkou zanedbateľného počtu rozhodnutých iných vecí uvedených v bode 8 tohto rozhodnutia. Rozhodované veci disciplinárne obvinenej sa týkali sociálnych vecí, azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia, pričom tento typ vecí spadá pod prednostnú agendu, tak ako ju vymedzili rozvrhy práce Krajského súdu v A. v rokoch 2017-2021.

18. Vec vedenú Krajským súdom v A. pod sp. zn. 5Sp/1/2013 nemožno s ohľadom na jej predmet za prednostnú vec považovať. Predmetná vec nesúvisela s vážnym ohrozením života, slobody, zdravia a živobytia. Z tohto dôvodu nemožno pričítať za vinu disciplinárne obvinenej, že v čase do prijatia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 391/2020-38 zo dňa 24. novembra 2020 predradila ňou rozhodované veci pod vec sp. zn. 5Sp/1/2013. Disciplinárne obvinená tak v tomto období nemohla a nemala konať v uvedenej veci, v dôsledku čoho toto nekonanie (opomenutie konania) nemožno pri aplikácii § 122 ods. 1 Trestného zákona považovať za disciplinárne relevantné konanie.

19. Predmetným nálezom Ústavný súd konštatoval porušenie práv účastníkov a uložil Krajskému súdu v A. vo veci konať a rozhodnúť. Z vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že spis bol vrátený Krajskému súdu v A. dňa 7. decembra 2020. Disciplinárne obvinená tak bola povinná po vrátení spisu konať v predmetnej veci ako vo veci prednostnej, nakoľko priamo povinnosť konať jej bola uložená nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky. Okamihom, kedy Ústavný súd vyslovil, že v určitej veci dochádza k porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a prikázal vo veci ďalej konať, je súd ako orgán verejnej moci povinný všetkými dostupnými prostriedkami vykonať tento príkaz Ústavného súdu. Pre konkrétneho sudcu to znamená, že od tohto okamihu musí takúto vec považovať za prednostnú rovnako ako iné prednostné veci uvedené v rozvrhu práce. Po vydaní predmetného nálezu Ústavného súdu tak disciplinárne obvinená nebola oprávnená naďalej predraďovať novšie veci pred vec 5Sp/1/2013, ani keď by podľa ich predmetu boli prednostnými vecami v zmysle rozvrhu práce, nakoľko k povinnosti konať v tejto veci bola zaviazaná právoplatným rozhodnutím Ústavného súdu.

20. Najvyšší správny súd je však toho názoru, že začiatok plynutia disciplinárneho previnenia spočívajúceho v nečinnosti disciplinárne obvinenej vo veci 5Sp/1/2013 nemožno datovať k momentu doručenia spisu a nálezu z Ústavného súdu Krajskému súdu v A.. Disciplinárne obvinená potrebovala nutne čas na oboznámenie sa s nálezom. Z tohto dôvodu začiatok nečinnosti zo strany disciplinárne obvinenej Najvyšší správny súd ustálil na 1. februára 2021, nakoľko viac ako mesačnú lehotu (aj s prihliadnutím na obdobie vianočných sviatkov) považoval za dostatočnú na to, aby sa disciplinárne obvinená oboznámila so závermi nálezu Ústavného súdu a určila vo veci ďalší postup.

21. Koniec nečinnosti disciplinárne obvinenej Najvyšší správny súd ustálil na 4. októbra 2021, kedy disciplinárne obvinená vo veci sp. zn. 5Sp/1/2013 urobila prvý úkon spočívajúci v nariadení pojednávania vo veci, teda úkon, ktorý smeroval k rozhodovaniu vo veci samej.

22. V zmysle § 30 ods. 4 bola disciplinárne obvinená povinná konať plynulo a bez zbytočných prieťahov. So zreteľom na závery nálezu Ústavného súdu pritom v čase od 1. februára 2021 do 4. októbra 2021 už nemala uprednostňovať iné veci pred vecou sp. zn. 5Sp/1/2013. S ohľadom na uloženú povinnosť Ústavným súdom mala aj túto vec považovať za prioritnú, a tak v tejto veci konať mala a mohla. Napriek tomu disciplinárne obvinená aj napriek uloženej povinnosti Ústavným súdom v čase od 1. februára 2021 do 4. októbra 2021 vo veci sp. zn. 5Sp/1/2013 vôbec nekonala ale namiesto nej konala a rozhodovala vo veciach, ktoré síce boli takisto „prednostné“ (podľa rozvrhu práce na základe predmetu konania), ale napadli neskôr než vec sp. zn. 5Sp/1/2013. Tým disciplinárne obvinená v tejto veci porušila svoju povinnosť sudkyne vymedzenú v § 30 ods. 4 zákona o sudcoch konať plynulo bez zbytočných prieťahov a toto jej nekonanie (opomenutie konania) je v zmysle § 122 ods. 1 Trestného zákona disciplinárne relevantné.

23. Predmetným konaním sa disciplinárne obvinená dopustila disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch spočívajúcom v zavinenom nesplnení alebo porušení povinnosti sudcu. Konanie disciplinárne obvinenej pritom bolo bezpochyby zavineným konaním minimálne z nedbanlivosti v zmysle § 115a ods. 1 a 2 zákona o sudcoch, nakoľko disciplinárne obvinená s ohľadom na nález Ústavného súdu vedela, že má v konaní sp. zn. 5Sp/1/2013 povinnosť konať.

24. So zreteľom na uvedené skutočnosti mal tak Najvyšší správny súd za preukázané, že v čase od 1. februára 2021 do 4. októbra 2021 disciplinárne obvinená naplnila znaky disciplinárneho previnenia spočívajúceho v zavinenom nesplnení povinnosti sudkyne uvedenej v § 30 ods. 4 zákona o sudcoch. Z tohto dôvodu o vine rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia.

52/2023 ZNSS

Kľúčové slová: disciplinárne konanie; námietka zaujatosti sudcu disciplinárneho senátu; kvalifikovaný vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom

Právna veta

Pre posúdenie námietky zaujatosti ako dôvodnej je potrebné, aby v danom prípade intenzita vzťahu sudcu k veci, alebo k účastníkom, alebo k ich zástupcom vyjadrovala kvalifikovaný, a teda nie akýkoľvek vzťah sudcu či už k veci, účastníkom alebo k ich zástupcom. V opačnom prípade by už len samotná artikulácia zaujatosti vyvolávala pochybnosť o nezávislosti sudcu.

[uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32 Dz 8/2022 z 21. marca 2022: predsedníčka senátu JUDr. Anita Filová, sudcovia Mgr. Kristína Babiaková a JUDr. Michal Matulník, PhD., (sudca spravodajca)]

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho senátu

1. (...) Dňa 1. decembra 2021 nadobudol účinnosť zákon č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok), v zmysle ktorého boli kreované na najvyššom správnom súde disciplinárne senáty.

2. Dňa 2. júla 2021 bol Disciplinárnemu senátu Súdnej rady Slovenskej republiky doručený návrh sudkyne Okresného súdu Galanta JUDr. S. X., na určenie, že písomné napomenutie sp.zn. 1SprO/129/2021 zo dňa 22. júna 2021 (ďalej len „napomenutie“), vydané predsedom Okresného súdu Galanta je neplatné. (...)

3. (...) Dňa 23. februára 2022 bolo najvyššiemu správnemu súdu doručené podanie JUDr. S. X. označené ako „*Námietka zaujatosti voči sudcovi Mgr. Novotnému - členovi disciplinárneho senátu 31D*“ (ďalej len „námietka zaujatosti“).

4. JUDr. S. X. v námietke zaujatosti uviedla, že „*Z obsahu Napomenutia vyplýva, že z výsledkov kontroly MS SR č. 30208/2020/91 a č. 18829/2021/91 bolo zistené, že vo vzorke predložených súdnych spisov sa nachádzali štyri súdne konania (štyri spisy týkajúce sa súdnych konaní?) - 28C/44/2019, 28C/45/2019, 28C/46/2019 a 28C/11/2020, v ktorých podľa výsledkov kontrol údajne došlo k porušeniu zásady transparentnosti spracúvania osobných údajov vo vzťahu k dotknutým osobám a k údajnému opakovanému porušeniu zásady integrity a dôvernosti upravených v čl. 5 ods. 1 písm. a/ a f/ Nariadenia GDPR.* (...)

5. JUDr. S. X. v úvode námietky zaujatosti pomenovala dve skutočnosti, ktorými dôvodila zaujatosť sudcu Novotného a ktoré následne v námietke zaujatosti podrobnejšie opísala a to jednak vo svetle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky. Prvou skutočnosťou, ktorou JUDr. S. X. námietku zaujatosti odôvodnila bolo, že „*Mgr. Novotný bol od 01.10.2018 do 31.05.2020 podpredsedom Krajského súdu v Trnave, ktorý je inštančne nadriadený Okresnému súdu Galanta. V tejto svojej pozícii sa Mgr. Novotný v máji roku 2019 na diskusnom fóre organizovanom Justičnou akadémiou vyjadroval k obdobným (resp. právne totožným) veciam, aké som z pozície zákonnej sudkyne riešila v konaniach sp.zn. 28C/44/2019, 28C/45/2019, 28C/46/2019 a 28C/11/2020. Súdne spisy týkajúce sa týchto konaní boli predmetom kontrol č.*

30208/2020/91 a č. 18829/2021/91, na základe výsledkov ktorých som bola následne nedôvodne a neplatne písomne napomenutá. Spôsob vyjadrenia sa Mgr. Novotného vo vzťahu k problematike procesného postupu súdu v prípadoch, keď žalobca identifikuje žalovaných ako držiteľov vozidiel prostredníctvom EČV, dátumu a času, považujem za neadekvátne (svojvoľné, opomínajúce ústavný rozmer problematiky). V dôsledku toho u mňa jeho verejne vyjadrený postoj vzbudzuje pochybnosti, či bude ako člen disciplinárneho senátu spôsobilý nezaujato posúdiť materiálne dôvody neplatnosti písomného napomenutia ...". Druhou skutočnosťou, ktorou dôvodila svoj návrh bolo, že sudca Novotný bol od 1. júna 2020 do 1. augusta 2021 (teda aj v čase vykonávania kontroly č. 30208/2020/91 a č. 18829/2021/91) štátnym tajomníkom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností dospela JUDr. S. X. k záveru o zaujatosti sudcu Novotného „*prizmou objektívneho testu nestrannosti sudcu*" a žiadala, aby bol vylúčený z konania a rozhodovania v disciplinárnej veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp.zn. 31D/19/2021.

6. K námietke zaujatosti sa sudca Novotný vyjadril podaním označeným ako „*Vyjadrenie k námietke zaujatosti*" zo dňa 4. marca 2022 doručenej dňa 15. marca 2022, v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru neexistujú také okolnosti, ktoré by objektívne oprávňovali pochybnosti o jeho nezaujatosti pri rozhodovaní v uvedenej veci a žiadal, aby bolo o námietke rozhodnuté tak, že „*... sudca Michal Novotný nie je vylúčený z vykonávania úkonov vo veci sp.zn. 31D/19/2021*.". V podstatnom sa sudca Novotný k okolnostiam, ktoré majú zakladať dôvod jeho vylúčenia vyjadril tak, že hoci v označenom období vykonával funkciu štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, počas tohto obdobia vykonával funkciu štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky aj Mgr. W. Y., v ktorého priamej riadiacej pôsobnosti bola sekcia informatiky a riadenia projektov, ktorej súčasťou bol aj odbor informačnej bezpečnosti spravujúci agendu ochrany osobných údajov. Sudca Novotný dôvodil, že „*Z obsahu spisu vyplýva, že písomné napomenutie sudkyne, ktoré je predmetom prieskumu, bolo uložené na základe výsledku kontroly zachytenej v protokole na č.l. 8. Podľa tohto protokolu bolo cieľom plánovanej kontrolnej akcie overiť správnu aplikáciu ochrany osobných údajov*.". Ďalej uviedol, že nakoľko kontrolnú akciu vykonávali útvary, ktoré neboli v jeho riadiacej pôsobnosti, obsahom a predmetom kontroly sa nezaoberal, nevyjadroval sa k jej konaniu, ani k jej výsledkom.

7. K druhej skutočnosti, ktorou JUDr. S. X. odôvodňovala námietku zaujatosti (pochybnosti o schopnosti sudcu Novotného nezaujato posúdiť materiálne dôvody napomenutia z dôvodu skôr verejne vyjadreného právneho názoru) sudca Novotný uviedol, že „*Išlo teda len o všeobecnú diskusiu o určitých právnych otázkach, spojených s aplikáciou procesného práva. Z obsahu spisu však vyplýva, že konanie, ktoré sa sudkyni JUDr. X. vytýka v písomnom napomenutí, nespočíva v nesprávnom procesnom postupe, ale v porušení pravidiel o nakladaní s osobnými údajmi. K otázke osobných údajov som sa však vo svojom vystúpení nijako nevyjadroval, pretože táto otázka vôbec nebola predmetom tejto odbornej diskusie*.".

8. Disciplinárne konanie vo veci sudcov procesne upravuje disciplinárny súdny poriadok s čiastočnou subsidiaritou Trestného poriadku (§ 4 disciplinárneho súdneho poriadku), pričom podľa predmetného ustanovenia sa na konania podľa disciplinárneho súdneho poriadku vzťahujú aj ustanovenia Trestného poriadku o vylúčení súdu a iných osôb, a to v prípade „*ak tento zákon [rozumej disciplinárny súdny poriadok] neustanovuje inak a ak to povaha veci pripúšťa*" a ustanovenie § 4 disciplinárneho súdneho poriadku zároveň definuje aplikáciu ustanovení Trestného poriadku „*primerane*". Najvyšší správny súd teda námietku zaujatosti preskúmal primerane aplikujúc ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

9. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku je z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci"), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník,

vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

10. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že pre vylúčenie sudcu z prejednania a rozhodovania vo veci je rozhodné, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom (resp. iným osobám alebo dotknutým orgánom), pochybnosti o jeho nezaujatosti, **dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností**. Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku. Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Vylúčenie sudcov z prejednania a rozhodovania vo veci je nutné spájať nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti (viď. tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 17. januára 1970, *Delcourt v. Belgicko*, č. sťažnosti 2689/65).

11. V prejednávanej veci, vychádzajúc jednak z obsahu námietky zaujatosti a jej príloh, jednak z vyjadrenia sudcu Novotného k námietke zaujatosti (v ktorom, okrem iného, uviedol, že „*Pokiaľ ide o subjektívny test, nie som si vedomý, že by som vyjadroval nepriateľstvo k sudkyni JUDr. X. alebo akýkoľvek zlý úmysel z osobného dôvodu.*“) najvyšší správny súd vyhodnotil subjektívne hľadisko jeho nestrannosti tak, že sudca Novotný zaujatý nie je. Najvyšší správny súd vychádzal z toho, že osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá až do preukázania opaku (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 24. mája 1989, *Hauschildt v. Dánsko*, č. sťažnosti 10486/83, bod 47) pričom najvyšší správny súd opak za preukázaný nemal. Ostatne aj JUDr. S. X. zaujatosť sudcu Novotného vnímala „*prizmou objektívneho testu nestrannosti*“.

12. Následne najvyšší správny súd posudzoval námietku zaujatosti optikou objektívneho hľadiska nestrannosti a to vo vzťahu k obom tvrdeným dôvodom, teda ako (i) vo vzťahu ku skutočnosti, že sudca Novotný bol v čase vykonania kontroly č. 30208/2020/91 a kontroly č. 18829/2021/91 štátnym tajomníkom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky tak (ii) vo vzťahu ku skutočnosti, že sudca Novotný na podujatí s názvom „*Diskusné fórum k civilným procesným kódexom (II. ročník) - 1. časť*“, ktoré sa konalo dňa 6. mája 2019 (ďalej len „diskusné fórum“) prezentoval svoj právny názor na vec, ktorú JUDr. S. X. v námietke zaujatosti označuje ako „*materiálne dôvody neplatnosti Napomenutia*“ (ďalej len „materiálne dôvody napomenutia“).

13. Najvyšší správny súd (aplikujúc ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku) posudzoval, či z dôvodu pomeru sudcu Novotného (i) k prejednávanej veci alebo (ii) k účastníkom disciplinárneho konania (*k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní*) možno mať pochybnosti o jeho zaujatosti z hľadiska objektívneho testu nestrannosti. Najvyšší správny súd vyhodnotil námietku zaujatosti JUDr. S. X. tak, že táto smeruje resp. poukazuje na pomer sudcu Novotného k prejednávanej veci. Vychádzal

pritom z toho, že JUDr. S. X. v námietke zaujatosti neidentifikovala žiaden kvalifikovaný vzťah sudcu Novotného k žiadnemu z vyššie uvedených subjektov.

14. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje alebo by pristupovať mohol. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je zjavné, že jeho vzťah k veci dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti, nebude môcť rozhodovať „*sine iura et studio*“, teda nezávisle a nestranne. V danej súvislosti najvyšší správny súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde, oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prieťahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach. K tomuto postoju článok 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie. Vo svetle vyššie uvedeného teda možno uzavrieť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (článok 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. **K vylúčeniu sudcov z prejednania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.**

15. Práve otázka intenzity vzťahu sudcu k veci (alebo k účastníkom alebo k ich zástupcom) je kľúčovým momentom posudzovania prípadných pochybností o nezaujatosti sudcu. Inými slovami, pojmy „zdanie“ alebo „pochybnosť“ nie sú kategóriami ani samoúčelnými ani omnipotentnými. Účelom námietky zaujatosti je ochrana práva účastníka konania na spravodlivý proces. Ochrana jeho práva (na spravodlivý proces) však má zmysel iba v prípade potenciálneho ohrozenia tohto ústavou chráneného záujmu. **V prípade expanzívnej interpretácie uvedených pojmov (napr. v intenciách, že na vylúčenie sudcu postačuje každá/akákoľvek pochybnosť) by došlo k popretiu účelu inštitútu námietky zaujatosti.** Námietka zaujatosti (pokiaľ má ambíciu byť úspešnou) musí mať svoje obsahové zakotvenie, ktoré zákonodarca vyjadril spojením „pomer k“ (veci/účastníkom/zástupcom). Toto **spojenie („pomer k“) vyjadruje kvalifikovaný, a teda nie akýkoľvek, vzťah sudcu** či už k veci, účastníkom, alebo ich zástupcom. V opačnom prípade by už samotná artikulácia zdania (zaujatosti) vyvolávala pochybnosť o nezávislosti sudcu.

16. V súvislosti s prvým dôvodom (výkon funkcie štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v relevantnom čase) JUDr. S. X. uviedla, že *„… Mgr. Novotný zo svojej funkcie štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti SR mohol mať a uplatňovať formálny alebo neformálny, a tiež priamy alebo nepriamy vplyv na predmet, priebeh alebo výsledok kontrol č. 30208/2020/91 a č. 18829/2021/91* ...“ z čoho vyvodila, že *„… Mgr. Novotného považujem z hľadiska objektívneho testu nestrannosti sudcov za zaujatého vo veci a to vzhľadom na jeho predchádzajúcu funkciu štátneho*

tajomníka na MS SR.“. Najvyšší správny súd, aplikujúc prístup vyjadrený v bodoch 14 a 15 vyššie, v takto artikulovanej námietke, vzhľadom na jej všeobecnosť a neurčitosť, nevidel dôvod pre vylúčenie sudcu Novotného z vykonávania úkonov vo veci sp.zn. 31 D 19/2021. Úvahu JUDr. S. X., že „*Ak nastala situácia, že ministerka spravodlivosti ako osoba priamo riadiaca generálneho riaditeľa sekcie dohľadu poverila Mgr. Novotného ako štátneho tajomníka, aby ju v záležitosti „kontrol“ č. 30208/2020/91 a č. 18829/2021/91 zastupoval …“* ako aj jej úvahu, že „*Nie je možné vylúčiť ani tú skutočnosť, že Mgr. Novotný ako štátny tajomník MS SR mohol uplatňovať svoj vplyv na zamestnancov sekcie dohľadu MS SR aj neformálne …“* považoval najvyšší správny súd, vo svetle vyššie uvedeného, za hypotetickú resp. nepodloženú takými skutočnosťami, ktoré by zakladali dôvodnú obavu z jej naplnenia.

17. Druhou skutočnosťou, ktorou JUDr. S. X. dôvodila námietku zaujatosti bolo skoršie vyjadrenie sudcu Novotného k materiálnym dôvodom napomenutia na diskusnom fóre. Konkrétne sudca Novotný na diskusnom fóre v tejto súvislosti uviedol nasledovné: „*A k tým značkám, tak tam náš súd rozhodoval tak, že potvrdzoval tie odmietajúce uznesenia a ja tam vidím práve ten problém, že keď povieme, že toto máme robiť, tak je otázka, kde sa zastavíme. Lebo tých situácií, keď žalobca nevie označiť žalovaného je v reálnom živote milión. Keď napr. ide pred vami na diaľnici auto a vyfrkne vám kameň, tak tiež máte len značku a teraz koho máte žalovať alebo proste idete po ulici a jednoducho vám dá niekto facku alebo vám vrazí jednu a ide preč. Koho máte žalovať? Jednoducho nemáte. A keď sa postavíme k tomu, tak že súdy majú zisťovať identifikačné údaje žalovaného podľa nejakých iných identifikačných údajov, tak proste dospejeme k absurdnej situácii. To som tu minule hovoril, že proste niekto vám dá kamerový záznam a povie, že táto osoba v tejto sekunde, ktorá tam je, tak to je žalovaný. A zistite ako sa volá a kde býva. No pardon, to nie je úloha súdov*.“. Z vyššie citovaného textu je zrejmé, že sudca Novotný pomerne pregnantne a verejne vyslovil svoj právny názor na možnosť identifikácie žalovaného uvedením EČ motorového vozidla resp. na vhodnosť lustrácií potenciálneho žalovaného v civilných konaniach súdom. Z obsahu námietky vyplýva, že tento právny názor je názorom kolidujúcim resp. opozitným s právnym názorom JUDr. S. X.. Zároveň z námietky vyplýva, že výhrady k právnemu názoru na možnosť identifikácie žalovaného uvedením EČ motorového vozidla boli jedným z východísk a predpokladom pre závery kontrol Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 30208/2020/91 a č. 18829/2021/91.

18. Najvyšší správny súd uvádza, že, hoci ide o právnu otázku pre disciplinárne konanie dôležitú (keďže osvojenie si právneho názoru JUDr. S. X. na lustrácie žalovaných by bolo relevantným argumentom pre vyhovenie jej návrhu), predmetom disciplinárneho konania nie je posúdenie dvoch kolidujúcich právnych názorov na lustrácie žalovaného. Dôležitým resp. kľúčovým pre rozhodnutie disciplinárnej veci je posúdenie iných otázok napríklad (i) či právny názor/právne posúdenie sudcu ako taký (zdôvodnený, hoci kolidujúci s iným právnym názorom) je spôsobilý byť disciplinárnym previnením, (ii) pokiaľ áno, či je takýto právny názor arbitrárny, neudržateľný alebo svojvoľný, (iii) pokiaľ áno, či intenzita prípadnej defektnosti právneho názoru môže mať rozmer disciplinárneho previnenia atď. a pod.

19. Najvyšší správny súd úvahou v predchádzajúcom bode ilustruje skutočnosť, že každé disciplinárne konanie má svoje „materiálne východisko“, ktoré je všeobecnej povahy. Je pritom len prirodzené, že osoby s právnickým vzdelaním môžu mať a majú na niektorú právnu otázku (vo všeobecnej rovine) svoj skôr formulovaný alebo dokonca na verejnosti artikulovaný právny názor vychádzajúci napríklad z predchádzajúcej skúsenosti. Osobitne platí tento predpoklad u sudcov, ktorých formuje (a v istom aspekte aj musí formovať - zásada právnej istoty a predvídateľnosti) ich predchádzajúca rozhodovacia prax. Pokiaľ by najvyšší správny súd pripustil interpretáciu teórie zdania tak, ako ju predkladá JUDr. S. X. v námietke zaujatosti, nemohol by v podstate žiaden sudca rozhodovať tzv. generické veci, keďže by pri prvej z nich verejne vyjadril svoj právny názor, ktorý by (prirodzene)

determinoval jeho postoj k druhovo obdobnej veci, čo by ho malo robiť zaujatým. Takáto interpretácia je podľa názoru najvyššieho správneho súdu nesprávna a v konečnom dôsledku by viedla k zlyhaniu systému právnej ochrany poskytovanej súdmi.

20. Vyššie opísaný záver najvyššieho správneho súdu má svoje zakotvenie aj v rozhodovacej praxi Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý napríklad (abstrahujúc podstatu) uzavrel, že (i) obava z nestrannosti/nezaujatosti sudcu musí byť objektívne opodstatnená (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 7. augusta 1996, *Ferrantelli a Santangelo v. Taliansko*, č. sťažnosti 19874/92, bod 58); alebo, že (ii) samotná skutočnosť, že sudca skôr rozhodoval vec týkajúcu sa rovnakého trestného činu/deliktu sama osebe nie je dôvodom pre obavy o nestrannosť sudcu *(„… the mere fact that a trial judge has made previous decisions concerning the same offence cannot be held as in itself justifying fears as to his impartiality*.“) (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 16. februára 2021, Meng v. Nemecko, č. sťažnosti 1128/17, bod 47). Najvyšší správny súd uvádza, že JUDr. S. X. v námietke zaujatosti (nad rámec všeobecných úvah) neuviedla žiadne také konkrétne skutočnosti týkajúce sa pomeru sudcu Novotného k veci, ktoré by ho primäli spochybniť východisko uvedené v ostatne citovanom rozsudku ESĽP a ubrať sa napríklad „cestou“ rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva zo 11. júla 2013, *Rudnichenko v. Ukrajina*, č. sťažnosti 2775/07, bod 116.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel najvyšší správny súd k záveru, že skutočnosti, ktoré JUDr. S. X. uviedla v námietke zaujatosti nezakladajú dôvod vylúčenia sudcu Novotného podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s ustanovením § 4 disciplinárneho súdneho poriadku.